

P. III. 589

2

INSTITUTUL
BIBLIOTEC
Inv. nr. P. 29.539

REVISTA BIBLIOTECILOR *

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR *

REVISTA BIBLIOTECILOR

ANUL XXIV NR. 2 FEBRUARIE 1971

Publicatie a Comitetului de Stat pentru Cultura și Artă
REVISTA

BIBLIOTECILOR

REVISTA BIBLIOTECILOR

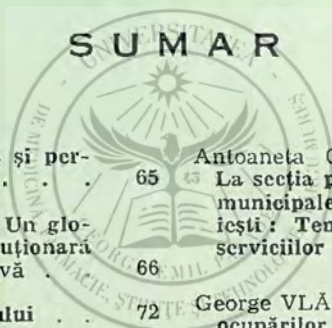
Publicație a Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă

ANUL XXIV

Nr. 2

FEBRUARIE 1971

SUMAR

Revista bibliotecilor : Bilanț și perspective	65	Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN : La secția pentru copii a Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești : Tendințe spre optimizarea serviciilor	90
V. PETRIȘOR și N. RAUȘ : Un glorios trecut de luptă revoluționară Bibliografie istorică selectivă	66	George VLĂDESCU : În centrul preocupărilor actuale ale biblioteconomiei mondiale : Planificarea și normarea activității bibliotecilor. (III)	95
În cinstea aniversării partidului	72	Vladimir BLOCK : Diapozitivele — mijloc de propagandă a cărții.	102
Florența BLENDEA : Proiecte și realizări în cinstea aniversării partidului	73	Ecouri	104
Ce proiecte are editura dv. ? Răspunde Editura politică	75	Cronică	111
I. T. : În frunte comuniștii. Sugestii pentru o seară de evocări literare.	76		

„Luna cărții la sate” în județul Argeș. Dominanta manifestării : caracterul cultural-educativ. (Interviu cu regizorul Constantin Dinischiotu, președinte al Comitetului județean pentru cultură și artă).

Scriitori despre „Luna cărții la sate”

Dragoș VILCEANU : „Cartea prin poștă” — singura soluție ?

Livia BACĂRU : Fondul tradițional la Biblioteca municipală din Tirgu-Mureș

ISTORIA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECILOR

Gernot NUSSBÄCHER : O încercare de identificare a unei tipărituri coresiene

De peste hotare

Lucrări de specialitate

Fișier

INST. MED. FARM.
1992
Biblioteca
Inv. Nr. 9.29.539

BILANȚ ȘI PERSPECTIVE

Intrarea în al optulea deceniu al secolului XX dă poporului român prilejul unei retrospective și al desfășurării orizontului spre care se îndreaptă călăuzit cu înțelepciune de Partidul Comunist Român.

Ca rezultat al politicii consecvente de industrializare a țării, de punere în valoare a bogățiilor de care dispune pământul românesc, producția industrială a realizat o creștere de 70 la sută în cele 1826 de zile ale cincinalului, reprezentând un nivel de peste 17 ori mai ridicat decât în anul 1938. Industria dă astăzi circa 60 la sută din venitul național. Dar cea mai semnificativă mutație o constituie crearea de ramuri moderne ale industriei — măturii ale asimilării de către poporul român a marilor cuceriri ale revoluției științifice și tehnice contemporane. Intensitatea procesului de industrializare o exprimă cele 1500 de capacități și obiective industriale puse în funcțiune în ultimii ani.

Industrializarea a creat premisele dezvoltării unei ramuri hotăritoare a economiei naționale — agricultura. Înfrunzind vitregiile naturii, pe care nu o puteau încă pe deplin stăpîni, bucurîndu-se de sprijinul statului, muncind mai cu rivnă, țărănimea cooperatistă, lucrătorii din unitățile agricole de stat au contribuit la sporirea producției agricole, în măsură să satisfacă tot mai mult cererile de bunuri de consum ale populației.

Întreaga dezvoltare economică este subordonată țelului suprem al politicii partidului și statului nostru socialist — ridicarea nivelului de cultură și de civilizație al poporului român. Anii cincinalului încheiat au marcat realizări însemnate în sporirea producției industriei ușoare, alimentare, în creșterea salariului, în dezvoltarea construcției de locuințe, în extinderea învățămîntului de toate gradele, în amplificarea activității culturale.

Activitatea culturală a cunoscut o nouă dezvoltare, prin extinderea sferei de cuprindere a instituțiilor culturale (teatru, radio, televiziune, film etc.). În domeniul științei, anii cincinalului recent încheiat au adus o radicală reorganizare a activității de cercetare, sporirea alocațiilor destinate activității științifice, a numărului de cadre care lucrează în aceste domenii.

Cartea, acest prieten și aliat al omului societății contemporane, s-a bucurat de

progresul general al economiei și al condițiilor de viață înregistrat în cincinalul precedent. Cele 19 000 de titluri, al căror tiraj total s-a ridicat la 348 de milioane de exemplare, constituie parametrii elocvenți ai avîntului culturii socialiste. A fost reorganizat sistemul editorial pentru a facilita o politică a cărții mai aproape de necesitățile generale și de preferințele cititorilor. În prezent există 21 de edituri și — ceea ce este important — au fost create edituri în diferite centre din țară și o editură specială în limbile naționalităților conlocuitoare.

Bibliotecile au dispus în 1969 de peste 111 000 000 de cărți. Din acest fond total de publicații bibliotecile publice dețin 30 la sută. În anii cincinalului încheiat în 1970, bibliotecile municipale și orașenești au fost înzestrate cu 2 000 000 de volume, iar cele comunale cu peste 4 000 000 de volume. Raportul dintre numărul publicațiilor de care dispun bibliotecile publice și numărul populației deservite situează România printre țările avansate. Numărul cititorilor care frecventează bibliotecile publice și numărul volumelor eliberate lor au ajuns să reprezinte, la sfîrșitul cincinalului 1966—1970, peste 40 la sută din totalul realizat de sistemul de bibliotecă pe țară.

Baza materială a activității culturale de masă s-a extins sensibil. Au fost construite noi case de cultură și cluburi, cămine culturale etc.

Bilanțul realizărilor cincinalului încheiat constituie un prilej pentru intensificarea activității cultural-educative. O sarcină de primă importanță a bibliotecilor este popularizarea largă a realizărilor obținute, în anii cincinalului, sub conducerea Partidului Comunist Român, al cărui semicentenar îl sărbătorim în acest an.

Succesele obținute în cincinalul trecut deschid cale unor realizări și mai importante în anii 1971—1975. Noul plan cincinal, elaborat pe baza Directivelor Congresului al X-lea al partidului, este un program al dezvoltării calitative a economiei românești, contribuind în mod hotăritor la apropierea țării noastre de statele dezvoltate din punct de vedere economic. El va marca o nouă ridicare a condițiilor de viață ale poporului român, va aduce noi realizări pe planul culturii și al civilizației socialiste pe care o făurim.

Un glorios trecut de luptă revoluționară

Bibliografie istorică selectivă

Trecutul revoluționar de luptă al Partidului Comunist Român și al clasei muncitoare din România, atât de strălucitor și de bogat în evenimente și fapte, își găsește o amplă și, în același timp, o științifică reflectare în istoriografia noastră nouă, ale cărei cercetări au dat la iveală studii temeinice, fondate pe documente istorice verificate, interpretate și generalizate pe baza concepției materialist-dialectice. În cadrul preocupărilor constante de răspindire a cărții din domeniul științelor sociale, bibliotecile și-au însușit o experiență mereu mai conturată și mai perfecționată în propagarea scrierilor despre trecutul poporului român, a literaturii privitoare la bătăliile revoluționare purtate de oamenii muncii, de toate forțele progresiste ale societății, în frunte cu Partidul Comunist Român, pentru eliberarea socială și națională, pentru socialism. În întîmpinarea glorioasei aniversări, activitățile în această direcție cunosc o intensitate deosebită, capătă forme mai precise decât oricînd, se cuprind într-un ansamblu judicios conceput, dominat de o cunoaștere la obiect și de o viziune clară asupra conținutului și valorilor politico-educative ale acestei literaturi, condiție indispensabilă pentru alegerea adecvată și pentru utilizarea fructuoasă a formelor de promovare a cărții îndeobște frecventate de bibliotecii. Acestui scop se subsumează bibliografia de față, care marchează cercetări reprezentative în domeniu, publicate în ultimii ani și aflate la îndemîna fondurilor uzuale ale bibliotecilor. În structurarea ei, am luat în considerare cronologia faptelor, a momentelor tratate în studiile semnalate, avînd în vedere că un atare criteriu facilitează în cel mai înalt grad realizarea unei imagini concludente asupra fenomenului istoriei mișcării noastre muncitorești.

Bibliografia este precedată de cuvîntări ale tovarășului Nicolae Ceaușescu care se ocupă nemijlocit de problemele istoriei patriei și care prezintă un deosebit interes teoretic și metodologic. Sînt cuprinse apoi volumele de documente și de presă privind istoria mișcării muncitorești și socialiste din România editate

sub egida Institutului de studii istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R.

Compartimentată în patru capitole, bibliografia reflectă, prin adnotări succinte, o cuprinzătoare problematică axată pe următoarele teme mari: *De la începuturile mișcării muncitorești pînă la crearea P.C.R.*; *Mișcarea muncitorească între anii 1921 și 1933*; *P.C.R. în fruntea mișcării antifasciste, 1934—1944*; *România în anii revoluției populare și ai construcției socialiste.*

Publicăm, în numărul de față, primul capitol al bibliografiei, urmînd ca celelalte trei capitole să fie incluse în viitorul număr.

CEAUȘESCU, NICOLAE. *Raportul Comitetului Central al Partidului Comunist Român cu privire la activitatea P.C.R. în perioada dintre Congresul al IX-lea și Congresul al X-lea și sarcinile de viitor ale partidului* — 6 august 1969. În: CEAUȘESCU, NICOLAE. *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*. Vol. 4. Buc., Editura politică, 1970, p. 248—349.

CEAUȘESCU, NICOLAE. *Cuvîntare la Adunarea festivă consacrată centenarului nașterii lui Vladimir Ilici Lenin*. — 17 aprilie 1970. În: CEAUȘESCU, NICOLAE. *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*. Vol. 4. Buc., Editura politică, 1970, p. 757—804.

CEAUȘESCU, NICOLAE. *Cuvîntare la Adunarea festivă cu prilejul celei de-a 25-a aniversări a instaurării guvernului democratic de la 6 martie 1945*. — 5 martie 1970. În: CEAUȘESCU, NICOLAE. *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*. Vol. 4. Buc., Editura politică, 1970, p. 623—659.

CEAUȘESCU, NICOLAE. *Cuvîntare la sesiunea jubiliară a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XXV-a aniversări a eliberării patriei de sub jugul fascist* — 22 august 1969. În: CEAUȘESCU, NICOLAE. *România pe drumul construirii societății socialiste multilateral dezvoltate*. Vol. 4. Buc., Editura politică, 1970, p. 364—406.

CEAUȘESCU, NICOLAE. *Expunere la ședința jubiliară a Marii Adunări Națio-*

nale consacrată sărbătoririi, semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România. — 29 noiembrie 1968. — În: CEAUȘESCU, NICOLAE. România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste. Vol. 3. Buc., Editura politică, 1969, p. 705—752.

CEAUȘESCU, NICOLAE. O jumătate de secol de la marea epopee națională a Mărăștilor. Cuvîntare la adunarea populară consacrată aniversării bătăliilor de la Mărăști, Mărășești și Oituz — 12 august 1967. — În: CEAUȘESCU, NICOLAE. România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste. Vol. 2. Buc., Editura politică, 1968, p. 465—473.

CEAUȘESCU, NICOLAE. Partidul Comunist Român — continuator al luptei revoluționare și democratice a poporului român, al tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România. Expunere la adunarea festivă organizată cu prilejul aniversării a 45 de ani de la crearea Partidului Comunist Român. — 7 mai 1966. — În: CEAUȘESCU, NICOLAE. România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste. Vol. 1. Buc., Editura politică, 1968, p. 335—415.

Documente din istoria mișcării muncitorești din România. 1893—1900. Buc., Editura politică, 1969. 896 p.

Documente din istoria mișcării muncitorești din România. 1910—1915. Buc., Editura politică, 1968. 1086 p.

Documente din istoria mișcării muncitorești din România. 1916—1921. Buc., Editura politică, 1966. 782 p.

Documente din istoria Partidului Comunist Român, a mișcării muncitorești și democratice din România. 1921—1924. Buc., Editura politică, 1970. 824 p.

Presa muncitorească și socialistă din România. Vol. I—4. Buc., Editura politică, 1964—1968. Vol. I (1865—1900). Partea I (1865—1889). 1964. 642 p.; partea a II-a (1890—1900). 1965. 744 p.; Vol. II (1900—1921). Partea I (1900—1907). 1966. 904 p.; partea a II-a (1907—1916). 1968. 758 p.

Cap. I. De la începuturile mișcării muncitorești pînă la crearea P. C. R.

De la începuturile mișcării muncitorești pînă la crearea Partidului Comunist Român. (Consultație în ajutorul celor ce studiază istoria P.C.R. și a mișcării muncitorești din România). — În: Anale de istorie, 16, nr. 6, 1970, p. 43—69.

Începuturile organizării clasei muncitoare. Crearea cercurilor socialiste și răspîndirea ideilor marxiste în țara noastră. Mișcarea muncitorească din România între 1893 și 1899, crearea P.S.D.M.R. și importanța sa. Lupta pentru refacerea partidului politic al clasei muncitoare: activitatea P.S.D.R. între anii 1910 și 1914. Mișcarea muncitorească și socialistă în a-

nii primului război mondial. Avîntul revoluționar din anii 1918—1920. Crearea Partidului Comunist Român și însemnătatea sa istorică.

GEORGESCU, TITU. De la revoluționarii democrați la întiiul partid politic al clasei muncitoare — P.S.D.M.R. În: Anale de istorie, 16, nr. 5, 1970, p. 3—24.

Clasa muncitoare a germinat și s-a format în România marilor acte fundamentale pentru viitorul poporului nostru, între revoluția de la 1848 și cucerirea independenței naționale, în tumultul Unirii și al primei reforme agrare. Pecetea pe care au pus-o aceste momente de profundă rezonanță socială și politică asupra națiunii române și semnificațiile lor au înrîurit clasa muncitoare încă de la primii săi pași, antrenînd-o la marile răspunsuri ce trebuiau date de către forțele sociale ale țării. Aceasta s-a resimțit în rapida ascensiune a muncitorimii ca o forță de sine stătătoare, cu un proces de maturizare evident și cu prezența sa în ultimele decenii ale veacului trecut, la definirea direcțiilor care priveau evoluția societății din țara noastră.

CRUCEANU, MIHAIL și CIOBANU, ELENA. Mișcarea muncitorească din România în cele două decenii premergătoare creării partidului comunist. În: Anale de istorie, 16, nr. 5, 1970, p. 25—45.

Primele două decenii ale secolului al XX-lea, cu problemele sale economice, sociale, cu contradicțiile sale și epocalele evenimente politice și sociale, au imprimat mișcării muncitorești din țara noastră un curs mai radical. La finele acestor două decenii, mișcarea muncitorească din România intra în faza marilor clarificări ideologice, organizatorice, strategice care vizau direct viitorul socialist al patriei.

MUȘAT, ȘTEFAN. Începuturile mișcării socialiste și muncitorești din România. Crearea P.S.D.M.R. [Lección-consultații]. În: Anale de istorie, 15, nr. 1, 1969, p. 104—124.

Întreaga activitate politică și organizatorică desfășurată pînă la sfîrșitul secolului al XIX-lea s-a finalizat în opera de creare a partidului clasei muncitoare din România, partid cerut cu acuitate de stadiul atins de mișcarea muncitorească în pragul ultimului deceniu al secolului trecut.

MUȘAT, ȘTEFAN. Mișcarea muncitorească din România în anii 1900—1918.

[Lecții-consultații]. În : Anale de istorie, 15, nr. 2, 1969, p. 88—114.

Anii 1900—1918 au marcat în istoria poporului nostru evenimente de o deosebită și profundă semnificație politică și socială: marea răscoală a țărănilor din 1907, reorganizarea partidului clasei muncitoare, lupta poporului român împotriva cotropitorilor, pentru apărarea ființei sale naționale în anii 1916—1918, evenimente care au culminat cu desăvârșirea unității de stat a României.

MUȘAT, ȘTEFAN. *Mișcarea muncitorească în anii avântului revoluționar. Crearea Partidului Comunist Român (1918—1921)*. [Lecții-consultații]. În : Anale de istorie, 15, nr. 3, 1969, p. 70—89.

Acțiunile desfășurate de clasa muncitoare în perioada avântului revoluționar, greva generală din octombrie 1920 au scos în evidență necesitatea creării partidului marxist-leninist, capabil să organizeze și să conducă proletariatul în lupta pentru îndeplinirea sarcinilor sale istorice.

BODEA, CORNELIA. *Lupta românilor pentru unitatea națională. 1834—1849*. Buc., Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967. XVI + 390 p.

Conștiința comunității de origine, realitatea unității lingvistice, comunitatea obiceiurilor, a mulțor instituții, conștiința unității teritoriului etnic, prezente de-a lungul veacurilor în cele trei țări românești, pe fondul unor realități economice care tindeau continuu spre un tot armonios — au constituit pilonii acțiunilor revoluționare desfășurate pentru unitatea națională în anii 1834—1849.

Mișcarea muncitorească din România, 1893—1900. Buc., Editura politică, 1965. 454 p.

Crearea și activitatea P.S.D.M.R., incununând o întreagă etapă de dezvoltare a mișcării muncitorești și a răspîndirii marxismului în România, inaugurată de primele organizații profesionale, continuată cu faza organizării cercurilor și a cluburilor muncitorești, au marcat, în același timp, un nou pas înainte pe calea organizării proletariatului din România și a luptei sale împotriva exploatării.

DEAC, A. *Mișcarea muncitorească din Transilvania. 1890—1895*. Buc., Editura științifică, 1962. 392 p.

Această perioadă a marcat o nouă treaptă în dezvoltarea și organizarea mișcării muncitorești din Transilvania și s-a finalizat în cre-

area partidului clasei muncitoare, sub conducerea căruia muncitorii români, maghiari, germani și de alte naționalități au desfășurat o serie de acțiuni revoluționare pentru drepturi și libertăți democratice.

CAZĂNIȘTEANU, CONSTANTIN și FLORESCU, MARIN. *Promovarea ideii unirii naționale în mișcarea socialistă din România (sfârșitul secolului al XIX-lea)*. În : Anale de istorie, 14, nr. 4, 1968, p. 3—18.

În contextul politic al României de la sfârșitul veacului trecut, poziția mișcării socialiste și muncitorești în problema națională s-a remarcat prin realismul său, prin imbinarea luptei pentru eliberare socială cu lupta pentru eliberare națională. Asocind poziției lor internaționaliste un patriotism înflăcărat, socialiștii români s-au dovedit a fi militanți neobosiți pentru progresul poporului român, pentru întregirea patriei.

CORBU, CONSTANTIN. *Țărănimea din România între 1864 și 1888*. Buc., Editura științifică, 1970. 258 p.

Starea economică, socială și politică a țărânimii în perioada 1864—1887; frământările și răscoalele țărănești din anii 1865—1866; lupta țărânimii în deceniul anterior războiului de neaținare (1866—1876); țărănimea — principala forță în războiul pentru independență; frământările și mișcările țărănești din perioada 1878—1887; apariția și dezvoltarea proletariatului pe arena politică a țării — factor important în evoluția luptei țărânimii. Începutul apropierii țărânimii de clasa muncitoare.

CORBU, C. și DEAC, A. *Mișcări și frământări țărănești în România la sfârșitul secolului al XIX-lea (1889—1900)*. Buc., Editura științifică, 1965. 280 p.

Anii ultimului deceniu al secolului al XIX-lea au constituit în istoria socială a României pagini de luptă încordată a țărânimii pentru pământ și o viață mai bună. Șirul aproape neîntrerupt al mișcărilor țărănești care unește anul răscoalei din 1888 cu cel al eroicelor și singeroaselor lupte ale țărânimii din primăvara anului 1907 arată că problema agrară oferea un câmp larg de contradicții, care țineau lumea satelor și, în genere, societatea românească într-o continuă tensiune.

BADEA, M. *Patriotism și internaționalism în vechea mișcare socialistă din*

România. În : Lupta de clasă, seria a V-a, 50, nr. 8, 1970, p. 100—107.

În diferite momente care au marcat evoluția ascendentă a luptei clasei noastre muncitoare și a organizațiilor ei politice, în funcție și de contextul general istoric, intern și internațional, în care a avut loc această evoluție, dezbate rea ideologică a vizat patriotismu, și internaționalismul fie separat, fie prin prisma interdependenței dintre ele.

GÖLLNER, CAROL. *Tradiții de luptă comună a poporului român și a populației germane din Transilvania*. În : Lupta de clasă, 48, nr. 12, 1968, p. 89—97.

După apariția proletariatului pe arena politică a patriei noastre, tradiția seculară de lupte comune ale poporului român și naționalităților conlocuitoare se leagă tot mai strins de cea a clasei muncitoare pentru eliberarea socială și națională a poporului. În grevele și manifestările care au avut loc s-au evidențiat so lidaritatea și lupta frățească a țărănilor și muncitorilor români, maghiari, germani și de alte naționalități împotriva exploataților și asupritorilor lor.

Friedrich Engels în publicistica română (Culegere de studii, articole, corespundență, precum și o bibliografie a scrierilor lui Fr. Engels apărute în limba română), Buc., [f. e.], 1970. 570 p.

Încercările și strădanile militanților revoluționari români de a înțelege oit mai profund teoriile lui Marx și Engels, ilustrate elocvent prin materialele ce formează cu prinsul acestei lucrări, au evidențiat recunoașterea de către aceștia a însemnătății socialismului științific, ca singura metodă științifică cu ajutorul căreia, analizându-se realitățile social-economice, politice și culturale din fiecare țară, să poată indica cele mai corespunzătoare căi și mijloace de luptă pentru răsturnarea orînduirii bazate pe clase antagoniste și înfăptuirea societății lipsite de exploatare.

Marea răscoală a țăranilor din 1907. Buc., Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967. 912 p.

Uriașa ridicare la luptă a țăranimii în anul 1907, produs nemijlocit al adîncirii, pînă la ultima limită de suferință, a contradicțiilor sociale din lumea satului se înscrie ca unul din momentele culminante ale luptei de eliberare socială din istoria României. Deși înăbușită în sine de cercurile gu-

vernante ale burgheziei și moșierimii, răscoala a zguduit întregul sistem al relațiilor agrare, dezvăluind acuitatea rezolvării problemei țăărănești.

DEAC, AUGUSTIN. *1907 văzut peste hotare*. Buc., Editura științifică, 1967. 296 p.

Impresionanta energie revoluționară manifestată de masele țăărănești în timpul răscoalei din 1907, amploarea deosebită a acestei răscoale, multiplele sale probleme de ordin economic, social și politic, cu implicații profunde pentru evoluția societății românești, au contribuit la captarea interesului opiniei publice din numeroase țări din toate continentele lumii pentru evenimentele care se desfășurau în acel timp în România.

MATEI, GHEORGHE. *Cluburile socialiste la sate. 1898—1899*. Buc., Editura științifică, 1968. 256 p.

Organizarea țăranimii în cluburi socialiste a reprezentat una din formele pe care le-au îmbrăcat frământările acesteia, în condițiile ascuțirii luptei de clasă la sate la sfîrșitul secolului al XIX-lea, exercitînd, în același timp, o puternică înriurire stimulatorie asupra altor forme de luptă deschisă. Cluburile socialiste au constituit centre din care s-au dezvoltat viitoare frământări țăărănești.

MATICHESCU, OLIMPIU și GEORGESCU, ELENA. *1 Mai în România. 1890—1970*. Buc., [f. e.], 1970, 368 p.

De-a lungul a opt decenii, 1 Mai, Ziua muncii și a solidarității proletare, a reprezentat un prilej de organizare, în întreaga țară, a unor variate și răsunătoare acțiuni revoluționare împotriva exploatații și împilării milioanele de truditari, iar după eliberare o strălucită manifestare, concretizată în multiple și ingenioase forme, a unității de luptă a poporului muncitor, o vibrantă mărturie a voinței sale de a făuri un nou destin, o nouă societate, sub conducerea partidului comunistilor.

TĂNĂSESCU, FLORIAN. *Mișcarea muncitorească din România și unirea națională (1900—1916)*. În : Anale de istorie, 14, nr. 5, 1968, p. 21—32.

Prin poziția adoptată față de problemele vitale ale poporului român, prin căile și metodele de rezolvare preconizate, mișcarea muncitorească din România s-a manifestat în această perioadă ca forța cea mai înaintată a societății românești, capabilă să ralieze în

jurul ei masele de bază ale națiunii și să ducă împreună cu acestea bătălii decisive pentru cucerirea dezideratelor naționale majore.

COPOIU, NICOLAE. *Refacerea Partidului Social-Democrat din România (1900—1910)*. Buc., Editura științifică, 1966. 300 p.

În pofida acțiunilor claselor exploatatoare, procesul de dezvoltare a mișcării muncitorești din România anilor 1900—1910 nu a putut fi oprit, nici împiedicat. Avântul luptelor greviste, numeroasele acțiuni inițiate de muncitorii organizați în cercurile socialiste și sindicate pentru apărarea drepturilor și libertăților lor, desfășurate până la 1910, au reprezentat o garanție a unei baze trainice pentru activitatea socialistă în țara noastră.

MAMINA, ION și CĂZĂNIȘTEANU, CONSTANTIN. *60 de ani de la reconstituirea P.S.D.R.* În : *Anale de istorie*, 16, nr. 1, 1970, p. 47—63.

Act necesar, reconstituirea partidului a fost determinată de condițiile și cerințele profunde ale organizării forțelor clasei muncitoare în acea etapă istorică, a exprimat continuitatea de gândire și acțiune practică a elementelor conștiente, revoluționare, în direcția înarmării masei muncitoare cu adevărurile învățurii marxiste.

DEAC, AUGUSTIN. *Mișcarea muncitorească și socialistă — factor important al luptei pentru formarea statului național unitar român*. În : *Anale de istorie*, 14, nr. 6, 1968, p. 3—10.

Participarea, în primele rînduri, a muncitorimii române la pregătirea și săvîrșirea istoricului act din ziua de 1 decembrie 1918 de la Alba-Iulia va rămîne peste veacuri mărturie grăitoare a înaltului patriotism al clasei noastre muncitoare, al mișcării muncitorești și socialiste.

BĂNYAI, L. și PORTEANU, AL. *Lupta mișcării muncitorești transilvănene pentru făurirea statului național unitar*. În : *Lupta de clasă*, 48, nr. 11, 1968, p. 40—48.

Adeziunea însuflețită a socialiștilor români, a clasei muncitoare la lupta pentru realizarea unirii naționale a avut la bază o profundă conștiință politică înaintată, strîns legată de lupta pentru eliberarea socială a oamenilor muncii, fără deosebire de naționalitate.

Un eveniment de însemnătate istorică în viața poporului. [O jumătate de secol de la desăvîrșirea formării statului na-

țional român unitar]. În : *Lupta de clasă*, seria a V-a, 48, nr. 11, 1968, p. 4—16.

Înfăptuirea unității statale a României, la 1 decembrie 1918, exprima manifestarea voinței populare, îmbinîndu-se acțiunile de luptă eliberatoare național-revoluționară ale acelor momente cu actele de drept istoric, ceea ce conferea trînciea de granit a cuceririi democratice reprezentate de unire.

Unirea Transilvaniei cu România. 1 decembrie 1918. Buc., Editura politică, 1970. 790 p.

Înfăptuirea statului național unitar român, operă a maseilor largi din întreaga țară, a întregului nostru popor, a realizat cadrul național și social-economic pentru dezvoltarea mai rapidă a forțelor de producție, înmănușarea laolaltă a energiilor și capacităților creatoare ale poporului nostru, a creat condiții favorabile activității forțelor progresiste ale societății, mișcării muncitorești revoluționare.

CHERESTEȘIU, V. și COPOIU, N. *Participarea oamenilor muncii din România la apărarea și sprijinirea Marii Revoluții Socialiste din Octombrie*. În : *Anale de istorie*, 13, nr. 4, 1967, p. 71—84.

Revoluția din Octombrie a intrunit, încă din primele zile ale victoriei sale, adeziunea elementelor revoluționare și a opiniei publice progresiste din România. Muncitorimea română și-a exprimat, în cadrul a numeroase manifestații și demonstrații de masă, solidaritatea cu proletariatul victorios din Rusia. Mii și mii de muncitori români care se aflau evacuați cu întreprinderile pe teritoriul Rusiei și mulți prizonieri români, foști ostași în armata austro-ungară, au format batalioane revoluționare, unități militare, luptînd cu devotament și abnegație pentru cauza revoluției.

În sprijinul Republicii Ungare a Sfatului. Buc., Editura politică, 1969. 526 p.

Solidaritatea oamenilor muncii din România cu lupta eroică a proletariatului din Ungaria, în perioada martie-august 1919, concretizată printr-o gamă variată de acțiuni de protest, care au mers pînă la participarea efectivă cu arma în mînă la apărarea primei revoluții proletare din țara vecină, ilustrează spiritul internaționalist al mișcării muncitorești din România, care a caracterizat-o încă de la începuturile sale.

DEAC, AUGUSTIN și ILINCIOIU, ION. *Lenin și România*. Buc., Editura militară, 1970. 248 p.

Răspîndirea în România a ideilor leniniste, a lucrărilor lui V. I. Lenin, legăturile pe care o seamă de militanți români le-au avut cu genialul conducător al proletariatului evidențiază faptul că socialiștii români, iar după 1921 comuniștii au înțeles valoarea teoretică și practică a gândirii revoluționare leniniste, pe care au aplicat-o la condițiile specifice ale țării noastre.

UNC, GHEORGHE. *13 Decembrie 1918 — o pagină eroică din lupta muncitorimii din patria noastră*. În : Anale de istorie, 14, nr. 6, 1968, p. 58—69.

Apogeul al ridicărilor revoluționare de la sfîrșitul anului 1918, luptele din 13 Decembrie, ca și numeroasele greve, întruniri și manifestații, în timpul cărora nu o dată masele au ajuns să stăpînească strada, au demonstrat intensificarea și caracterul organizat al luptei proletariatului, voința sa de a cuceri pe cale revoluționară drepturi și libertăți democratice, de a împrima dezvoltării sociale o orientare corespunzătoare intereselor celor ce muncesc.

Greva generală din România. 1920. Buc., [f. e.], 1970. 470 p.

Prin amploarea și combativitatea sa revoluționară, greva generală a fost cel mai important moment din istoria luptelor de clasă din România ; ea a zgduit puternic însăși temelia regimului burghezo-moștesc. Clasa muncitoare s-a afirmat ca o forță națională în stare să-și asume rolul de conducător al întregului popor în lupta pentru transformarea revoluționară a societății, să conducă destinele întregii națiuni.

GEORGESCU, TITU. *Concepția lui Vladimir Ilici Lenin despre partidul de tip nou. Crearea Partidului Comunist Român — întruchipare a leninismului*. În : Anale de istorie 16, nr. 2, 1970, p. 20—37.

Crearea Partidului Comunist Român, clădit pe principiile călăuzitoare fundamentate magistral de V. I. Lenin, ilustrează meritoriu pentru mișcarea noastră muncitorească însușirea ideilor leniniste privitoare la partidul revoluționar de tip nou.

MUȘAT, MIRCEA. *Trăsături ale vieții politice din România în anii luptei pentru crearea Partidului Comunist Român*. În : Anale de istorie, 17, nr. 1, 1971, p. 47—59.

Partidul Comunist Român s-a făurit pe temelile unor realități ale societății noastre, de către o mișcare revoluționară matură, prinsă în angrenajul factorilor diverși ai vieții politice și social-economice din țară.

Crearea Partidului Comunist Român nu poate fi desprinsă de complexul social politic al țării, cu problemele sale cardinale, cu o clasă muncitoare contopită intim cu interesele maseilor și ancorată în contextul mișcării muncitorești internaționale.

MOCANU, CONSTANTIN și UNC, GHEORGHE. *Procesul de clarificare ideologică și politică în mișcarea muncitorească din România (1918—1921)*. În : Anale de istorie, 17, nr. 1, 1971, p. 15—29.

Crearea Partidului Comunist Român, eveniment de cea mai mare importanță în istoria proletariatului din țara noastră, a fost rezultatul unei bogate experiențe acumulate de mișcarea muncitorească timp de o jumătate de veac, al unui proces continuu de frământări ideologice, care au cunoscut o considerabilă accentuare în anii avîntului revoluționar de după primul război mondial. Procesul rapid de radicalizare prin care a trecut mișcarea muncitorească a fost însoțit de clarificări politice-ideologice, de orientarea tot mai puternică spre transformarea partidului socialist în partid comunist.

TUDORAN, GEORGETA. *Despre procesul de clarificare ideologică în Partidul Socialist din România (1918—1920)*. În : Lupta de clasă, seria a V-a, 50, nr. 11, 1970, p. 93—100.

Frământările ideologice care au avut loc în cadrul partidului socialist în anii 1918—1921 au marcat evoluția generală spre stînga a mișcării noastre muncitorești, spre constituirea partidului de tip nou, marxist-leninist.

CONSTANTINESU-IAȘI, PETRE. *Semnificația istorică a creării Partidului Comunist Român pentru dezvoltarea societății în patria noastră*. În : Anale de istorie, 17, nr. 1, 1971, p. 3—14.

Continuînd luptele seculare duse de poporul român pentru o viață mai bună, partidul comunist a întruchipat tradițiile progresiste ale luptătorilor patrioți de la mijlocul secolului trecut, pentru făurirea unei Româнії moderne, independente și unite, idealurile revoluționare ale proletariatului român, care a început lupta pentru eliberarea sa cu aproape o jumătate de veac în urmă. Temelele cele mai nobile ale poporului, ale forțelor sociale și politice care au jalonat istoria României au stat în atenția făurarilor Partidului Comunist Român.

Vasile PETRIȘOR
Nicolae RAUȘ

ÎN CINSTEA ANIVERSĂRII PARTIDULUI

BRAȘOV

Din partea directorului Bibliotecii municipale din Brașov, Petru Istrate, am fost informați asupra planului de acțiuni pe care colectivul bibliotecii le-a întreprins sau urmează să le organizeze în cinstea aniversării partidului. Consemnăm câteva din ele.

În holul bibliotecii și la filialele ei au fost organizate expoziții: *Greva generală a muncitorilor din 1920, 150 de ani de la nașterea lui Friedrich Engels și Florile Republicii*.

În cadrul secției de împrumut a avut loc o întâlnire cu scriitorul Petre Sălcudeanu, care a prezentat cititorilor pagini din creația sa dedicată luptei partidului. Tot la această secție, în luna decembrie, scriitorul Mihail Cruceanu, vechi militant al P.C.R. din București, a evocat momente din lupta pentru crearea partidului, scriitorul octogenar fiind participant la Congresul de constituire din anul 1921.

Secția de copii a bibliotecii a prezentat micilor cititori două seri literare: *Poezii închinată luptei P.C.R. și Copii eroi în luptă din ilegalitate a partidului*.

Recent s-a inaugurat cenaclul literar al pionierilor și școlărilor, organizat în colaborare cu Consiliul municipal al pionierilor din Brașov. Paralel cu deschiderea cenaclului s-a organizat expoziția de artă plastică cu lucrările elevilor de la școala generală nr. 13.

În colaborare cu Palatul culturii s-a prezentat seara literară *Slavă partidului și montajul literar Poezii cîntă patria și partidul*.

La cele trei filiale existente s-au organizat montaje de versuri intitulate: *Din cele mai frumoase poezii închinată partidului și Lupta în ilegalitate a partidului oglindită în literatura contemporană*.

În cadrul serviciului bibliografic au fost întocmite bibliografiile privind greva generală din 1920, viața și opera lui Engels, serile literare *Slavă ție, partid iubit și Slavă Republicii*. De asemenea este terminată o altă seară literară intitulată *Comuniștii în frunte* care se referă la lupta partidului oglindită în dramaturgia noastră, în proză și în poezie (un ciclu de trei materiale).

În perioada care a mai rămas pînă la sărbătorirea semicentenarului, Biblioteca municipală din Brașov va mai organiza întâlniri cu scriitorii brașoveni Dan Tăr-

chilă și Constantin Cuza, cu compozitorul Norbert Petri, autorul operei *Trandafirul Doftanei*, care evocă lupta ilegală a partidului, precum și recitalul de versuri, expoziții de cărți și întâlniri cu ilegalisti.

Se lucrează în prezent la întocmirea unui buletin festiv care va fi difuzat la toate bibliotecile din județ, pe tema *Partidule iubit, slavă ție îți cîntăm*. Acest buletin va cuprinde două materiale literare: *România socialistă — oglindă a politicii partidului și Comuniștii în frunte*.

Secția de copii va găzdui o întâlnire intitulată *Din inima partidului*. În preajma sărbătoririi semicentenarului se va organiza o expoziție festivă pe tema *Drumul luptei revoluționare oglindit în presa dinainte și după 1944*, iar în cadrul serviciului bibliografic se vor elabora materialele: *Presa brașovenă despre mișcarea muncitorească și lupta antifascistă din Transilvania între anii 1920 și 1945 și Aspecte din înfăptuirile poporului sub conducerea partidului în județul Brașov*.

ARAD

Emulația stimulată de sărbătorirea acestui eveniment a dobândit rigorile unui concurs interbibliotecar (participă bibliotecile orașenești și cele comunale), inițiat de Comitetul județean pentru cultură și artă, sub lozincă *Pentru o bibliotecă model*. Concursul se desfășoară, conform unui regulament care jalonează criteriile întrecerii, în perioada 1 decembrie 1970 — 31 decembrie 1971, aprecierea rezultatelor făcîndu-se în două etape, prima se încheie la 1 mai 1971, cea de-a doua, la finele concursului. Enunțate succint, obiectivele concursului sînt următoarele: *munca cu cititorii* — mărirea indicelui de atragere a lecturii (cu accent pe atragerea și permanentizarea populației active) și a indicelui de citire (cu tendința de a se ridica, printr-o propagandă adecvată, indicele de circulație a cărților social-politice, tehnice, agrozootehnice, de știință popularizată), o propagandă a cărții subordonată acestor obiective; *organizarea bibliotecii* — prelucrarea și evidența la zi a publicațiilor, purificarea fondurilor de lucrările învechite sau inadecvate, organizarea colecțiilor în sistemul accesului liber, cu evidențierea anumitor compartimente ale fondului în cadrul unor rafturi tematice, organizarea sistemului de informare a publicului asupra colecțiilor etc.; *asigurarea condițiilor materiale* necesare unei bune funcționări a bibliotecii, obiectiv întru a cărui realizare sînt chemate să concure și consiliile populare locale, un sprijin substanțial în această privință fiind acordat de Comitetul pentru cultură și artă al județului.

PROIECTE ȘI REALIZĂRI ÎN CINSTEA ANIVERSĂRII PARTIDULUI

Publicarea planului bibliotecii din Peștișani pentru perioada de iarnă 1969—1970 în coloanele *Revistei bibliotecilor*, ca și generozitatea cu care timp de mai multe numere a fost ținută o „cronică a Peștișanilor” *) a stimulat un anume interes din partea mai multor confrăți din țară față de unele acțiuni și metode folosite de biblioteca noastră, interes manifestat prin intermediul unor scrisori ce mi-au fost expediate direct sau pe adresa redacției. În virtutea acestui interes, ne permitem să revenim cu noi știri asupra activității de propagandă a cărții desfășurate de biblioteca din Peștișani, ale cărei realizări își au obirșia, în mare măsură, în interesul cu care intelectualitatea comunei noastre s-a grupat în jurul acestei instituții, contribuind atât la conceperea, cit și la traducerea în fapt a obiectivelor înscrise în planurile de muncă ale bibliotecii.

În perioada care a trecut, accentul s-a pus în continuare pe acțiunea de inviorare a lecturii în satele aparținătoare comunei, prin metodele preconizate în planul mai sus amintit, a căror eficiență s-a verificat mai ales în cadrul filialelor din Boroșteni și Frințești, datorită continuității în muncă a bibliotecarilor voluntari și a interesului cu care și-au desfășurat aceștia munca. Practica a demonstrat astfel că *informarea* cititorilor din aceste sate asupra colecțiilor bibliotecii de la centrul de comună, prin intermediul unor liste tematice de recomandare stimulează interesele lor de lectură și favorizează totodată aprovizionarea unită-

ților filiale în mod concordant cu cerințele reale ale cititorilor (stabilite pe baza reținerilor făcute de cititori, în urma consultării bibliografiilor de recomandare).

„Informarea” își spune cuvântul și în influențarea pozitivă a lecturii cititorilor de la „centru”, mai ales în privința lărgirii ariei tematice. Valorificând bibliografiile de recomandare publicate în revistă (*Facerea lumii, Despre tineret și tinerete* etc.), întocmind cu forțe proprii altele, pe diferite teme, în mare majoritate adnotate, am căutat să atragem atenția cititorilor asupra unor lucrări din colecțiile noastre, rezultatul acestei metode de propagandă a cărții vădindu-se în mărirea indicelui de circulație la volumele recomandate.

De altminteri, bibliografiile de recomandare publicate în revistă ne slujesc și la organizarea altor acțiuni de a căror reușită sîntem mulțumiți. Astfel, în urma publicării bibliografiei de recomandare *Ce să fiu?* (nr. 6/1970), biblioteca noastră, în colaborare cu biblioteca liceului și cu diriginții claselor a VIII-a și a XII-a și cu concursul inginerului agronom, al celui silvic, al medicului uman și al celui veterinar și al unui tractorist, a organizat o discuție cu elevii acestor clase, cu tema „*V-ați ales o profesiune pe care doriți să o îmbrățișați? Dacă încă nu v-ați hotărât, lectura unor cărți v-ar putea ajuta*”. Ecolul avut în rîndul elevilor ne-a decis să organizăm și în anii viitori asemenea discuții menite să sprijine orientarea lor profesională.

Pornind de la sugestiile publicate în revistă, biblioteca noastră a organizat și o manifestare cu titlul *Călătorind cu Sadoveanu pe urmele abatelui De Marenne*, care s-a bucurat de un mare succes. La

*) Tăutu, Ioana. *Cum se naște un plan pentru perioada de iarnă*. În: *Revista bibliotecilor*, 22, nr. 12, dec 1969, p. 707-711; Blendea, Florenta. *Scrisoare din Peștișani*. În: *Revista bibliotecilor*, 23, nr. 2, feb 1970, p. 83-84; F.B. *Cronica Peștișanilor*. În: *Revista bibliotecilor*, 23, nr. 3, mar 1970, p. 173-174.

cererea cititorilor vom da un caracter de ciclu acestui tip de manifestări: sub redacția prof. Ion Andrițoiu se află în prezent în lucru Călătoria pe urmele Vitoriei Lipan, din romanul *Baltagul*.

Clubul iubitorilor de poezie, care ființează pe lângă biblioteca noastră, a intrat în cel de-al doilea an de activitate, planul tematic al ședințelor ce vor avea loc în primul semestru al acestui an fiind conturat încă din luna octombrie. Se intenționează ca întâlnirile din acest an să fie consacrate poeziei contemporane, discuțiile purtându-se în jurul creației poetice a lui Zaharia Stancu, Mihai Cruceanu, Nicolae Tăutu, Ana Blandiana, Nichita Stănescu, Marin Sorescu ș.a. Considerăm că asemenea cluburi în care cititorii se întâlnesc în virtutea unor preocupări de lectură comune și își împărtășesc opiniile în mod spontan, nedirijat, sînt deosebit de eficiente și le recomandăm și colegilor noștri din alte biblioteci.

Aniversarea semicentenarului Partidului Comunist Român, care a generat un suflu innoitor în activitatea creatoare de pe tot întinsul țării, constituie și un prilej de intensificare a acțiunii de influențare spirituală a oamenilor în sens mobilizator la opera de edificare socialistă a patriei. Întru întîmpinarea acestei mărețe aniversări, Biblioteca comunală din Peștișani și-a întocmit un plan de acțiune, la a cărui concepere a conlucrat cu activul voluntar al bibliotecii și cu direcția liceului din localitate.

Considerăm că a înscrie activitatea bibliotecii cît mai în actualitate este modul de a ne apropia cel mai mult de spiritul Hotărîrii C.C. al P.C.R. cu privire la sărbătorirea semicentenarului partidului. În consecință, întreaga activitate a bibliotecii pe care o conduc este închinată glorioasei aniversări. Ne-am propus astfel să realizăm în perioada 1 ianuarie — 8 mai 1971 o creștere a numărului de cititori, raportat la perioada corespunzătoare a anului precedent, creștere care să devină o permanență. Tot între 1 ianuarie și 8 mai 1971 se va desfășura un concurs între bibliotecile filiale, *Pentru biblioteca cu cea mai bună activitate*. Dar cum despre realizări se cuvine să vorbești numai după ce le-ai obținut, ne vom opri deocamdată la simpla enunțare a obiectivelor propuse, referindu-ne în continuare la manifestările cu caracter festiv, care nu lipsesc nici ele din planul nostru de sărbătorire, multe fiind deja transformate în realități.

Astfel, la sediul bibliotecii, a fost organizată o expoziție de cărți intitulată *Momente din istoria P.C.R.*, cu două sec-

țiuni: *Bogate tradiții ale luptelor revoluționare* (momente marcate: 1893, 1907, 1917, 1920) și *50 de ani de lupte și victorii, de rodnică activitate* (etape marcate: *Lupta partidului în ilegalitate, pînă la 23 August și Lupta pentru consolidarea puterii politice a clasei muncitoare și epoca construirii socialismului în patria noastră*).

Într-un spațiu mai restrîns, la biblioteca-filială din Brădiceni a fost organizată expoziția de cărți *Partidul Comunist Român — 50 de ani de lupte și victorii*, urmînd ca în prima decadă a lunii februarie să fie organizate în colaborare cu bibliotecarii voluntari, în toate bibliotecile mobile, expoziții cu tema P.C.R. — *file de istorie*.

Tot pentru unitățile filiale și mobile, la începutul acestui an s-a întocmit și difuzat bibliografia de recomandare *Semicentenarul P.C.R.*, cuprinzînd referințe privitoare la lupta comunistilor oglindită în literatura română.

Încă din luna noiembrie s-a inițiat un ciclu de prezentări de cărți (*Pagini de glorie și de luptă din istoria P.C.R.*) susținute la centru și satul Brădiceni, care vor continua pînă în luna mai.

Presa noastră publică zi de zi materiale închinare aniversării partidului. Ne-am propus să le adunăm într-un album, sub titlul *50 de ani de viață și de luptă a P.C.R. în fruntea maselor populare*, alegerea și decuparea acestor articole din ziare și reviste fiind începută încă din luna septembrie. Dintre manifestările de masă am amintit un ciclu de seri de poezie (*Țării inimă și versul, Partid iubit, inima țării, Omagiu anilor de aur, Laudă omului*), un montaj literar-muzical, *Partidul e-n toate, o seară literară, Tudor Vladimirescu, sufletul revoluției de la 1821*, o altă, *Luptele din februarie 1933 oglindite în literatură*, și încă una, intitulată *Momente și portrete de neuitat* (din istoria partidului), precum și un concurs tip, *Cine citește, știe* — *Pagini de seamă din istoria P.C.R.*

Partidul nostru consideră astăzi ca o trăsătură a omului înaintat, a omului socialist, preocuparea permanentă pentru îmbogățirea sa spirituală, pentru ridicarea nivelului său cultural. Am considerat tocmai de aceea că aniversarea partidului constituie un bun prilej pentru biblioteca noastră de a-și cinsti cititorii al căror interes față de lectură, față de formarea lor cultural-profesională este mai deosebit. În acest scop, în luna decembrie, am amenajat un panou al cititorilor frunțași, amplasat în centrul comunei Peștișani, urmînd ca în luna mai să expediem 100 de felicitări cititorilor frunțași din toate satele comunei.

Florența BLENDEA

CE PROIECTE ARE EDITURA DV.?

Răspunde Ioan Simion,
redactor șef la Editura politică

Lucrări care să releve bogata activitate teoretică și practică desfășurată de Partidul Comunist Român în conducerea operei de edificare a societății socialiste, numeroase scrieri consacrate trecutului istoric al partidului și al mișcării comuniste și muncitorești din România vor vedea lumina tiparului în această perioadă.

Un eveniment editorial cu ample semnificații politice și ideologice îl va constitui apariția *Istoriei Partidului Comunist Român*. Capitolele volumului vor înfățișa pe baza unei analize aprofundate de pe pozițiile concepției materialist-dialectice, întregul drum de luptă al clasei muncitoare din România, a Partidului Comunist Român, organizatorul și conducătorul luptei pentru eliberarea socială și națională a poporului. Bogăția faptelor și evenimentelor politice remarcabile, va face din această lucrare un puternic instrument de educare în spiritul glorioaselor tradiții ale mișcării revoluționare, a ideologiei și politicii P.C.R. Cartea prof. univ. dr. Titu Georgescu *De la revoluționarii democrați la creatorii Partidului Comunist* abordează adevărul istoric că Partidul Comunist Român este continuatorul luptei revoluționare și democratice a poporului român, a tradițiilor mișcării muncitorești și socialiste din România. Studiul demonstrează convingător consecvența cu care clasa muncitoare și-a îndeplinit misiunea istorică, izvorită atît din imperatiivele contemporane cît și din cele ale luptelor pentru libertate din trecutul poporului român.

Planul editorial pentru semicentenarul Partidului Comunist Român mai cuprinde și o monografie reprezentativă asupra unui moment de o deosebită importanță în istoria mișcării noastre muncitorești: *Luptele eroice ale muncitorilor ceferiști și petroliști din ianuarie-februarie 1933*, realizată sub egida Institutului de științe istorice și social-politice de pe lângă C.C. al P.C.R. de un larg colectiv de cercetători și cadre universitare.

Colecția *Evocări*, care prezintă personalități de frunte ale mișcării muncitorești și comuniste din România, con-

sacră două cărți lui Al. Dobrogeanu-Gherea (intelectual progresist, publicist înzestrat, vechi membru al Partidului Socialist, care a deținut după crearea P.C.R. importante responsabilități pentru o perioadă de timp) și lui Eugen Rozvan, (intelectual comunist, militant de frunte al Partidului Socialist și apoi al Partidului Comunist Român).

Volumul *Revoluția democrat-populară în România 1944—1947* este un prim studiu amplu asupra acestei perioade și reliefează caracterul creator și realist al politicii P.C.R., al tacticii și strategiei sale în revoluție, evidențiază particularitățile și trăsăturile caracteristice ale procesului desăvîșirii revoluției burghezo-democratice și trecerii la socialism în România.

Făcînd parte dintr-o suită de cărți apărute cu aceeași tematică, lucrarea *Voluntari români în Spania. 1936—1938* este o culegere de amintiri ale unor voluntari români, care, alături de solii altor popoare, au luat parte cu arma în mînă în cadrul brigăzilor internaționale la lupta eroică a poporului spaniol împotriva fascismului și a reacțiunii, pentru libertate, democrație și progres social.

Dintre studiile și monografiile ce sintetizează experiența creatoare a P.C.R. în construcția societății socialiste cităm volumul *Știința conducerii societății*, o culegere de articole realizate de cercetători, cadre didactice și activiști de partid și de stat. Prezintă cititorilor cîteva din principalele probleme ale acestei cărți: *Conceptul de conducere și știința conducerii, Știința conducerii — sinteză multidisciplinară, Obiectul științei conducerii, Nivelele de realizare a conducerii proceselor sociale, Obiectiv și subiectiv, general și particular în conducerea proceselor sociale, P.C.R. — factor central de decizie în funcționarea societății noastre socialiste ș.a.*

O altă lucrare *Contribuții la dezvoltarea problemelor teoretice ale economiei socialiste*, abordează printre altele: *Trăsăturile societății socialiste multilateral dezvoltate, Perfecționarea conducerii colective a întreprinderilor, Creșterea rolului și funcțiilor statului socialist în conducerea economiei în etapa actuală, Utilizarea forței de muncă în industrie și agricultură, Probleme ale dezvoltării agriculturii, Relațiile economice externe ale României și sporirea eficienței comerțului exterior etc.*

Pentru case de cultură, cluburi, biblioteci, cămine culturale, vom edita, sub egida Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă și a Muzeului de istorie a P.C.R. și a mișcării revoluționare și democratice, o expoziție de 30 de planșe format 50×70 în 4 culori. Ilustrațiile grafice, facsimilele, vor evoca principalele momente din glorioasa istorie a Partidului Comunist Român.

In frunte comuniștii

SUGESTII PENTRU O SEARĂ DE EVOCĂRI LITERARE

Solemnitatea evenimentului pe care țara noastră îl cinstește în acest an — semi-centenarul partidului — ar putea conduce, în virtutea unor obișnuințe înrădăcinate de mult în practica bibliotecilor, la organizarea unor manifestări de masă desfășurate pe un ton declamatoriu și care, în ultimă instanță, sînt numai acțiuni de prezentă.

Credem că tocmai solemnitatea evenimentului ar trebui să conducă spre o reconsiderare a mijloacelor cu care biblioteca poate fi prezentă, în mod specific, la sărbătoarea generală a țării. Organizatorii trebuie să țintească să creeze, atît prin alegerea textelor, cît și prin modul lor de prezentare în fața publicului, o asemenea atmosferă de sinceritate a comunicării încît publicul să recepteze într-adevăr mesajul artistic și de idei al textelor (sau al cărților) propagate.

Ne imaginăm o seară de poezie concepută ca o seară de amintiri: întîlnire a unui grup de vechi tovarăși care evocă, cu căldură și patos, momente eroice din trecutul de luptă al partidului, chipurile unor luptători care și-au dăruit viața măreței cauze a clasei muncitoare, uneori pînă la sacrificiul suprem.

Acțiunea se va organiza în bibliotecă, unde „interpretii” textelor vor sta în mijlocul invitaților, nu pe scenă, și totul va avea aerul firesc al unei discuții între tovarăși, fără intervenții ale clasicului „prezentator”, fără text liant deci, și, mai ales, nu sub formă de montaj. Pe cît posibil ar fi de dorit ca textele să fie debitate liber sau, dacă se recurge la lectura textului, cititorii să se fi pregătit dinainte pentru o citire expresivă. Cărțile în acest caz se vor afla asupra fiecărui recitator sau vor fi

luate, la momentul potrivit, direct din raft, pe cît posibil cu o formulă cît mai firească. (De pildă: „Mi-amintesc că despre Donca Simo, Marcel Bresiășu a scris niște versuri emoționante...” Urmează răsfoirea cărții și apoi lectura fragmentului ales. Sau: „Doftana. Zidurile acestei închisori au cunoscut întemnițarea a nenumărați militanți ai partidului comunist. Nu însă și a idealurilor lor revoluționare...” După care se trece la lectura uneia sau mai multor poezii cum ar fi *Doftana* de Grigore Hagiu sau *Celor de la Haș* de Miron Radu Paraschivescu). Ar fi bine ca evocările să respecte firul istoriei, deși se poate, tot atît de bine ca amintirile să fie lăsate în voie. O muzică de fundal bine aleasă va întregi reușita unei asemenea manifestări.

Pentru cei care vor dori să ne îmbrățișeze sugestia, oferim o selecție de poezii care ar putea sta la baza organizării unei astfel de seri de evocări literare. Am structurat materialul în două mari capitole: unul cuprinde versuri dedicate unor eroi ai clasei muncitoare, celălalt înmănunchează poezii care evocă momente din istoria mișcării muncitorești, culminînd cu insurecția armată de la 23 August. (A se vedea și recomandările bibliografice din nr. 10/1970 al *Revistei bibliotecilor prezentate sub titlul Eroii ai mișcării muncitorești și comuniste din România*). Anii nu mai puțin eroici de după Eliberare, realizările obținute sub conducerea Partidului Comunist Român în opera de edificare a societății socialiste vor fi evocate în cadrul unei alte manifestări pentru a cărei realizare revista noastră a oferit deja sugestii metodice și bibliografice în numerele anterioare. (A se vedea bibliografiile de recomandare *Facerea lumii și Oamenii acestui pămînt*, din numerele 8 și 11—12/1970).

I.

Beniuc, Mihai. *În frunte comunistii. Inchinare*. În: Beniuc, Mihai. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1966, p. 88—90.

Beniuc, Mihai. *Eroii*. În: Beniuc, Mihai. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1966, p. 84—87.

Boureaanu, Radu. *Bătea un boston vechi*. În: Boureaanu, Radu. *Vioara cosmică*. Pagini alese. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 222—224.

Boureaanu, Radu. *Ninsori de manifeste*. În: Boureaanu, Radu. Op. cit., p. 224—225.

Constantin, Ilie. *Ilegaliști*. În: Constantin, Ilie. *Fiara*. Buc., Editura tineretului, 1969, p. 30.

Corbea, Dumitru. *Comuniștii*. În: Corbea, Dumitru. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 168—170.

Deșliu, Dan. *În bivuac*. În: *Cîntare Partidului*. Buc., E.S.P.L.A. 1960, p. 151—154.

Jebeleanu, Eugen. *Pe lespedeă eroilor*. În: Op. cit., p. 212.

Beniuc, Mihai. *Comunistul*. În: Beniuc, Mihai. *Inima-n zale*. Versuri. Buc., Editura militară, 1969, p. 71—72.

Căprariu, Alexandru. *Moartea utecistului*. În: Căprariu, Alexandru. *Orizonturi*. Buc., Editura pentru literatură, 1964, p. 12.

Deșliu, Dan. *Dealul florilor*. În: *Cîntare Partidului*. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 133—142.

Rechizitoriu. În: Deac, Augustin și Pinteau, Teodor. *Poezii muncitorești revoluționare din România*. (1872—1944). Buc., Editura Minerva, 1970, p. 533.

Tulbure, Victor. *Balada tovarășului care a căzut împărțind „Scinteia” în ilegalitate*. În: *Vîrstele patriei*. Pagini eroice din literatura română. Buc., Editura militară, 1967, p. 573—576.

Breslașu, Marcel. *Cîntec de leagăn al Doncăi*. [Fragmente]. În: Breslașu, Marcel. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1959, p. 119—125.

Sîrbu, Cristian. *Am cumpărat o floare pentru Donca*. În: *Cîntare Partidului*, Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 312—313.

Imn (lui I. C. Frimu). În: Deac, Augustin și Pinteau, Teodor, Op. cit., p. 379—380.

Jebeleanu, Eugen. *Petre Gheorghe*. În: *Cîntare Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 232—234.

Botez, Demostene. *Acesta e Ilie Pintilie*. În: Botez, Demostene. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1961, p. 98—101.

Breslașu, Marcel. *Portretul lui Ilie Pintilie*. În: Breslașu, Marcel. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1959, p. 116—118.

Boiculesi, Valeria. *Sirena*. În: Boiculesi, Valeria. *Fîntîni albastre*. Buc., Editura tineretului, 1964, p. 164—165.

Teodorescu, Virgil. *În lăstărișul umed*. [Lui Filimon Sîrbu]. În: *Cîntarea Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 338.

Bănuță, Ion. *S-a dat alarma la vrun post?* În: Bănuță, Ion. *Panorama Sărutului*. Poezii. Buc., Editura pentru literatură, 1969, p. 454—455.

Boiculesi, Valeria. *Cîntecul*. [Doftana. Evocare]. În: Boiculesi, Valeria. *Fîntîni albastre*. Buc., Editura tineretului, 1964, p. 170—173.

Brad, Ion. *Prunii Doftanei*. În: *Cîntare Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 88.

FIȘA COMUNISTULUI

Bărbia:

Indîrjire.

Voință și putere!

Un colț abrupt

De stîncă

Pe care-l bat

Haine

Furtuni și uragane

Ce nu pot

Să-l doboare

Prigoană...

Inchisoare

Surghiun în țări străine...

Gura:

Bunătațe

Amarul suferinței

O inimă arzîndă

De dragoste

Și ură.

O dragoste adîncă

De oameni

Și dreptate

Și ură pentru

Cruda

Hidoasă tiranie.

Încredere în zile

Mai bune

Ce-o să vie.

Dar ce e?

Dintr-o dată

Un zîmbet

A-nflorit.

E vorba de

Tovarăși.

Prieteni,

Și Partid!

Ochii:

Adînci și zbuciumați

Ca marea.

Furtuna anilor

Trecuți

În ei și-ascunde

Întristarea

În jalea morților

Căzuți.

Și-acum să trecem

La dosar

Că are:

Semn particular:

De-asupra ochilor,

Boltită,

Se-nalță

Fruntea-i gînditoare.

De reținut:

E așintită

Departen-

Vremea viitoare!

Bujor, M. Gh. *Doftana*. În: Deac, Augustin și Pinteau, Teodor. Op. cit., p. 591.

Corbea, Dumitru. *Doftana*. În: Corbea, Dumitru. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1962, p. 106—122.

Hagiu, Grigore. *Doftana*. În: Hagiu, Grigore. *Noblețe de stirpe*. *Poezii*. (1962—1969). Buc., Editura tineretului, 1963, p. 115—116.

Tebeleanu, Eugen. *Cintare la cimitirul „Tebe pruni”*. În: *Cintare Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 213—214.

Paraschivescu, Miron Radu. *Celor de la „Haș”*. În: *Cintare Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 282.

II.

Bujor, M. Gh. *Piața Teatrului*. În: Deac, Augustin și Pinteau, Teodor. Op. cit., p. 475—476.

Boureaanu, Radu. *Masacrul*. În: Boureaanu, Radu. *Vioara cosmică*. *Poezii alese*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 216—221.

K.T. *13 decembrie*. În: Deac, Augustin și Pinteau, Teodor. Op. cit., p. 374—375.

Albu, Florența. *Greva*. În: Albu, Florența. *Fără popas*. Versuri. Buc., Editura pentru literatură, 1961, p. 69—70.

Greva [1920]. În: Deac, Augustin și Pinteau, Teodor. Op. cit., p. 422—425.

Utan, Tiberiu. *Explozie. Demonstrație* [din ciclul „Cărbune roșu”. *Lupeni, 1929*]. În: Utan, Tiberiu. *Steaua singurătății*. Buc., Editura tineretului, 1968, p. 96, 97—98.

Balș, Teodor. *Sună lung, sirenă!* În: Balș, Teodor. *Poeme*. Buc., Editura militară, 1965, p. 55—57.

Banuș, Maria. *Eroilor ceferiști*. În: *Cintare Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 34—35.

Bănuță, Ion. *Am rechemat iubirea*. [Grivița]. În: Bănuță, Ion. *Am rechemat iubirea*. Buc., Editura pentru literatură, 1965, p. 15—16.

Beniuc, Mihai. *La Grivița*. În: Beniuc, Mihai. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1966, p. 81—83.

Brad, Ion. *Columnă*. — *Stampă 1933* [din ciclul *Basorelief la Monumentul Griviței*]. În: Brad, Ion. *Mă uit în ochii copiilor*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 68—69, 70—71.

Breslașu, Marcel. *Grivița Roșie*. [fragment]. În: Breslașu, Marcel. *Poezii*. Buc., Editura tineretului, 1959, p. 94—97.

Buzea, Constanța. *Întoarcerea în timp*. [Grivița]. În: Buzea, Constanța. *De pe pământ*. Buc., Editura pentru literatură, 1963, p. 60—61.

Dumitrescu, Geo. *Grivița*. În: Dumitrescu, Geo. *Nevoia de cercuri*. Buc.,

Editura pentru literatură, 1966, p. 15—19.

George, Tudor. *Greva*. — *Iarna de foc din treizeci și trei*. În: George, Tudor. *Vevești de foc*. Epos. Buc., Editura tineretului, 1967, p. 135—155, 136—148.

Hagiu, Grigore. *Grivița*. În: Hagiu, Grigore. *Noblețe de stirpe*. *Poezii*. (1962—1969). Buc., Editura tineretului, 1969, p. 113—114.

Theodorescu, Cicerone. *Calea Griviței*. În: Theodorescu, Cicerone. *Versuri*. Vol. I. Buc., Editura pentru literatură, 1969, p. 103—111.

Theodorescu, Cicerone. *Februarie '33*. În: *Virstele Patriei*. Pagini eroice din literatura română. Buc., Editura militară, 1967, p. 570.

Balș, Teodor. *Pasăre de sunet*. [Petroliștilor căzuți în 1933]. În: Balș, Teodor. *Poeme*. Buc., Editura militară, 1965, p. 59—60.

Balș, Teodor. *Cu umeri grei de furtuni*. În: Balș, Teodor. Op. cit. p. 71—72.

Balș, Teodor. *Marș de noapte. Schiță de reportaj din noaptea insurecției*. În: Balș, Teodor. Op. cit., p. 61—62.

Banuș, Maria. *Noaptea Eliberării*. În: Banuș, Maria. *Magnet*. Buc., Editura pentru literatură, 1962, p. 27—30.

Bănuță, Ion. *23 August 1944*. În: Bănuță, Ion. *Panorama sărutului*. *Poezii*. Buc., Editura pentru literatură, 1969, p. 456—457.

Beniuc, Mihai. *23 August 1944*. În: Beniuc, Mihai. *Inima-n zale*. Versuri. Buc., Editura militară, 1969, p. 78—79.

Boureaanu, Radu. *23 August*. În: Boureaanu, Radu. *Moartea morilor de vânt*. Versuri. Buc., Editura pentru literatură, 1961, p. 22—23.

Cazimir, Otilia. *A fost o zi*. În: Cazimir, Otilia. *Poezii* (1928—1963). Buc., Editura pentru literatură, 1964, p. 209—300.

Cazimir, Otilia. *Poveste de 23 August*. În: Cazimir, Otilia. Op. cit., p. 296—298.

Dragomir, Mihai. *Insurecție*. În: *Cintare Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 160—161.

Gheorghiu, Virgil. *Pastel 1944*. În: Gheorghiu, Virgil. *Poeme*. Buc., Editura pentru literatură, 1966, p. 17—18.

Rău, Aurel. *Cintec în August*. În: *Virstele Patriei*. Pagini eroice din literatura română. Buc., Editura militară, 1967, p. 602.

Rendis, Dimos. *Noapte cu soare* [23 August]. În: *Cintare Partidului*. Versuri. Buc., E.S.P.L.A., 1960, p. 310.

Szemlér Ferenc. *La sărbătoarea lui August*. În: *Virstele patriei*. Pagini eroice din literatura română. Buc., Editura militară, 1967, p. 646.

„Luna cărții la sate” în județul Argeș

DOMINANTA MANIFESTĂRII: CARACTERUL CULTURAL-EDUCATIV

Interviu cu regizorul CONSTANTIN DINISCHIOTU
președinte al Comitetului județean pentru cultură și artă,
director al teatrului „Al. Davila” din Pitești

În ziua de 24 noiembrie 1970, la Pitești, a avut loc o ședință de lucru a Comitetului județean pentru cultură și artă, consacrată prezentării și discutării planului de muncă al comitetului pe anul 1971. Din sumara trecere în revistă a principalelor obiective propuse pentru 1971, ne-a reținut atenția organizarea celei de a XI-a ediții a „Lunii cărții la sate” în cuprinsul întregului județ. Ideile interesante, expuse cu privire la modalitatea de concepere a manifestării, ne-au determinat să solicităm un interviu pe această temă președintelui Comitetului județean pentru cultură și artă, Constantin Dinischiotu.

G.V. : V-am ruga să precizați care este concepția Comitetului județean pentru cultură și artă — Argeș asupra țelului principal al organizării „Lunii cărții la sate”, asupra modalităților de desfășurare a manifestării și asupra eficienței acestora.

CONSTANTIN DINISCHIOTU : Experiența de pînă acum în organizarea acestei manifestări pe plan județean ne-a atras atenția asupra unui fapt de impor-

tanță majoră pentru reușita acțiunii. Anume, în alegerea modalităților și a formelor de desfășurare a „Lunii cărții la sate” e necesară o permanentă precizare a scopului principal al manifestării în ansamblu : ridicarea nivelului cultural-educativ al locuitorilor din mediul rural printr-o intensificare a difuzării cărții în rîndul acestei populații. Realizată în practică prin colaborarea organelor și instituțiilor culturale cu organele comerciale — respectiv, cooperarea de consum, manifestarea a fost deseori amenințată de diminuarea urmării acestui țel. Însuși caracterul dominant al acțiunii a suferit adesea o mutație, de la cel cultural-educativ, spre cel comercial. Lăsată în multe locuri pe seama cooperăției de consum, desfășurarea „Lunii cărții la sate” a oferit dese exemple de difuzare de carte nepotrivită locului unde era vîndută, atît pentru interesele imediate ale diferitelor categorii (profesionale, de vîrstă etc.) ale locuitorilor satelor, cît și pentru specificul social-economic și geografic al localităților respective. Această formulă neeficientă, în care vînzătorul de la magazinul sătesc nu era interesat în vînzarea

cărții mai mult decât în cea a altor mărfuri și nu cunoștea prea mult despre cartea pe care o difuza, ducea la înregistrarea unor cifre comerciale — e drept, crescute de la an la an — care dădeau manifestării cultural-educative un caracter formal. Roadele aminteau în acest fel de o problemă de plan, și nu de una de concepție. Iată de ce este necesar să fie reamintit scopul adevărat al manifestării. Și considerăm că, în această privință, urmărirea neabătută a atingerii acestui țel cade direct în sarcina comitetului județean pentru cultură și artă. Ne-am propus astfel pentru 1971, cu mai multă fermitate decât pentru oricare din edițiile precedente, ca „Luna cărții la sate” să nu fie un consum formal de carte de orice fel, ci un prilej care să ne orienteze de la an la an asupra nivelului la care a fost ridicată — dacă putem spune așa — „ștacheta” cultural-educativă a satelor județului Argeș.

G.V.: Dacă cu cele expuse mai sus ați anticipat răspunsul la o întrebare privind concluziile furnizate de experiența organizării edițiilor precedente, am dori să amintiți acum câteva din rezultatele ediției 1970 a „Lunii cărții la sate” în județul Argeș.

C.D.: Desigur, din numeroasele acțiuni care au fost înregistrate anul trecut, le voi aminti întâi pe cele care au urmărit direct atingerea scopului cultural-educativ al manifestării. De pildă, în ordine cronologică, pe data de 1 februarie 1970 a avut loc în toate comunele județului deschiderea festivă a ediției a X-a a „Lunii cărții la sate”, în cadrul căreia a fost prezentată o expunere trimisă de Comisia județeană de organizare a manifestării, urmată apoi de diverse acțiuni de propagandă a cărții. Pe parcursul întregii luni februarie, bibliotecile comunale au organizat multiple și diverse acțiuni de propagandă a cărții, cu prilejul cărora au fost abordate teme din toate domeniile de cunoaștere. Cele mai obișnuite forme ale acestor acțiuni au fost: expozițiile tematice, prezentările

de cărți, recenziile, montajele și medali-oanele literare, recitalurile de poezie, întâlnirile cu scriitorii. În sprijinul acestora, Biblioteca municipală din Pitești a elaborat și a trimis în județ un set de texte ale unor acțiuni de propagandă a cărții, care au fost organizate în majoritatea bibliotecilor comunale argeșene.

Zilele de 14 și 15 februarie au fost consacrate întâlnirilor locuitorilor satelor cu scriitorii trimiși de Uniunea Scriitorilor la solicitarea Comitetului județean pentru cultură și artă.

O primă verificare a eficienței culturale a acțiunilor de propagandă a cărții au oferit-o bibliotecile comunale. Indicii de activitate înregistrați pe județ pentru luna februarie 1970 au fost superiori celor din aceeași lună a anului 1969: numărul cititorilor înscriși a crescut cu peste 8 700, iar al cărților împrumutate, cu aproape 20 000 de volume.

În sfârșit, amintesc și câteva date din vânzarea de carte prin cooperarea de consum: în luna februarie 1970, valoarea totală a cărților vândute pe întreg județul s-a ridicat la 330 706 lei, depășind cu 3 000 de lei suma totală înregistrată în aceeași lună din 1969 și reprezentând o cincime din totalul vânzării de acest fel pe tot anul 1969. De subliniat că, în propaganda cărții aflate spre vânzare în magazinele satești, bibliotecării comunale au avut o contribuție remarcabilă.

G.V.: Care sînt factorii direct interesați în organizarea manifestării în 1971 și cum se va realiza colaborarea dintre ei? În special, cum apreciați rolul bibliotecii publice în desfășurarea „Lunii cărții la sate”?

C.D.: Sub directa îndrumare a Comitetului județean al P.C.R., principalii organizatori ai manifestării sînt Comitetul județean pentru cultură și artă și Uniunea județeană a cooperativelor de consum. La acest nivel, colaborarea organizatorilor va trebui să se axeze mai accentuat pe consultarea Comitetului pentru cultură și artă în selectarea cărților ce vor fi puse în vânzare. În acest fel,

vom putea ajunge să dirijăm și cartea vîndută, prin prisma valorii ei și a concordanței dintre cartea de difuzat și necesitățile reale de lectură — educativă, de studiu și de divertisment — din fiecare localitate a județului. Dorim să realizăm astfel un vechi deziderat: cartea din comerț să nu mai fie doar o marfă.

În privința colaboratorilor apropiați ai organizatorilor, amintesc ceilalți factori antrenați în desfășurarea „Lunii cărții la sate”: Comitetul județean al U.T.C., Consiliul județean al sindicatelor, Inspectoratul școlar județean, Uniunea județeană a cooperativelor agricole de producție, Direcția agricolă județeană, Biblioteca municipală din Pitești, Casa județeană a creației populare și Consiliul județean al organizației pionierilor. Contribuția acestora se leagă în special de caracterul cultural-educativ al manifestării și se concretizează prin participarea efectivă la propaganda cărții. În acest sens, ne-am și propus deja efectuarea în colaborare a unor sondaje asupra necesităților de carte diferențiate, existente în comunele județului Argeș.

Cît privește rolul bibliotecilor comunale, aș adăuga că acestea, împreună cu căminele culturale, formează nucleul în jurul căruia trebuie să graviteze totul. Și în special bibliotecarii, aceștia sînt oamenii cu cel mai important rol în sa-

tisfacerea intereselor și determinarea gustului de lectură al locuitorilor satelor.

G.V.: În încheiere, am dori să ne dezvăluieți la ce rezultate vă așteptați de la „Luna cărții la sate” în județul Argeș în anul glorioasei aniversări a partidului.

C.D.: Ne-am concentrat eforturile și ne așteptăm la o sporită preocupare pentru cartea social-politică, la o mai fructuoasă utilizare a ei ca principal mijloc de cunoaștere a istoriei și a luptei partidului pentru edificarea vieții noi socialiste în țara noastră. Ne așteptăm la o creștere mai evidentă a dezbaterii organizate asupra cărților în biblioteci. De asemenea, ne așteptăm și dorim ca experiența nouă pe care o vom cîștiga să o cultivăm pentru viitor ca o permanență a muncii cultural-educative. Sîntem împotriva preocupărilor pompieristice, împotriva manifestărilor festive, deoarece cartea, ca mijloc esențial de cultură și educație, trebuie să fie o prezență cotidiană, și nu festivă, ocazională. Și în acest sens, „Luna cărții la sate” să devină un prilej de măsurare a nivelului dobîndit de la an la an, o manifestare cu adevărat tradițională, pe care locuitorii satelor să o aștepte ca pe un eveniment deosebit venit în întîmpinarea intereselor lor.

**Interviu realizat
de George VLĂDESCU**

Scriitori despre

**ION
BĂNUȚĂ**

„Luna cărții la sate”, devenită o tradiție, este un prilej pentru amplificarea activității cu cartea. Scriitori și autori din toate specialitățile, oameni de cultură, se întâlnesc cu cititorii lor, ascultând păreri, aprecieri, critici, sugestii, într-un dialog care-i leagă și mai mult, dând fiecăruia un plus de putere. Am luat parte, nu numai ca editor de carte, la diverse manifestări în cadrul „Lunii cărții la sate”, ci am participat și ca autor, supus unei verificări de cea mai bună calitate, fie că această verificare era critică sau admirativă. Ceea ce m-a impresionat cel mai mult, este capacitatea nouă a cooperativelor de la sate de a percepe, de a întreba, și — de ce nu — de a sfătui într-un domeniu în care altădată ideea de acces era o pură fantezie. Ei vorbesc acum despre cărți cu mesaj, jocul frumos al cuvintelor s-a înscăunat și mai puternic la țară. Țăranii vorbesc de cartea în care ideile să fie exprimate limpede, limpede ca o apă de izvor, ca într-un Eminescu ale cărui versuri le cunosc pe de rost și te încintă atunci când vor să-ți dea o lecție de artă și de limpiditate — să-i auzi :

—„De treci codri de aramă de departe
vezi albina

Și-auzi mindra glăsuire a pădurii de
argint“...

ori versuri din Coșbuc sau din Nicolae Labiș. Țăranii noștri, treziți la o nouă viață, încărcăți de înțelepciunea milenară, de măreția munților și a câmpurilor, de cîntecul grîului și al apelor, plini de mișmele basmelor care le leagă de copilăria, de la Făt-Frumos la „O mie și una de nopți”, hrăniți zi de zi cu cele

„LUNA CĂRȚII LA SATE”

mai noi evenimente din lume, devin niște judecători de un nivel impresionant. De aceea, este absolut obligatoriu, în primul rînd pentru scriitori, să nu le dea cărți mediocre, să nu le vîndă marfă proastă, fiindcă au în față un cumpărător cu noi virtuți, care îi vor dezavua. Organizatorii „Lunii cărții la sate”, într-un timp cînd pămîntul se pare că doarme adunîndu-și puteri pentru noua recoltă, să nu facă lucru de mîntuială pentru că „la sate merge” ori cum o fi. Nu! Activiștii culturali precum și scriitorii să nu dea un caracter formal acestor manifestări întru îndeplinirea unui punct din plan, fiindcă aceasta „face bine” la activitate. O întîlnire formală cu cititorii nu face bine ci, din contră face rău, și atunci e mai bine să nu se facă deloc.

Atunci cînd statul nostru organizează cu toată răspunderea difuzarea cărții politice, agricole, beletristice etc., nu numai în, — să-i zicem — ediția „Lunii cărții la sate”, ci în tot timpul, este o datorie de profesie și de inimă, de om, ca toți scriitorii, activiștii de tot felul, instituțiile însărcinate să dea o nouă strălucire acestei activități să-i dea cînstirea cuvenită cărții care în zilele noastre devine tot mai mult un bun al tuturor.

**RADU
TUDORAN**

Omul de la țară nu poate să aibă nostalgia orașului, cum orașanul o are pe-a satului. Așa se explică de ce adevăratele

izbînzii în literatura noastră, cărțile cele mai remarcabile care s-au scris pînă la o anumită dată, sînt inspirate de viața rurală. Scriitorul n-a putut să uite locurile și ambianța copilăriei, și fără să vrea ele au devenit fundalul creațiilor sale. Astfel, de la începuturile literaturii noastre, lumea de la oraș a putut cunoaște, în culori concentrate cu artă, lumea de la țară. E nevoie să amintesc, ca mesageri ai satului, pe Duiu Zamfirescu și pe Liviu Rebreanu? Lista e lungă și poate s-o întregescă oricine.

Dar mult timp, cartea care descria viața la țară n-a ajuns în mina țaranului. Orașul nu s-a ostenit s-o trimeată, iar țaranul n-a știut că ar trebui s-o citească. Satul și orașul s-au nedreptățit unul pe altul.

Astăzi, în sfîrșit, sînt biblioteci prin mai toate satele noastre. N-ar fi destul, dacă n-aș spune că văd adesea oameni cu cartea în mină, pe banca de lingă poartă. E o imagine care mi-ar place să fie pictată.

Și aș vrea ca sub fiecare acoperiș unde se înalță antena televizorului, să apară și o bibliotecă. Satul să afle orașul!

A duce cartea la țară nu-i doar un act de cultură, ci și de dreptate.

NICOLAE TĂUTU

În aceste puține rînduri voi încerca să împărtășesc cîteva momente pe care le-am trăit cu ocazia tradiționalei „Lunii

a cărții la sate”. În experiența mea de scriitor care am străbătut satele timp de aproape trei decenii și am participat la peste cinci sute de întîlniri cu cititorii, mi-a fost dat să observ cum „urcă graficul” calității an de an, de la începuturile timide din 1945—1946 pînă la reușitele întîlniri literare din 1969—1970. Acest salt s-a datorat unei munci susținute de educare a gustului pentru lectură. Dacă la primele șezători se mobilizau oamenii forțat, astăzi s-a ajuns la o participare neimpusă, prin opțiunea nesilită a cititorilor.

Mi-aduc aminte de anii cînd susțineam pe zi două sau trei întîlniri în diferite sate. Mi s-a întimplat să găsesc la un cămin o sală arhiplină dar se cunoștea cu ușurință că auditoriul nostru a fost „concentrat”. Poate, pentru acea vreme să nu fi fost tocmai condamnabilă această metodă. Dar, tot atunci, la alte cămine găseam un public mai restrîns ca număr însă receptiv la lectura poeziilor. Fiecare vers „trecea rampa”, avea o largă audiență în sală. Am preferat întotdeauna cea de a doua situație. Mai ales că, la sfîrșitul șezătorilor, întîlneam la stand bătrîni și tineri care cumpărau cărți de poezie. Pentru fiecare carte cumpărată mă simțeam onorat. Nu o dată am citit pentru douăzeci sau treizeci de cititori care se aflau în sală. Dar dacă numai unul dintre ei era cîștigat pentru poezie, însemna pentru noi un succes, o șezătoare rodnică.

În vara asta am întîlnit în deltă un bătrîn pescar lipovean. Am discutat cu el despre Eminescu, Creangă, Sadoveanu, Esenin. M-a dus acasă și mi-a arătat biblioteca. Cîteva sute de cărți păstrate cu religiozitate. În 1945 nu avea nici o carte. I-am strîns cu respect mina. În mina sa am simțit și căldura minilor acelor care l-au educat. Ei sînt eroii anonimi, dar fapta lor este vie și ridică un monument culturii și prestigiului ei la sate. De aceea, cu recunoștință îi felicit cu ocazia unei noi ediții a „Lunii cărții la sate”. Îi felicit, le urez succes și le mulțumesc din toată inima acestor fidele și apropiate rude ale scriitorilor și ale operelor scrise de ei.

„Cartea prin poștă” - SINGURA SOLUȚIE?

O anchetă întreprinsă la cele două instanțe (pentru mediul rural și pentru mediul urban) care difuzează „cartea prin poștă” ne-a dezvăluit fapte interesante. Din toate colțurile țării sosesc aici zilnic sute de scrisori prin care sînt solicitate nenumărate lucrări. De pildă, în anul 1969 din orașe au venit 17 751 de scrisori iar încasările pentru cărțile expediate în 22 300 de colete au ajuns la 1 522 000 de lei. În anul 1970 se prevede o creștere a valorii încasărilor. Numai pentru primele 11 luni ale anului sumele încasate au depășit 1 564 000 de lei.

În mediul rural, cererile adresate „cărții prin poștă” sînt și mai mari. O explicație se găsește lesne. Lipsa unor librării și biblioteci bine aprovizionate îndreaptă pe cei interesați către serviciile „Cărții prin poștă”. De altfel, populația sătească are în componența ei tot mai mulți intelectuali, tehnicieni, muncitori calificați care mențin o strînsă legătură cu cartea.

Cîteva cifre sînt edificatoare. Din sate au sosit în anul 1969 aproximativ 98 690

de scrisori. Valoarea încasărilor a ajuns la 5 657 000 de lei, iar numărul coletelor expediate a fost de 128 000.

Anul trecut, pînă la 1 decembrie, au venit 97 298 de scrisori. Valoarea încasărilor a atins 5 500 000 de lei, iar coletele expediate au fost în număr de 131 000. Dacă presupunem că în medie un colet a cuprins circa 5 volume, ne dăm seama cît de multe lucrări au luat drumul către satele noastre.

„Cartea prin poștă” are și clienți permanenți, cu adresele și profesiile cunoscute, care sînt periodic informați despre cărțile apărute sau în curs de apariție. Numărul lor, datorită promptitudinii cu care li se satisfac comenzile, este în continuă creștere. Printre ei se găsesc și uni-tăți socialiste, după cum se poate constata din *Tabelul nr. 1* ce sintetizează pe cîteva specialități mai importante situația clienților permanenți ai „Cărții prin poștă”.

Am ales la întîmplare două județe, unul industrial (Prahova) și altul agrar (Teleorman) și am răsfoit teancuri impresionante de scrisori din diferite perioade ale anului 1970 pentru a ne da seama ce anume solicită expeditorii lor ¹⁾.

Cercetînd titlurile lucrărilor solicitate, am înțeles că nu există aproape domeniu din care să nu fie cerere de carte. Pentru a vedea ponderea fiecărui domeniu, am alcătuit un tabel (nr. 2) ale cărui date, evident, nu pot fi absolutizate ci sînt doar orientative.

După cum era și de așteptat, cererea de literatură beletristică predomină atît în mediul urban cît și în mediul rural. Cărțile incluse în această categorie fac parte dintre capodoperele literaturii române și ale literaturii străine. Operele lui Eminescu, Sadoveanu, Rebreanu, Argezei, Blaga, sau ale lui Shakespeare, Goethe, Thomas Mann sînt mult căutate. Asta nu înseamnă că volumele autorilor contemporani, despre care istoria literară nu și-a definitivat părerile, sau cărțile de divertisment (cum ar fi cele din colecția „Enigma”) ar fi mai puțin solicitate.

Titlurile cel mai des întîlnite în scrisori, după cele din literatura beletristică, sînt cele de manuale și cursuri. Cererile din domeniul științelor sociale au și ele o pondere ridicată. Cartea tehnică o solicită nu numai specialiștii ci și amatorii (îndeosebi radioamatorii și fotoamatorii) și de aceea titluri ca : *A.B.C.-ul fotografiei amator, Laboratorul fotoamatorului, Repararea și modernizarea transformatoarelor, Construcții radio efectuate de radioamatori și începători, Vreau să devin radioamator, Cum alegem aparatul fotogra-*

1) Au fost investigate scrisorile sosite într-o perioadă de aproximativ trei luni.

Tabel nr. 1

Domeniul	Adrese de unități socialiste	Adrese personale
agrotehnică	5 500	1 000
mecanică agricolă	300	200
medicină umană	3 400	1 500
medicină veterinară	300	500
sector forestier	140	500
învățămînt	10 000	6 000
construcții	250	200
electrotehnică	—	1 500

		Științe sociale	Beletristică	Medicină	Științele naturii	Tehnică	Agrotehnică	Pedagogic	Manuale cursuri	Gospodărie casnică	Cărți pentru copii	Cărți străine	Diverse
Mediul urban	Județul Prahova	7%	33,6%	4,9%	9,5%	9,1%	2,1%	1,8%	14%	2,3%	1,5%	6%	8%
	Județul Teleorman	1,8%	28%	2,9%	3,7%	9,3%	1,1%	1,1%	15%	2,2%	1,1%	19,1%	13,4%
Mediul rural	Județul Prahova	6%	40,2%	6,7%	5,2%	8,4%	1,7%	3,2%	14,1%	1,6%	3,9%	0,3%	7,6%
	Județul Teleorman	5,3%	35,6%	5,6%	8%	7,7%	2,4%	5,1%	17,2%	3,5%	0,5%	—	8,1%

fic se întâlnește destul de frecvent. Tabelul dovedește că astăzi cartea tehnică nu este apanajul orașului (unde de altfel există și cabinete și biblioteci tehnice) ci devine o prezență familiară și în lumea satului.

La rîndul lor, gospodinele, preocupate să-și aranjeze cât mai frumos casa sau să afle noi rețete de preparate culinare, cumpără cărți ca *Băuturi și preparate din fructe*, *Prepararea băuturilor în casă*, *Cartea de bucate*.

Tabelul nr. 2 oferă o imagine asupra genurilor de lectură spre care se orientează cititorii-cumpărători. Repartizarea cărților pe diverse domenii ocupă o pondere mult mai echilibrată decît circulația lor în biblioteci unde literatura beletristică acaparează un procentaj mult mai ridicat decît celelalte compartimente (65—85 la sută în orașe și aproape 90 la sută în sate).

Sondajul nostru la „Cartea prin poștă” confirmă rezultatele anchetelor anterioare. În întreaga țară există o mare cerere de carte de informare. Profesorii, medicii, inginerii, agronomii sînt principalii clienți ai „Cărții prin poștă”. Ei obțin, în bună parte, titlurile care îi interesează. Trebuie numai să le ceară din vreme, trebuie să aibă norocul ca tirajul cărților să fie suficient. Desigur, unele lucrări sînt funda-

mentale pentru profesia lor și de aceea doresc neapărat să le posede chiar dacă eventual le-au citit, pentru a-și completa bibliotecile și pentru a relua lectura lor ori de cîte ori cred de cuviință. Apoi, literatura beletristică se cumpără indiferent de profesie. Printre volumele care nu lipsesc de obicei din bibliotecile personale mai figurează și alte categorii de cărți.

În mod practic cititorii nu reușesc să cumpere tot ce îi interesează din producția editorială. Deseori ei au nevoie de cărți apărute cu mulți ani în urmă și acum epuizate. Alteori, sînt nevoiți să cumpere un volum deși nu vor să-l consulte decît pentru o anumită chestiune sau pentru pregătirea unui examen, și la bibliotecă din comună nu se găsește. Există deci cărți fundamentale, imposibil de procurat din librării, precum și cărți comandate la „Cartea prin poștă”, deși solicitanții nu doresc neapărat să le cumpere.

Este de datoria bibliotecilor să preia o parte din aceste cereri masive de carte și să le rezolve prin împrumutul interbibliotecar, o metodă civilizată, sigură, din păcate aproape necunoscută publicului de la noi, datorită lipsei unei propagande adecvate. De obicei numai întîmplător află cititorii că o carte pe care nu o gă-

sesc într-o bibliotecă o pot totuși procura de la altă bibliotecă unde ea așteaptă cu minte într-un raft.

La noi, situația împrumutului interbibliotecar este departe de a fi mulțumitoare. Un sondaj efectuat la bibliotecile municipale din județele Prahova și Teleorman ne-a edificat pe deplin. În comparație cu clienții „Cărții prin poștă”, cei care au beneficiat de serviciile împrumutului interbibliotecar sînt uimitor de puțini.

Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești i s-au adresat, în 1969, 39 de solicitanți. Ei au fost ingineri, funcționari, bibliotecari. Din 128 de cărți solicitate au fost satisfăcute 121 de cereri. Cărțile au fost din diferite domenii: istorie, limbă și literatură, economie, anatomie, geografie, tehnică și știință. Au fost transmise solicitările la: Institutul pedagogic „Al. I. Cuza” din Iași, Biblioteca centrală universitară din București, Biblioteca Centrală de Stat, Institutul de științe economice din Iași, Biblioteca centrală universitară din Iași, Biblioteca centrală universitară din Cluj, Facultatea de istorie din București.

În 1970 au existat 16 solicitanți cu 27 de cărți din care s-au primit 24.

Lucrările au fost de zoologie, istorie, științe politice, psihologie, meteorologie, anatomie și fiziologie.

S-au primit cărțile de la Biblioteca centrală universitară din București, Biblioteca Centrală de Stat, Biblioteca centrală universitară din Iași, Institutul pedagogic din București.

Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești a împrumutat la Tîrgoviște — *Piese de teatru pentru clasele III—VIII*; la Starchiojd — *Curs de istoria literaturii române de Ov. S. Crohmăniceanu și Istoria limbii literare de Al. Rosetti și B. Cazacu*; la colonia rafinării Teleajen — *Revista învățămîntului profesional și tehnic*.

Dacă în județul Prahova se mai păstrează totuși o iluzie de activitate în domeniul împrumutului interbibliotecar, în județul Teleorman ea lipsește aproape cu desăvîrșire. Aici, în decurs de doi ani, au fost numai doi solicitanți. O studentă la fără frecvență a solicitat *Drept civil*, *Drept de proprietate socialistă*. Biblioteca universitară din Iași însă nu le-a împrumutat. Un alt solicitant a cerut *Prelegeri privind istoria universală*, precum și *Prelegeri privind istoria modernă a României*. Lucrările cerute i-au fost împrumutate de Biblioteca Centrală de Stat.

Situația din județele menționate nu este întîmplătoare, ci are un caracter general. În repetate rînduri revista noastră a atras atenția asupra dezinteresului cu care este

tratat împrumutul interbibliotecar. În urmă cu trei ani concluziile unui sondaj efectuat de *Revista bibliotecilor* sunau astfel: „Cele cîteva constatări ce se desprind din ancheta noastră ne îndreptățesc, credem, să conchidem că, la ora actuală, folosirea împrumutului interbibliotecar pentru servirea cititorilor cu cărțile pe care nu le găsesc în bibliotecile pe care le frecventează este, în marea majoritate a bibliotecilor din țară, într-o fază incipientă. Fără a exagera, se poate spune că el este încă un mare deziderat.”²⁾

Lucrurile nu s-au schimbat de atunci. Motivul principal îl constituie tot neinformarea cititorilor cu privire la posibilitățile și avantajele împrumutului interbibliotecar. La îndemîna lor nu se află instrumente bibliografice cu ajutorul cărora să cunoască ce fonduri de cărți există în alte biblioteci. *Bibliografia R.S.R.*, *Catalogul colectiv al cărților străine intrate în R.S.R.*, și mai ales cataloagele de creștere a colecțiilor editate de biblioteca municipală cea mai apropiată nu se află în bibliotecile comunale sau zac ascunse în cine știe ce unghere prăfuite.

Desigur, orice bibliotecă satisface în primul rînd acele cereri pe care i le adresează publicul său. Dar asta nu înseamnă a evita cooperarea și a adopta atitudinea autarhică.

Teoretic se recunoaște existența unei rețele de biblioteci, în practică însă fiecare bibliotecă funcționează ca un organism izolat și nu ca o parte dintr-un ansamblu prin intermediul căruia cartea să circule pe întregul teritoriu al țării.

Să se renunțe definitiv la atitudinea unor biblioteci care monopolizează fondul de cărți numai pentru necesitățile lor. Să se facă o cît mai largă popularizare a împrumutului interbibliotecar, nu prin adrese trimise bibliotecilor comunale, ci prin mijloace într-adevăr eficiente.

Așa cum a procedat și „Cartea prin poștă”, trebuie creat un fond de adrese ale specialiștilor din județe, cărora periodic să li se trimită scurte informări în legătură cu noile achiziții ale bibliotecilor. O propagandă făcută cu pricepere (care n-ar ocoli nici presa, radioul, televiziunea) ar înviora împrumutul interbibliotecar, pe nedrept ignorat la noi, l-ar transforma într-o modalitate eficientă pentru servirea cititorilor.

Dragoș VILCEANU

²⁾ Nestorescu, Horia. *Împrumutul interbibliotecar*. În: *Revista bibliotecilor*, 20, nr. 10, 1967, p. 590-594.

FONDUL TRADIȚIONAL

la Biblioteca municipală din Tîrgu-Mureș

Biblioteca municipală din Tîrgu-Mureș a luat ființă ca bibliotecă publică în anul 1913 când își începe activitatea cu 5 000 de volume provenite din cumpărături și donații. După cel de-al doilea război mondial, fondul bibliotecii ajunge la 66 509 volume, iar astăzi el este cifrat, cu aproximație, la un total de 677 057 de unități (cărți, periodice și alte materiale). Numărul este impresionant și la prima vedere s-ar putea crede că cititorii care frecventează Biblioteca municipală din Tîrgu-Mureș beneficiază de totalitatea publicațiilor arătate. În realitate, această cifră nu poate fi raportată la activitatea bibliotecii deoarece condițiile materiale de care dispune sînt ca o stavilă în desfășurarea unei activități mai eficiente decît cea actuală. Ținem să subliniem că această bibliotecă vitregită a ajuns, chiar și în condițiile acestea, să aibă în anul 1969 un număr de 11 719 cititori înscrși, care au citit 305 612 volume de cărți și 22 266 de volume de periodice, cifră care trebuie raportată însă numai la totalul de 317 000 de publicații puse în circulație.

Conducerea și lucrătorii instituției se găsesc în fața unor probleme greu de rezolvat. Prima și cea mai acută este lipsa de spațiu, iar a doua este legată de existența unui uriaș fond de tipărituri vechi a căror prelucrare abia a început. Să le luăm pe rînd și să facem o scurtă analiză a originii lor și a situației la care au dus.

Localul actual al bibliotecii, aflat în Palatul Cultural din Tîrgu-Mureș, este total lipsit de funcționalitate. El a fost construit inițial pentru o bibliotecă cu un fond de aproximativ 100 000 de volume închise în depozite, destinate unei populații care nu depășea totalul de 30 000 de locuitori. Astăzi, fondul de tipărituri este de aproape șapte ori mai mare, numărul locuitorilor se apropie de 100 000, iar la secția de împrumut s-a adoptat sistemul accesului liber la raft. Schimbîndu-se raportul cifrelor, era firesc ca localul proiectat pentru condițiile din anul 1913 să

nu mai corespundă astăzi și să fie din ce în ce mai aglomerat, cu atît mai mult cu cît spațiul bibliotecii a fost restrîns treptat prin extinderea, în dauna ei, a diverselor instituții culturale, ajungînd să fie înghesuită într-o aripă laterală, cu o intrare dosnică. În această situație, vreo 30 000 de tipărituri sînt așezate astăzi în stive, pe jos, printre rafturi, iar serviciile bibliotecii sînt amplasate în încăperi necorespunzătoare, la nivele diferite (etajele II—III și subsol), unele din ele (administrativ, contabilitate) chiar în depozitele de cărți. De aici derivă o mare contradicție între totalul fondului citat mereu în statisticile bibliotecii și cel practic pus în circulație, pentru că la secția de împrumut, instalată într-un hol, cititorilor nu li se pot pune la dispoziție în raftul liber decît în jurul a 4 000 de volume, deși fondul total de împrumut al Secției pentru adulți însumează aproape 170 000 de volume.

Nu există încăperi separate pentru cataloage, acestea fiind așezate în sălile de lectură și deranjînd cititorii cînd sînt consultate. Nu există o încăpere în care să se poată amenaja secția muzicală, prin urmare cei interesați nu pot beneficia de fondul ei (numai discuri muzicale sînt 1 050). Colecția de carte rară, în perspectivă de creștere continuă, se află adăpostită în cabinetul directorului bibliotecii. Nu se conturează nici o soluție pentru depozitarea publicațiilor curente care rămîn închise în stive, printre rafturile din depozite. Pentru propaganda vizuală nu există nici un fel de spațiu în care să se poată amenaja vitrine sau panouri. Într-un cuvînt, față de necesarul de 3 000 mp cît s-ar conveni conform normelor științifice în vigoare (numai pentru depozite și pentru o circulație foarte restrînsă, fără să mai vorbim de accesul liber la raft), pentru fondul ei actual, biblioteca dispune de 1 069 mp din care numai 552,95 mp sînt afectați depozitelor.

Cea de a doua problemă prezintă și ea câteva aspecte dificile și de durată. Mai bine de jumătate din totalul fondului întreg, reprezentând tipărituri apărute pînă la Eliberare, este încă neprelucrat, mai bine zis este în curs de prelucrare. El este așezat pe rafturi în depozitele de la subsol, periodicele într-o încăpere separată, iar cărțile în alte două încăperi, dispuse pe rafturi în cîte trei rânduri, unele din ele chiar în stive, prin urmare imposibil de consultat.

Condițiile în care sînt conservate tipăriturile vechi nu sînt de loc potrivite. Depozitele stau sub amenințarea permanentă a pericolului de inundare prin canale și într-o atmosferă umedă, cu fluctuații de temperatură din care pricină cărțile au început să prindă mucegai și, în general, sînt supuse degradării.

Situația în care se găsește astăzi fondul vechi al bibliotecii nu este nici pe departe mulțumitoare. Dar, dacă privim numai cu cîteva ani în urmă cînd ele stăteau direct pe ciment, împrăștiate printre schelării, amestecate cu moloz, într-o completă dezordine, putem aprecia că lucrătorii Bibliotecii municipale din Tîrgu-Mureș au efectuat o muncă uriașă de salvare a tipăriturilor vechi, unele foarte valoroase, de la completa lor distrugere. Este cazul să amintim că de sub grinzi și moloz a fost scos și unul din incunabilele aflate azi în colecția de carte rară.

De altfel, după o apreciere sumară, fondul ar conține aproximativ 900 de tipărituri din secolele XVI—XVIII, pe lângă multe alte lucrări de valoare: colecții întregi din clasici ai literaturii maghiare, germane, franceze, lucrări de filozofie, filologie și istorie în diferite limbi, numeroase casete cu hărți și atlase geografice (apreciate la 150—200), foarte multe enciclopedii (din unele sînt chiar cîteva dublete), dicționare etc.

Originea și componența fondului vechi este variată. Cea mai mare parte a lui provine din fondul de bază al bibliotecii, constituit între anii 1913 și 1944, din cumpărături și donații. Catalogul vechi în care au fost descrise atunci se mai păstrează încă. Tipăriturile reflectă orientarea spre domenii diferite a celor de la care s-au strămutat în bibliotecă. Printre aceștia este de citat numele economistului Grigore Trancu-Iași, a geografului George Janet (elevul lui S. Mehedinți), a orientalistului Izsák József (cărți în limbile arabă, turcă, idiș), a juristului Fekete János. În afara surselor arătate mai sus, fondul vechi a sporit după 1944 și cu biblioteca liceului Papiu Ilarian, cu biblioteca elevilor de la liceul Bolyai, cu cea a liceului catolic din Tîrgu-Mureș, cu o parte din cărțile liceului unitarian din Cris-

tur (acestea intrate împreună cu catalogul lor vechi, pe fișe). Tot din aceeași perioadă trebuie menționate și cărțile de la mănăstirea franciscană din Lăzarea, circa 2 000 de volume, toate rare, printre ele și cîteva incunabile.

Ce a mai făcut Biblioteca municipală din Tîrgu-Mureș pentru a pune în valoare moștenirea culturală a trecutului?

Am arătat mai înainte că prin efortul lucrătorilor instituției, întregul fond din subsol a fost degajat, curățat și apoi așezat în rafturi, deocamdată fără o ordine bine stabilită, dar totuși în oarecare siguranță. Periodicele au fost adăpostite în depozit separat, tot la subsol, alegîndu-se exemplarele prime (denumite în mod obișnuit „unicate”) în număr aproximativ de 30 000 de volume, care au fost transferate sus, în depozitul periodicelor date în circulație, și, catalogîndu-se, au fost puse la dispoziția cititorilor, cu fișier aparte. Dubletele lor, circa 70 000 de volume, neprelucrate încă, sînt așezate pe trei formate, în ordinea alfabetică a titlurilor, dar nu și în ordine cronologică în cadrul titlului.

Dintre cărți a început să fie selecționat, cu ajutorul cataloagelor vechi, fondul de bază al bibliotecii. Pe măsura depistării volumelor, acestea se transferă într-un depozit (61,5 mp) și rafturi metalice în care sînt dispuse după sistemul așezării pe format în cadrul metrelui de raft, în ordinea cotelor indicate de vechiul catalog. S-a recurs la această soluție pentru ca nici în cursul procesului de prelucrare, cei interesați să nu fie privați de posibilitatea consultării fondului tradițional, cu atît mai mult cu cît pînă la întocmirea noului catalog îl au la dispoziție pe cel vechi. În felul acesta s-a ajuns cu inventarierea la cifra de 12 400 de unități din care 3 500 au și fișe de bază noi, în curs de multiplicare. Golurile care se ivesc în fondul de bază se completează cu cărți achiziționate de la anticariat, ori aduse mai de mult de la Fondul de stat al cărții, sau găsite în bibliotecile preluate de la licee. Cîte un exemplar din celelalte cărți care nu figurează în vechile cataloage se va include, cu timpul, în fondul general, iar dubletele, organizate și ele, vor constitui un rodnic fond de schimb cu alte biblioteci din județele învecinate, unele din ele manifestîndu-și de pe acum interesul pentru preluări sau schimburi de tipărituri vechi de la Tîrgu-Mureș.

În timpul prelucrării vor ieși la iveală cu siguranță și o seamă de piese valoroase care vor îmbogăți actuala colecție de carte rară, importantă parte componentă a colecțiilor speciale ale Bibliotecii municipale din Tîrgu-Mureș. Într-o sumară trecere în revistă a acestor colecții

se pot întâlni, pe lângă amintirile tipărituri rare, și 200 de manuscrise, printre ele numărându-se un exemplar din *Suplex libellus Valachorum*, o copie a *Istoriei Transilvaniei* scrisă de Cserei Mihály în anul 1709, culegeri ale cerucii de folcloriști „Križa János” din Tirgu-Mureș; 1 050 de discuri muzicale, circa 10 000 de fotografii, dintre care cele 150 dăruite de Orbán Balázs, cronicarul secuimii în secolul al XIX-lea, reprezintă originalele ilustrațiilor din monumentală sa lucrare *Székelyföld leírása* (Descrierea Țării Secuilor), iar restul sînt fotografii primite de la ziarele și revistele locale; 20 000 de afișe-pliante, așa numitul *fond mărunt* (materiale prelucrate în grup) constituit din afișe de teatru, cinema, concerte, conferințe etc., apoi ordonanțe, diferite invitații, necrologe și altele; 250 de microfilme, diafilme, 300 de monede și bancnote, 600 de unități de arhivă.

Revenind la cărțile rare, menționăm că printre ele se află patru incunabile: Hieronymus Stridonensis. *Vitae sanctorum patrum*. [Argentinae], 1485; *Legendae sanctorum regni Hungariae*. Venetiis, 1498; Jacobus de Voragine. *Sermones de sanctis*. Venezia, 1500; Johannes de Verdena. *Sermones Dormi secure de tempore et de sanctis*, f. l. și a., acesta din urmă fiind unul din cele cinci exemplare cunoscute astăzi în lume, apoi citeva postincunabile timpurii, tipărituri din oficinele celebre ale secolului al XVI-lea, opere ale clasicilor greci și latini, lucrări istorice de mare interes (o colecție completă din Hurmuzaki, *Documente privitoare la istoria românilor*, *Magazinul istoric pentru Dacia*, anuare vechi ale școlilor din Blaj, Năsăud, Gherla, enciclopedii vechi românești și străine etc.). La acestea se mai adaugă o colecție de patruzeci de cărți românești vechi achiziționate de la anticariat, citeva din ele cu interesante însemnări. Tot aici trebuie menționată frumoasa inițiativă a bibliotecii de a îmbogăți colecția de autografe, solicitînd scriitorilor contemporani care trec prin oraș să facă o însemnare pe unele din cărțile lor aflate în fondul instituției și adăugîndu-le apoi altora mai vechi, păstrate cu grijă de-a lungul veacurilor.

În concluzie, Biblioteca municipală din Tirgu-Mureș dispune astăzi de citeva colecții speciale de un interes deosebit, parte prelucrate, parte în curs de prelucrare, o prelucrare ce se promite de lungă durată. Problema fondurilor tradiționale nu trebuie însă considerată, nici pe plan național, nici pe plan local, ca una ce se poate rezolva în termene lungi, neplanificate. Dimpotrivă, pentru a nu supraîncărca evidențele bibliotecilor cu tot felul de materiale de prisos, pentru a evita degradarea și distrugerea unor publi-

cații de preț care se pot găsi în fondurile vechi, pentru a degaja spațiile bibliotecilor de partea netrebuincioasă a tipăriturilor moștenite din trecut, vor trebui luate cele mai urgente și mai eficiente măsuri. În cazul fondului tradițional din Tirgu-Mureș va fi necesară o strînsă colaborare între Consiliul popular municipal, Comitetul județean pentru cultură și artă și Biblioteca municipală care vor trebui să-și împartă sarcinile rezolvării acutei probleme.

Consiliul popular municipal îi revine grija asigurării spațiului necesar pentru prelucrarea fondului vechi și nu numai pentru aceasta ci și pentru crearea unor condiții civilizate de deservire a cititorilor. Biblioteca trebuie să fie redotată cu încăperi suficiente pentru secția de împrumut cu acces liber la raft, pentru o sală de cataloage, pentru atitea depozite cite sînt necesare unei așezări a publicațiilor, conformă cu normele tehnice și cu regulile de conservare și de igienă a cărților, și pentru serviciile ei interne. Poate că o dată cu mutarea teatrului din Palatul cultural în localul său propriu, biblioteca, sufocată astăzi de puținătatea încăperilor care i-au rămas, va reintra în vechile sale drepturi, atribuindu-i-se partea cunivănită din localul a cărui stăpînire a fost un necurmat subiect de discuție între instituțiile mureșene în ultimii douăzeci de ani. Abia atunci va înceta inadmisibilul spectacol al cititorilor care fac coadă, cheltuindu-și timpul, pentru a împrumuta o carte, iar modernizarea aspectului și serviciilor bibliotecii va putea deveni o realitate.

Comitetul județean pentru cultură și artă va trebui să găsească mijloacele financiare necesare pentru acoperirea cheltuielilor cerute de prelucrarea fondului, operațiune care necesită angajarea unor specialiști.

Biblioteca municipală va continua, cît mai urgent posibil, reconstituirea după vechile cataloage a fondului de bază, separarea dubletelor și întocmirea de liste cu titlurile acestora în vederea viitoarelor schimburi cu alte biblioteci. După efectuarea operațiunii de triere, numărul exemplarelor prime va fi, sîntem siguri, mult redus față de uriașă cifră a totalului fondului tradițional. Obținîndu-se o situație netă și reală se va putea prevedea atunci, în baza unei planificări judicioase, cîți specialiști vor fi necesari pentru prelucrare și cînd se va putea da în circulație partea vie a fondului tradițional. Atîta vreme cît el nu este pus în valoare, nu poate fi socotit că face parte integrantă din fondurile bibliotecii, cu toate că este o moștenire culturală de preț care prin tradiție sau după prevederile legii îi revine ei.

Scurta analiză a situației fondului tradițional al Bibliotecii municipale din Tirgu-Mureș aduce în atenție încă o problemă care se ridică pe plan local și care se cere coordonată pentru a se evita anumite paralelisme și suprapuneri.

Este cunoscut că în oraș funcționează, fără întrerupere, din anul 1802, biblioteca publică științifică înființată de contele Samuil Teleki, cunoscută astăzi în țară și în străinătate sub numele de Biblioteca documentară Teleki-Bolyai, deoarece în anul 1962 s-a unificat cu biblioteca profesorală de la liceul Bolyai ale cărei începuturi se întorc pe la anul 1557, cînd în Tirgu-Mureș s-a deschis *schola particula*, prima școală publică confesională protestantă. Prin unificarea intervenită în anul 1962, Biblioteca documentară Teleki-Bolyai a devenit moștenitoarea unei tradiții bibliotecare de peste patru sute de ani.

Totalul fondului ei se ridică astăzi la peste 200 000 de unități-tipărituri: cărți, periodice, foi volante, circa 3 000 de volume cărți manuscrise, cîteva zeci de mii de documente care constituie așa zisul *material arhivistic* (acte și scrisori) și în jurul a 2 000 de obiecte cu caracter muzeal. Sînt, toate, piese de mare valoare și ele constituie astăzi un fond profilat în anumite limite istorice. Timp de 150 de ani în biblioteca Teleki și timp de 50 de ani în biblioteca Bolyai nu au intrat cărți moderne. Creșterea fondului lor se poate produce astăzi numai prin eventuale donații sau prin achiziții constînd în tipărituri de epocă. Firește, din fondul de achiziții, o parte este destinată cumpărării unor lucrări noi de referință, unor materiale de informare necesare prelucrării și cercetării patrimoniului vechi. Pe de altă parte, Biblioteca municipală fiind profilată pe lucrări moderne, nu va trebui să achiziționeze lucrări vechi decît în măsura în care acestea sînt de interes local sau datează din perioada care depășește limitele istorice ale Bibliotecii documentare Teleki-Bolyai. În acest sens, colaborarea statornică între cele două biblioteci, ele avînd, de altfel, și administrația comună, va trebui să se extindă și la biblioteca Bazei de cercetări a Academiei R. S. România și la Biblioteca Institutului pedagogic de trei ani, în vederea delimitării profilului fiecăreia din ele și a planificării achizițiilor, mai ales a celor de cărți vechi, pentru a se evita crearea mai multor fonduri paralele în același oraș.

Coordonarea achizițiilor se va putea realiza pe baza unei înțelegeri între conducătorii celor patru mari biblioteci din Tirgu-Mureș, care, o dată stabilită, nu va întîrzia să-și arate roadele.

LIVIA BACĂRU

La secția pentru copii a Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești:

TENDINȚE SPRE OPTIMIZAREA SERVICIILOR

Drumul parcurs

Secția pentru copii a Bibliotecii municipale „N. Iorga” din Ploiești a fost înființată ca atare în anul 1958, cu un fond sărac de cărți și cu un colectiv restrîns, lipsit de experiență. În 1962, de exemplu, la 4 ani de la înființare, secția înscrisa doar 1 340 de cititori. Anii au trecut, colecțiile și-au îmbunătățit componența și s-au îmbogățit cu noi titluri, colectivul s-a mărit și s-a specializat, copiii din Ploiești au învățat temeinic drumul către biblioteca publică, unde găsesc întotdeauna cartea care le trebuie.

Astăzi, la 12 ani de la înființare, unitatea ploieșteană se numără — datele comparative certifică aceasta — printre cele mai puternice secții pentru copii din țară: în anul 1969 a realizat 4 937 de cititori, iar în anul 1970, 5 009 cititori. În ceea ce privește cărțile citite, anul 1969 a înregistrat un număr de 183 555 de volume vehiculate, iar în 1970 numărul cărților servite cititorilor se ridică la 179 908 volume, realizîndu-se o medie de 584 de cărți eliberate zilnic. Frecvența, de asemenea, este îmbucurătoare: pe anul 1969 — 35 602 cititori, pe anul 1970 — 38 114 cititori, cu o medie zilnică de 124 de cititori, într-un program cu public de 9 ore și 30 de minute. Procentul de permanentizare a cititorilor — de 73 la sută — este impresionant, raportat la fluctuațiile inerente depășirii vârstei de 14 ani. De altfel, mulți dintre elevii care pășesc pragul acestor ani rămîn în continuare cititori ai secției — în anul 1970 au

fost reinscriși în secție 900 de cititori peste 14 ani. Pe anul 1969 s-a realizat un indice de circulație de 7,8, un indice de lectură de 37, un indice de atragere a populației de 35 la sută, iar pe anul 1970 aceeași indici: marcau 7,2, 35,4 și respectiv 37,2 la sută.

Cifrele evidențiază o cantitate de muncă depusă, confirmă justetea coordonatelor impuse muncii de către conducerea bibliotecii și a secției. În spatele acestor cifre se ascunde, de asemenea, un mare consum de materie cenușie și de ingeniozitate, o risipă de entuziasm și de atașament față de „cauza” secției, corelate cu pricepere profesională și simț pedagogic.

Dar pentru că noi nu putem invoca decît date precise, concrete, vom analiza, în cele ce urmează, parametrii optimi obținuți în urma unei judicioase politici de valorificare a colecțiilor.

În secția de copii a celei mai mari biblioteci publice din Ploiești lucrează patru bibliotecari, avînd toți studii de specialitate — postliceale sau de institut pedagogic. Colectivul este condus din 1962 de bibliotecara Camelia Teodorescu, o neobosită și mereu entuziastă căutătoare de soluții.

Secția de copii ocupă o parte dintr-o aripă a Palatului culturii învecinată cu biblioteca pentru maturi, avînd la dispoziție un spațiu de 153 m², împărțit în: — sală de împrumut cu acces liber al cititorilor la rafturi, în care există 15 stelaje pentru expunerea cărților și în care micilor cititori le este asigurat spațiul pentru răsfoirea publicațiilor, consultarea cataloagelor și a materialelor de propagandă vizuală; — o mică sală de lectură, cu numai 8 locuri, în care sînt adăpostite colecțiile de periodice și fondul sălii de lectură (constituit pe baza conservării unui exemplar din fiecare titlu achiziționat de secție) și în care își duc cu bibliotecarii munca curentă; — un mic depozit cu cărți în rezervă, pentru primenirea colecției expuse la raft liber.

Față de numărul cititorilor înscriși, de frecvența zilnică și de creșterea colecțiilor, spațiul acordat secției a devenit absolut neîndestulător. În special manifestările de popularizare a cărților în rîndul micilor cititori, ca și acțiunea de conjugare a mijloacelor audio-vizuale cu propaganda orală au mult de suferit de pe urma acestei restrîngerii. În rest, atît cît a fost materializate ceeste cu puțință de făcut în acest spațiu — și au fost cu puțință multe — s-a făcut. Conducerea bibliotecii a acordat tot sprijinul pentru a transforma în special sala de împrumut într-un loc plăcut, adecvat lumii copiilor, în care — în ciuda numărului mare de cărți etalate și a fluxului continuu de cititori — te poți mișca în toată voia.

Cele aproape 26 000 de volume aparținînd secției sînt împărțite în felul următor:

aproximativ 15 000 de exemplare expuse la raft; cam 3 500 de titluri în fondul sălii de lectură (diferența de titluri dintre aceste colecții consultabile numai în sala de lectură și fondul de la împrumut este doar de 20 de titluri*); cam 8 000 de volume aflate în depozitul aferent sălii de împrumut.

Acestea sînt coordonatele principale între care secția își duce activitatea. Să examinăm mai îndeaproape unele fațete ale ei.

Politica de achiziții

Există puncte de vedere diferite în aprecierea numărului de exemplare achiziționate dintr-un titlu de carte, în funcție de relațiile: fond peren — fond tranzitoriu ca importanță; literatură prevăzută în programa școlară — literatură distractivă sau atractivă; cărți cu reeditări frecvente — cărți cu reeditări distanțate în timp; publicații apărute în ediții cartonnate, durabile — publicații care se uzează rapid.

În virtutea acestor repere, secția achiziționează diferențiat:

— în funcție de existentul constatât în colecțiile secției și ale bibliotecii prin intermediul instrumentelor interne de dezvoltare a fondurilor — cataloagele alfabetic de serviciu și topografic —, secția tinde să asigure din fiecare titlu prevăzut în programa școlară un minim de 15—20 de exemplare. În momentul actual, secția poate pune la dispoziția cititorilor toate titlurile prevăzute în programa școlară și apărute în ultimii 10 ani**), într-un număr în general satisfăcător de exemplare***).

*) Toate titlurile aflate într-un singur exemplar se datoresc epuizării tirajelor și nereeditărilor.

**) Excepție fac, după cum nu fără ironie ne subliniază Camelia Teodorescu, șefa secției, publicațiile care nu au apărut de loc pînă acum, dar au fost prevăzute în recomandări, sau publicațiile menționate sub un anumit titlu în programa școlară și apărute sub cu totul altă denumire: *Ce-ți doresc eu ție, dulce Românie* (corespunzînd, probabil, volumului *Intîlniri cu poezia*), *Insemnările unui adolescent* de Ion Grecea, *Cartea călătorilor români*.

**) O altă observație judicioasă a Cameliei Teodorescu: titlurile în ediții prime care, după apariție, se includ în recomandările pentru lectură ale școlărilor trebuie să fie semnalate într-un mod oarecare bibliotecarilor în chiar faza de precomandă, pentru ca aceștia să aibă posibilitatea să le achiziționeze, la apariție, în numărul de exemplare corespunzător categoriei respective — lectură recomandată. Includerea în programă a unor titluri la prima apariție, după epuizarea lor pe piață, provoacă căutări înverșunate prin librării, anticariate, biblioteci școlare și particulare; este cazul titlurilor: *Comandantul cetății de zăpadă* de A. Galdar, *Dacă treci riul Selenei* de N. Tomozel, *Drumul lui Shannon* de A. J. Cronin, *Căldătoria lui Nils Holgersson...* de S. Lagerlöf, *Trei pictori de la 1848* de D. Grigorescu, *Povestiri cu Bălcescu* de Ion Pas, *Brdănuș* de V. Paleolog etc.

Din autorii sau titlurile care cunosc îndeobște reeditări frecvente (de exemplu: poeziile lui M. Eminescu, poveștile lui I. Creangă, schițele lui I. L. Caragiale), secția achiziționează, la fiecare reeditare, 5 exemplare pentru împrumut și 1 exemplar pentru depozitul sălii de lectură. Nu sînt achiziționate într-un singur exemplar decît reeditările existente în foarte multe exemplare, pentru a consemna apariția.

— Din autorii sau titlurile care nu sînt îndeajuns reprezentate în fonduri sau pentru care nu apar reeditări frecvente, se achiziționează 15—20 de exemplare din fiecare titlu.

— Din literatura de divertisment (romane polițiste, științifico-fantastice, umor etc.) sau din literatura purtătoare de informații cu valabilitate redusă în timp (broșuri, știință popularizată etc.) nu se achiziționează decît 5 exemplare de titlu.

— Din publicațiile cu mare putere circulatorie, apărute în ediții ieftine, nerezistente la uzură („Traista cu povești“), se iau atîtea exemplare cîte sînt suficiente pentru a forma, în depozitul împrumutului, un mic stoc de reinnoire a exemplarelor uzate. Grație acestei prevederi, în rafturile cu acces liber nu există exemplare grav deteriorate sau murdare: volumele mult circulat care, prin valoare sau conținut, merită a fi legate sînt date la compactat; exemplarele ieftine sau prezentînd interes trecător, o dată uzate, sînt incluse pe listele de casări ****).

— Secția nu achiziționează albume de artă costisitoare și nici ediții de lux, cititorii secției care manifestă astfel de preferințe sînt îndrumați a le consulta în sala de lectură a bibliotecii pentru maturi.

Iată cum se procedează în practică pentru a se obține siguranța unor achiziții complete și pe profil.

În faza de precomandă, lucrătorii secției confruntă proiectele de planuri editoriale — toate, nu numai cele ale editurilor specializate în publicații pentru copii — cu existentul din secție și din bibliotecă, oglindit în cataloage. Propunerile făcute de lucrătorii secției sînt cumulate cu cele ale bibliotecii și formează, desigur, o singură comandă. În momentul apariției cărții, serviciul completarea fondurilor aduce de la Filiala Ploiești a Oficiului de aprovizionare și servicii pentru bibliotecă cîte un exemplar de fiecare titlu, pe care toți șefii de serviciu — inclusiv șefa secției pentru copii — notează numărul necesar de exemplare, în conformitate, desigur, cu

****) Cifra scoaterilor din inventar denotă o grijă permanentă pentru curățirea fondului de volumele deteriorate, de lucrările depășite sau de dubletele prea numeroase: 1964 — 2 813 exemplare; 1965 — 6 100 de exemplare; 1966 — 1 196 de exemplare; 1969 — 4 665 de exemplare.

precomenzile făcute și controlînd încă o dată existentul din secție, ca și eventualele cereri speciale de carte sau recomandările școlare parvenite între timp. În ansamblul procesului de achiziții, secția pentru copii se bucură, atît din partea conducerii bibliotecii, cît și din partea serviciului de completare a colecțiilor, de un regim prioritar.

Compoziția colecțiilor

Creșterile anuale ale fondurilor secției sînt ritmice și bine proporționate: în 1968 s-au achiziționat 2 784 de exemplare; în 1969 — 3 667 de exemplare; în 1970 — 2 350 de exemplare. *****)

După conținut, compoziția colecțiilor, în cifre rotunjite, este următoarea: publicații social-politice — 500 de exemplare (2 la sută); cărți de științele naturii — 850 de exemplare (3 la sută); tehnică pe înțelesul celor mici — 500 de exemplare (2 la sută); medicină — 20 de exemplare; beletristică — 15 000 de exemplare (59 la sută); literatură pentru cei foarte mici — 7 200 de exemplare (28 la sută); alte materii — 1 550 de exemplare (6 la sută).

Echilibrul în reprezentarea diferitelor domenii de cunoștințe în colecțiile bibliotecii ar fi putut fi îmbunătățit — în sensul creșterii ponderii de publicații științifice, tehnice și de referință — dacă... editurile ar fi tipărit, de-a lungul anilor, mai multe cărți de acest gen. De altfel, și lucrătorii secției acordă o atenție specială acestor lucrări: manifestările de propagandă a cărții științifice, tehnice și de referință, expozițiile de raft închinatelor lor, reprezentarea în număr întotdeauna satisfăcător la raftul liber contribuie la activizarea circulației lor în rîndul micilor cititori.

Un punct de vedere judicios în stabilirea ariei de achiziții: secția nu cumpără numai ediții care, prin prezentare, sînt destinate celor mici, ci toate volumele — indiferent în ce editură au apărut — care, prin conținutul lor, ar putea să intereseze pe cititorii ei. De aceea, lucrările de referință destinate publicului larg sînt cu deosebită grijă captate în sfera de achiziții. Colecțiile „Enciclopedia de buzunar“ (Editura enciclopedică română), „Caleidoscop“ (Editura „Ceres“), „Historia magister vitae“, „Delfin“, „Tări și mari orașe ale lumii“, „Orașe și priveliști“, „Momente istorice“ (Editura „Meridiane“), „Popoare, culturi, civilizații“, „Pagini din istoria patriei“,

*****) Cauza scăderii achizițiilor pe 1970 este extrinsecă — editurile nu și-au respectat planurile de apariție cu 325 de titluri față de comanda făcută de secție.

„Pagini din istoria universală”, „Natura și omul” sau orice lucrare pentru învățarea limbilor străine sau de popularizare a științelor (Editura științifică) stau număr de număr în atenția lucrătorilor secției, alături de volumele apărute în ediții destinate exclusiv celor mici: „Preludii”, „Alfa”, „A.B.C.” (Editura „Ion Creangă”). În ceea ce privește beletristica, secția include în colecțiile ei, alături de „Prima mea bibliotecă”, „Traista cu povești”, „Biblioteca pentru toți copiii” (Editura „Ion Creangă”), „Scrieri”, „Scriitori români”, „Biblioteca pentru toți”, „Arcade”, „Ne varietur”, „Meșterul Manole”, „Introducere în opera lui...” (Editura „Minerva”) și toate titlurile care apar în ediții mai pretențioase, dar pe care nu le au reprezentate în măsură potrivită în fondurile ei. În orice caz, volumele de amintiri, orice tratate de istorie a literaturii, culegerile de studii literare și chiar edițiile de referință (dacă lucrările autorului respectiv nu sînt reprezentate într-o altă variantă) sînt binevenite în colecțiile acestei secții.

Din cartea în limbi străine, secția posedă în prezent doar 900 de volume, provenite din producția românească de carte, la care se vor adăuga — atunci cînd spațiul va îngădui (o, această ipoteză instalare a secției într-un nou local, ce mult o visează colectivul!) — aproximativ 5 000 de exemplare din ediții străine accesibile copiilor, provenind din fondul de carte veche al bibliotecii. În anul 1970 nu s-au putut achiziționa decît 32 de exemplare în limbi străine, pentru că producția editorială a fost, în această privință, foarte amenică: acele atît de solicitate „Lecturi ușoare” se lasă prea mult așteptate...

Credem totuși că s-ar putea găsi o soluție în această privință: o mai strînsă legătură cu librăriile din București, specializate în desfacerea cărții din import, ar ameliora mult aprovizionarea secției cu carte străină destinată celor mici.

Deci, pentru asigurarea satisfacerii cererilor de carte, următoarea linie de conduită în achiziții: preocupare constantă pentru constituirea unui fond reprezentativ de valori perene literare, pentru asigurarea caracterului enciclopedic al colecțiilor, pentru acoperirea necesităților de carte trebuincioasă în procesul de învățămînt și în educarea multilaterală, complexă a copiilor.

Iar pentru satisfacerea dezideratelor speciale de lectură, o singură soluție, cea mai eficientă: micul cititor, cu aceeași carte de înscriere de la secția pentru copii, are acces la serviciile oferite de biblioteca pentru adulți.

Cataloagele secției au fost complet refăcute în anii 1968—1970, prin prelucrarea întregului fond (descriere, clasificare, organizarea cataloagelor). De altfel, cărțile care intră în patrimoniul secției sînt integral prelucrate de lucrătorii secției, care execută și decorația grafică a fișelor divizionare.

Sistemul este format din:

— *Catalog alfabetic pe nume de autori și titluri de anonime*, care oglindește în prezent întreg fondul secției.

— *Catalog sistematic*, organizat pe baza rubricăției indicate de tabelele c.z.u., extinsă la cifre privind activitățile cu copiii (jocuri, turism, teatru de păpuși etc.).

— *Catalog alfabetic pe titluri*, în care publicațiile, fie cu autor, fie anonime, sînt semnalate prin titlu. Atunci cînd din același titlu există mai multe ediții succesive, este semnalată numai ultima apariție.

— *Catalog analitic al cărților aflate în fondul sălii de lectură* — practic deci al întregului fond existent în secție —, evidențind prin titlu fiecare lucrare apărută în volume de opere complete, opere alese, culegeri. În acest fel, exigențele de lectură ale elevilor vor fi satisfăcute în maximă proporție, prin punerea în circulație a tuturor edițiilor în care a apărut o lucrare *****). Catalogul va fi terminat în cursul acestui an.

— *Catalog alfabetic al cărților în limbi străine* (conținînd în descriere și traducerea titlului), în curs de organizare.

Fondul de împrumut este expus în rafturile cu acces liber conform unei scheme simple și clare: prima secție este ocupată de publicațiile destinate preșcolarilor și școlărilor mici (cărți cu poze, poezii, ghicitori, snoave, basme, povestiri, legende); a doua secție cuprinde literatura necesară elevilor de clasa a III-a și a IV-a (beletristică; istorie; geografie; matematică; științe naturale; tehnică; gospodărie, lucru manual; artă; jocuri, sport); a treia secție este destinată elevilor de clasele a V-a — a VIII-a, cu o aranjare interioară

*****) Operația de depistare analitică a lucrărilor indicate în programa școlară era absolut necesară, dacă ne gîndim la anomalii existente încă în editarea lucrărilor pentru cei mici: *Acul și bărosul* și *Făt-Frumos fiul iepet* de Ion Creangă, recomandate elevilor din școala elementară, au apărut numai în două ediții care, prin profilul lor, nu se adresează copiilor: *Opere și Povești, amintiri, povestiri* (1962); *Toamna țesătoare* de V. Alecsandri a apărut într-o ediție special destinată celor mici doar în 1959. Cazurile sînt foarte frecvente, raportate la programa școlară și ele au fost relevate de nenumărate ori în paginile revistei noastre.

urmărind îndeaproape tabelele de clasificare zecimală.

Deși rafturile destinate publicului conțin aproximativ 60 la sută din totalul colecțiilor secției, deși calculul ar arăta o măsura de 200 de volume pe metru liniar, totuși, intrând în sala de împrumut, ai senzația că spațiul de expunere nu este folosit. Explicația: în secția pentru copii circulația cărții este atât de intensă, încât cel puțin o treime din volumele expuse se află continuu împrumutate la copii.

Dar nu numai cu carte. . .

Secția pentru copii a contractat, pentru anul 1970, 6 abonamente la periodice românești și 3 abonamente la periodice străine. S-ar spune, la o primă considerare, că sînt prea puține titluri, în comparație cu amploarea servirii cititorilor. Dar lipsa unui spațiu adecvat de răsfoire, ca și vecinătatea imediată a sălii de periodice pentru maturi fac ca orice creștere a numărului de abonamente să se transforme în risipă inutilă de fonduri.

Secția poate însă oferi micului cititor cu mult mai mult decît o publicație: priveliști încântătoare de pe tot globul, monumente de artă și arhitectură, cunoștințe folosite din toate domeniile, o lume întreagă de basme sînt înfățișate copiilor prin diapilme și diapozitive. Aici se găsesc 386 de seturi de diapilme în dublu exemplar (unul în folosința secției, altul pentru împrumut la diferite biblioteci și alte instituții din oraș și județ), începînd cu anul 1968 achiziționate direct de la Animafilm. Secția posedă un aparat de proiecție propriu, cu care, la cererea copiilor sau în cadrul diferitelor manifestări organizate aici, se fac proiecții foarte reușite. Doar spațiul — insuficient — este potrivit unei largiri adecvate cerințelor. Secția posedă, de asemenea, 54 de seturi de diapozitive, ilustrînd mai ales diferitele

forme de manifestare ale artei: reproduceri după sculpturi și picturi celebre, monumente istorice și de artă, tapiserii etc. Diapozitivele de artă înlocuiesc albumele, prea costisitoare pentru a fi reprezentate și în fondurile secției.

Serviciul de completare a colecțiilor din bibliotecă acordă o atenție specială procurării de discuri pentru învățarea limbii străine, de discuri cu recitări, cu basme, cu cîntece pentru copii. Ele stau la dispoziția secției de copii în cadrul serviciului de colecții speciale; din lipsă de spațiu, lucrătorii secției nu pot valorifica în optimă măsură acest fond atît de prețios. Viitorul — și o altă clădire, special destinată servirii copiilor — va aduce, poate în curînd, o rezolvare adecvată acestei spinoase probleme.

Ce factori au concurat la obținerea acestor rezultate?

Să recapitulăm deci:

O viziune justă a conducerii instituției asupra importanței secției de copii în ansamblul serviciilor oferite de bibliotecă.

Constituirea unui colectiv competent, constant, interesat în progresul calitativ al muncii depuse, care a știut, de-a lungul anilor, să creeze secției un binemeritat renume în rîndul copiilor din oraș.

O politică de completare a colecțiilor: rațională — în raport cu cerințele specifice de lectură ale cititorilor-copii; completă — în raport cu producția noastră editorială; multilaterală — în raport cu caracterul complex al procesului instructiv-educativ; economicoasă — în raport cu resursele materiale și cu condițiile de spațiu existente.

Instrumente complete de dezvăluire a colecțiilor, atît a celor existente în secție, cît și a celor din restul bibliotecii.

Și muncă, inteligență, entuziasm.

Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN

În centrul preocupărilor actuale
ale biblioteconomiei mondiale :

PLANIFICAREA ȘI NORMAREA ACTIVITĂȚII BIBLIOTECILOR (III)

2.23 *Preocupări pe plan internațional în domeniul normării. Norme naționale și norme ale FIAB (continuare)*

Normele FIAB pentru bibliotecile publice, elaborate între anii 1955 și 1957, au fost publicate, în revista *Libri*, sub forma a două normative separate, unul referitor la serviciile de bibliotecă în general¹⁾, celălalt privind în mod special localurile pentru biblioteci²⁾.

2.231 În primul normativ, capitolul introductiv explică și subliniază caracterul orientativ al normelor internaționale pentru bibliotecile publice. Este recunoscut astfel că, datorită variației considerabile a condițiilor social-economice și geografice și stadiilor diverse de dezvoltare a serviciilor de bibliotecă publice în diferite țări, este imposibil de formulat norme fixe, general aplicabile. De asemenea, nu este indicat — și practic ar fi imposibil — să se intre în detalii, cum ar fi suma alocată pe cap de locuitor sau mărimea fondului de publicații și numărul de salariați în funcție de întinderea localităților. Cu toate acestea, a fost posibil ca anumite cerințe fundamentale să fie exprimate, prin norme orientative, în termeni aplicabili în general, în funcție de condițiile locale sau naționale. Iar normarea acestor cerințe, condiții sine qua non ale serviciului de bibliotecă publică din orice țară, a ținut seama de două principii fundamentale: *conceperea bibliotecii publice ca parte dintr-un sistem constituit pentru realizarea unor scopuri precise în dezvoltarea cultural-educativă și fixarea normelor în așa fel încât să ghideze și să stimuleze organizarea și dezvoltarea bibliotecilor publice.*

Capitolul al doilea din primul normativ enunță și explică cele 4 cerințe fundamentale, denumite „aspecte curente ale măsurilor de prevedere în bibliotecile publice”, ce sînt supuse normării. Acestea sînt: *fondul de cărți*, înțelegînd prin el totalitatea publicațiilor accesibile publicului; *personalul bibliotecar*, în ale cărui sarcini intră organizarea și administrarea bibliotecii, selecția publicațiilor de achiziționat, îndrumarea publicului cititor pentru utilizarea eficientă a bibliotecii și asi-

gurarea integrării bibliotecii în viața comunității; *accesibilitatea bibliotecii*, înțelegînd prin aceasta organizarea și amplasarea bibliotecilor în așa fel încît să facă posibil accesul regulat al oricărui locuitor la cel mai apropiat punct de deservire; *înlesniri și confort* — gratuitatea folosirii bibliotecii, înlesnirea accesului la ea, crearea unor condiții adecvate de local și de utilizare optimă a serviciilor bibliotecii etc.

Normele propriu-zise sînt precedate de cîteva indicații generale, potrivit cărora: o bibliotecă publică adecvată trebuie să ofere acces la orice serviciu al ei care poate fi solicitat, trebuie să ofere asistența unui personal competent ori de cîte ori este necesar, trebuie să fie ușor, comod și plăcut de folosit și trebuie să încurajeze un număr cît mai mare de locuitori în a beneficia de serviciile ei; normele serviciului de bibliotecă sînt raportate la colectivități ale populației, însă ele trebuie să fie puse în aplicare avînd în vedere interesele *indivizilor* colectivității, priviți ca beneficiari ai unui punct de deservire din raza domiciliului lor. Deoarece însă punctul local de deservire (engl. : „local service point”) variază de la punctul de împrumut sau vizita ocazională a bibliobuzului pînă la marea bibliotecă centrală municipală, evident că serviciul de bibliotecă oferit indivizilor beneficiari ai bibliotecii municipale este incomparabil mai bun decît cel oferit de punctul de împrumut dintr-un sat. Astfel, normele trebuie să varieze în funcție de condițiile geografice-economice, asigurînd însă un minimum de condiții pînă și localităților celor mai dezavantajate (asigurînd, prin mijlocirea punctului de deservire local, accesul la colecțiile bibliotecilor mai mari). Iar pentru atingerea acestor norme minime e necesar ca cele mai mici unități bibliotecare să fie integrate în unități mai mari. Pe aceste baze, ale integrării unităților bibliotecare mai mici în unități centrale, sînt fundamentate normele; în sfîrșit, o ultimă indicație asupra necesității folosirii împrumutului interbibliotecar, în vederea facilitării accesului oricărui locuitor — prin bibliotecă publică — la orice lucrare aflată în patrimoniul informațional național.

Prezentăm acum pe scurt prevederile cu caracter normativ pentru fiecare din cele 4 cerințe fundamentale.

Fondul de cărți

a) Fondul de cărți al unei biblioteci publice poate fi de două categorii: *fond local* (acele cărți care pot fi accesibile local sau fondul propriu al bibliotecii respective) și *cărți ce pot fi obținute prin împrumut de la alte biblioteci* (în lipsa lor din fondul local).

Fondul local trebuie să cuprindă toate cărțile care își justifică achiziționarea printr-o suficientă solicitare locală și trebuie să ofere o reprezentare largă ori proporționată a tuturor domeniilor de cultură generală, astfel încît toate interesele majore să fie satisfăcute și biblioteca să demonstreze beneficiarilor oricînd întinderea, varietatea și valoarea lumii cărților.

Mărimea fondului local trebuie să varieze într-o oarecare măsură în funcție de mărimea și natura populației deservite, satisfăcînd majoritatea necesităților de lectură și de informare ale cititorilor, cu excepția cerințelor specializate și excepționale, și oferind cititorilor o selecție valoroasă de cărți.

Punctele de deservire variază după mărimea lor și după numărul populației apte pentru lectură (numărul cititorilor potențiali). Există astfel 4 tipuri de unități: biblioteci orașenești care își servesc cititorii printr-o singură bibliotecă principală; biblioteci orașenești (municipale) mai mari, care oferă servicii printr-o bibliotecă centrală principală și prin filiale organizate în cartierele mai îndepărtate ale municipiului; sisteme cuprinzînd un oraș, cu bibliotecă centrală principală, și împrejurimile lui, de o întindere apreciabilă, deservite de unități mai mici sau sisteme cuprinzînd o regiune, cu mai multe orașe și localități mai mici; un sistem prevăzut pentru o arie teritorială în care nu există nici un centru principal, ci numai un număr de unități mici.

Pentru oricare din localitățile amintite aici se recomandă ca *serviciile de bibliotecă să fie oferite de un singur sistem general de biblioteci publice*, și nu de mai multe sisteme, deservind fiecare anumite părți din rîndul populației.

b) În funcție de sistemele care pot fi organizate, fondul de publicații al unei biblioteci publice poate fi considerat ca alcătuit din două părți distincte, fondul accesibil la biblioteca principală (centrală sau nu) și fondul disponibil pentru filiale, puncte de împrumut, bibliobuze. Acesta din urmă nu poate fi niciodată suficient de cuprinzător, dar el poate și trebuie să fie schimbat și împrăștiat suficient de des, pentru ca locuitorii cărora

le este destinat acest fond să poată avea la dispoziție, în timp, o selecție judicioasă și reprezentativă de cărți necesare lor.

c) În calcularea dimensiunilor fondului de cărți trebuie să se mai aibă în vedere: cărțile care se află efectiv în rafturi și din care cititorii pot alege și cărțile care se află la un moment dat împrumutate cititorilor sau lipsesc din rafturi din alte motive.

Indicațiile de normare în privința fondului de cărți se referă în principal la fondul „viu”, format din cărțile de utilitate curentă, de circulație obișnuită. Nu este luat în considerare în normele respective fondul „mort”, format din cărțile cerute în mod excepțional sau cu o circulație foarte redusă.

d) În stabilirea formulei de calcul privind normarea fondului de cărți, se iau în considerație următoarele elemente: fondul aflat în rafturi la biblioteca principală; fondul aflat în rafturi la filiale; cărțile împrumutate de biblioteca principală; cărțile împrumutate de filiale.

Fondul minim necesar al unei biblioteci principale, suficient și în măsură să ofere o selecție reprezentativă, poate varia de la țară la țară, în funcție de cantitatea de material accesibil. S-a stabilit însă că, chiar în condițiile acestei variații, *fondul minim* din rafturile unei biblioteci trebuie să cuprindă: 12 000—13 000 de volume din literatura nebeletristică, 4 000 de romane și 2 500 de cărți pentru copii.

Fiecare filială sau punct de deservire trebuie să ofere o selecție corespunzătoare de cărți, în funcție de mărimea populației deservite. În general, indicele de asigurare a populației cu cărți nu ar trebui să fie mai mic de 1 volum pe cap de locuitor, dar acest indice poate fi mai scăzut în localitățile cu o populație mai mare și mai ridicat în localitățile cu populație mai redusă. De exemplu, un fond minim de 6 000 de volume poate fi suficient la o filială pentru o populație de 10 000 de locuitori ai unui cartier dintr-un municipiu, populația de aici avînd la dispoziție, pentru necesități deosebite, biblioteca municipală, pe cînd într-un sat foarte mic, de 100 de locuitori, minimul fondului trebuie să fie de 200 de volume. În cadrul fondului minim trebuie să se mai prevadă un plus de 10 la sută, reprezentînd cărțile scoase temporar din uz (pentru legat sau reparat).

Numărul cărților care se află împrumutate cititorilor, atît la biblioteca principală cît și la filiale sau alte puncte de deservire, poate fi ușor calculat. În general, într-o țară cu un serviciu dezvoltat de biblioteci publice, echivalentul acestui număr este de 30—40 de volume la o sută de locuitori ai localității deservite.

În calcularea fondului unei biblioteci publice, formula prezentată poate fi folosită cu toate elementele ei sau numai cu unele din ele, după caz. Iată două exemple pentru biblioteci orașenești :

Exemplul 1. Fondul unei biblioteci principale, fără filiale, într-un oraș cu o populație de circa 30 000 de locuitori, din care 25 la sută folosesc biblioteca și au fiecare, la un moment dat, împrumutate câte 1, 5 volume, va fi :

fond minim în rafturi	20 000 vol.
cărți împrumutate	
(aflate la cititori)	12 000 „
colecții speciale	3 000 „
Total :	35 000 vol.

Exemplul 2. Fondul unei biblioteci municipale cu 2 filiale, deservind o populație de 60 000 de locuitori, va fi :

fond minim în rafturi al	20 000 vol.
bibliotecii principale	
fond minim în rafturi la	
filiale (fiecare	
cîte 6 000 de volume)	12 000 „
cărți împrumutate (aflate la	
cititori)	23 000 „
colecții speciale	5 000 „
Total :	60 000 vol.

e) Formula de calcul prezentată și exemplificată aici indică fondul total necesar bibliotecilor care deja funcționează. În cazul constituirii unei biblioteci, e necesar ca în primul rînd să fie prevăzut fondul minim aflat în rafturi, plus o alocație potrivită pentru cărțile în împrumut, care la început nu vor fi multe, dar al căror număr va crește pe parcurs pînă la limita indicată de practica activității și de indicele internațional orientativ (30—40 la sută din fondul total).

Creșterea anuală a fondului de cărți

În cazul unei biblioteci publice constituite și aflate în activitate, creșterea anuală a fondului ei de cărți este cerută de trei scopuri principale: menținerea fondului de bază în starea inițială de eficiență a acestuia; creșterea gradului de utilizare a cărților (creșterea duratei de circulație); îmbunătățirea generală a acoperirii domeniilor de interes și a calității fondului de cărți.

Este cunoscut faptul că fondul de cărți al unei biblioteci este obiectul unui treptat dar continuu proces de degradare, atît morală, cît și fizică, proces determinat, ca intensitate, de diferiți factori: nivelul producției editorial-tipografice, al dezvoltării științifice și culturale, durata folosirii cărților, schimbarea intereselor și dezvoltarea preocupărilor de lectură ale cititorilor etc. Acțiunea acestor factori variază însă de la o țară la alta

și chiar de la o bibliotecă la alta, de aceea normele privind creșterea anuală a fondului, pentru a contrabalansa pierderile datorate uzurii lui, sînt foarte aproximative. S-a stabilit totuși că *perioada de folosire optimă a fiecărui volum de carte* este de: 7—8 ani pentru cărțile nebeletristice, 3—4 ani pentru romane și 2—3 ani pentru literatură pentru copii. Aceasta înseamnă că pentru a menține fondul de cărți în starea inițială a eficienței lui, este nevoie ca în fiecare an să se înlocuiască circa 1/7 din totalul cărților nebeletristice, 1/3 din numărul romanelor și 1/2 din cărțile pentru copii. Pe această bază, calculul alocației bugetare are elementele necesare cunoscute. La acestea, mai trebuie să se țină seama de faptul că cele de mai sus se referă la cărțile care se împrumută în afara bibliotecii. Dar calculul alocației pentru creșterea anuală e necesar să ia în considerație și fondul de referință al bibliotecii. În cifre foarte aproximative, s-a stabilit că *valoarea creșterii fondului de referință în bibliotecile mai mari* (cu săli de lectură și cu fond de referință constituit ca atare) *poate fi de 20—25 la sută din valoarea creșterii anuale totale a fondului, iar în bibliotecile mici, de 5 la sută din valoarea achizițiilor pe întregul an.*

De asemenea, calculul alocațiilor bugetare anuale pentru creșterea fondului e necesar să prevadă și sume pentru legatul și repararea cărților deteriorate datorită circulației. Aceste sume au fost approximate la 25—30 la sută din totalul alocațiilor pentru creșterea anuală a fondului.

În sfîrșit, în creșterea anuală a fondului de publicații trebuie să fie cuprinse și *periodicele și colecțiile speciale* (stampe, hărți, materiale audio-vizuale etc.). Pentru periodice, suma necesară anual a fost stabilită la circa 5—7 la sută din totalul alocației pentru cărți.

Personalul bibliotecar

a) Cerințele de bază în privința personalului bibliotecilor publice sînt :

— întotdeauna trebuie să existe în serviciu, la fiecare bibliotecă principală sau filială (și la fiecare secție a bibliotecii principale) care este deschisă publicului, *cel puțin un bibliotecar calificat*, bine pregătit în ramura sa de activitate și capabil să acorde cititorilor asistență de specialitate;

— toate punctele de deservire, pînă și cele mai mici (de la sate etc.), vor fi *cel puțin supravegheate regulat de bibliotecari calificați*;

— trebuie să existe suficiente cadre calificate care să administreze și să conducă o bibliotecă, să selecteze, să catalogheze și să clasifice fondul, să acorde informații și să organizeze serviciul de referință, să

colaboreze cu organele culturale și de învățământ locale și să se achite de toate celelalte sarcini care cer calificare și experiență profesională;

— să existe suficiente cadre tinere (în curs de calificare) și cadre necalificate care să îndeplinească anumite sarcini neprofesionale (împrumutul cărților, păstrarea fondului și repararea lui etc.

b) Pentru bibliotecile orașenești s-a stabilit că, în mod obișnuit, într-o bibliotecă de mărime mijlocie este suficient, pe lângă un bibliotecar șef, cite un bibliotecar calificat la fiecare 3 000 de locuitori deserviți de bibliotecă (sau un bibliotecar pentru fiecare 700—900 de împrumutători cu frecvență regulată). În bibliotecile orașelor mijlocii sau mari e necesar însă să se prevadă personal suficient pentru secțiile acestora.

c) Proporția, considerată în mod obișnuit satisfăcătoare, a personalului calificat față de totalul personalului unei biblioteci publice este de 40—50 la sută.

d) Numărul cadrelor necesare și proporția personalului calificat variază și de la o bibliotecă la alta în funcție de condițiile specifice. De pildă, o bibliotecă cu filiale necesită un personal mai numeros și mai multe cadre calificate decât o bibliotecă de aceeași mărime dar fără filiale.

e) În fiecare localitate cu o populație de minimum 3 000 de locuitori, deservită de o bibliotecă independentă sau de o filială, trebuie să existe un bibliotecar calificat.

f) În localitățile foarte mici sau cu populație restrinsă, deservite obișnuit prin puncte de împrumut care nu justifică funcționarea unui bibliotecar calificat pentru un program permanent, pot fi folosite cadre ajutoare. Ori de cite ori este posibil, activitatea acestora trebuie să fie supravegheată și îndrumată de bibliotecari calificați.

Calculul cheltuielilor de salarizare a personalului bibliotecar calificat poate fi făcut prin comparație cu salarizarea personalului de calificare profesională și experiență apropiate. Este recomandabil ca salariile bibliotecarilor calificați să fie echivalente cu cele ale funcțiilor corespunzătoare din învățământ.

Accesibilitatea bibliotecii

a) Oricine trebuie să aibă acces „relativ ușor” la bibliotecă. Ceea ce poate fi considerat „relativ ușor” depinde de condițiile geografice. De pildă, într-un oraș de peste 20 000 de locuitori, aceasta ar însemna ca biblioteca sau filialele ei să nu se afle la o distanță mai mare de circa 1,5 km de casele locuitorilor. În toate ora-

șele mai mici, trebuie să existe biblioteca accesibilă atât locuitorilor orașului respectiv, cit și celor din împrejurimi și celor care, din diferite motive, vizitează regulat orașul cel puțin o dată pe săptămână.

b) Trebuie să existe bibliotecă, filială, punct de împrumut sau stație de bibliobuz pentru toate localitățile cu o populație de minimum 200 de locuitori.

c) Bibliotecile principale din orașele cu peste 30 000 de locuitori vor fi deschise pentru minimum 60 de ore pe săptămână, cele pentru o populație între 10 000 și 30 000 locuitori, cite cel puțin 40 de ore săptămânal, iar cele din localitățile cu 2 000—10 000 de locuitori cel puțin 30 de ore săptămânal. Unitățile din așezările mici vor fi deschise cel puțin de 2 ori pe săptămână, un timp potrivit intereselor locuitorilor. Filialele bibliotecilor vor fi deschise corespunzător nevoilor și condițiilor locale.

d) Programul de funcționare al bibliotecilor trebuie urmat cu regularitate și făcut cunoscut publicului, la fel ca și programul trecerii și staționării bibliobuzelor.

Inlesniri și confort

a) În toate bibliotecile, filialele și punctele de împrumut, cititorii trebuie să aibă acces liber la rafturile care conțin fondul curent de împrumut și de referință.

b) Pentru folosirea bibliotecii nu trebuie să se perceapă nici un fel de taxe.

c) Bibliotecile trebuie să fie găzduite în localuri corespunzătoare, adecvat luminate și încălzite și cu un anumit confort pentru alegerea și consultarea materialelor accesibile. Totul trebuie să fie menținut în bune condiții de curățenie, iar fondul de publicații trebuie să fie curat și într-o stare fizică potrivită.

d) În orice loc unde este oferit un serviciu de bibliotecă, fondul de publicații trebuie să fie accesibil și copiilor și adulților și în toate locurile, cu excepția filialelor mici și a punctelor de împrumut, ar trebui să existe condiții pentru studiu și pentru consultarea cărților în localul bibliotecii. În toate bibliotecile care deservesc o populație de peste 2 000—3 000 de locuitori ar trebui să existe condiții corespunzătoare pentru activitatea de informare.

Normele cuprinse în acest prim normativ au fost aprobate în principiu de sesiunea Consiliului general al FIAB din 1956, de la München. În cadrul aceleiași sesiuni, au fost prezentate și normele privind localurile și echipamentul pentru bibliotecile publice, care au fost puse pentru prima oară în discuție la sesiunea din 1957.

2.232 Al doilea normativ, referitor la localurile și echipamentul pentru biblioteci,

a fost aprobat, după discutarea lui în sesiunile anterioare, în cadrul sesiunii din 1959, de la Varșovia, a Consiliului general al FIAB.

În prima parte a normativului, intitulată *Generalități*, sînt prevăzute condițiile generale de spațiu de care trebuie să dispună bibliotecile publice. *Orice bibliotecă trebuie să aibă spațiu pentru păstrarea și expunerea cărților destinate împrumutului la domiciliu, spațiu pentru lectură și pentru consultarea fondului de referință și a periodicelor în localul bibliotecii, atît pentru adulți, cit și pentru copii.* În filialele mai mici, acestea pot fi amenajate într-o singură sală, suficient de spațioasă pentru ca diferitele categorii de cititori să nu se deranjeze reciproc. În filialele mai mari și în bibliotecile centrale mai mici, secția de împrumut pentru adulți, sala de lectură și de referință pentru adulți și secția pentru copii au nevoie de încăperi separate, fiecare cu personal propriu pe toată durata programului de funcționare a acestora. În bibliotecile centrale mai mari, în plus față de sălile de lectură și de referință, mai sînt necesare și secții speciale. În toate bibliotecile, cu excepția celor mai mici, este binevenită asigurarea de secții pentru consfătuiri, cursuri, acțiuni de propagandă a cărții, expoziții etc.

În toate clădirile, chiar și în cele mai mici, trebuie să existe spații separate de sălile destinate publicului pentru depozitarea cărților, depozitarea materialelor și a echipamentului, spații pentru munca personalului și birouri, cameră pentru odihna personalului și un oarecare confort care să permită personalului servirea unei gustări. În localurile cele mai mici, unele din aceste spații pot fi contopite, dar anumite înlesniri trebuie să existe.

Ca principiu general, în bibliotecile mai mici sau mai mari spațiul pentru cărți, pentru cititori și pentru lucrul personalului se calculează în funcție de populația deservită, prin raportare la mîia de locuitori. Cea mai mică bibliotecă cu program permanent va trebui să aibă 6 000 de volume expuse la raft, care să asigure cititorilor o selecție potrivită intereselor lor și să reprezinte o colecție ce poate acoperi cît mai multe și mai variate domenii de cultură generală. Acest fond va fi necesar pentru o populație deservită de 4 000 de locuitori (revenind 1,5 volume/cap de locuitor), dar va fi suficient și pentru 6 000—7 000 de locuitori (1 volum/cap de locuitor).

În aplicarea coeficienților prezentați în partea a doua a normativului, se recomandă a se ține seamă de următoarele două principii generale: în cazul unei filiale sau al unei biblioteci unice pentru o localitate, calcularea spațiului necesar tre-

buie să se bazeze pe totalul populației care poate fi deservită, incluzînd și locuitorii domiciliați la o distanță oarecare de biblioteca respectivă, dar pentru care aceasta este cea mai apropiată. În cazul însă al unei biblioteci centrale orașenești (cu filiale) se calculează totalul populației orașului (ignorînd filialele), aceasta în vederea prevederii de spațiu și pentru serviciile centrale, pentru administrație, pentru secțiile speciale etc.; lucrurile trebuie privite în devenire, astfel încît, dacă există o creștere previzibilă a populației, trebuie să se construiască pentru cel puțin 20 de ani înainte, iar terenul să permită extinderii ulterioare.

Coeficienții care sînt prezentați în continuare sînt raportați, fără excepție, la mîia de locuitori.

a) *Suprafața totală* (incluzînd și holuri, coridoare, depozite și birouri, dar nu și săli de conferințe, consfătuiri etc.):

Populația deservită	Suprafața necesară per 1 000 de locuitori
10 000—20 000 locuitori	42 mp
20 000—35 000 „	39 „
35 000—65 000 „	35 „
65 000—100 000 „	31 „
peste 100 000 „	28 „

b) Proporția suprafeței totale ocupate de secția de împrumut pentru adulți, de sălile de lectură și de secția pentru copii variază considerabil, în funcție de dimensiunile bibliotecii, de la maximum 90—95 la sută în filialele mici cu o singură încăpere, pînă la minimum 25 la sută, în bibliotecile centrale foarte mari, cu secții speciale, cu birouri etc. De pildă, o bibliotecă mijlocie, deservind între 35 000 și 65 000 de locuitori, va trebui să dispună de cel puțin 9,3 mp la 1 000 de locuitori pentru secția de împrumut pentru adulți și de minimum 7 mp la 1 000 de locuitori pentru sălile de lectură.

În bibliotecile mijlocii, norma de 4,6 mp la 1 000 de locuitori pentru secția pentru copii este satisfăcătoare. Deoarece copiii nu pot fi solicitați să parcurgă distanțe mari pînă la bibliotecă, este de dorit să existe o bibliotecă pentru copii la nu mai mult de 30 000 de locuitori; în consecință, chiar într-o mare bibliotecă orașenească centrală o încăpere de 140 mp va fi suficientă.

c) Așezarea cărților în rafturi (la accesul liber și în depozit) trebuie să fie asigurată calculînd 1 350—1 500 de volume expuse pentru 1 000 de locuitori.

Intr-o bibliotecă mijlocie, la raftul cu acces liber sînt necesare 1 000 de volume la mia de locuitori.

În bibliotecile mai mici, minimul necesar permanent de cărți expuse la raftul cu acces liber este de 6 000 de volume. Unde nu este posibil, ca în cazul bibliotecilor mai mici fără program permanent, e necesar să fie prevăzut spațiu pentru expunere la raftul cu acces liber pentru a oferi cititorilor, cu prilejul împrospătărilor periodice ale fondului, din fondul bibliotecii centrale sau îndrumătoare, selecții potrivite de cărți care îi interesează.

În bibliotecile mari, proporția cărților expuse la raftul cu acces liber trebuie să fie mai mică, deoarece un fond de împrumut prea mare va împiedica orientarea cititorilor și totodată va fi foarte greu de menținut în ordine și atrăgător. Dimensiunile maxime ale fondului expus la raftul cu acces liber sînt între 40 000 și 45 000 de volume.

În bibliotecile mijlocii, spațiul necesar expunerii cărților în rafturi cu acces liber trebuie să reprezinte aproximativ: 60 la sută din suprafața secției de împrumut pentru adulți, 20 la sută din spațiul sălii de lectură și de referință și 20 la sută din suprafața secției pentru copii. În filialele mai mici, fondul lucrărilor de referință poate fi mai mic, dacă există posibilitatea de acces al cititorilor la o bibliotecă centrală mai mare.

În toate bibliotecile, chiar și în cele mai mici, trebuie să existe, dar nu în sălile pentru public, un spațiu pentru așezarea fondului de rezervă sau a cărților mai puțin folosite. Proporția unei astfel de așezări de rezervă este în funcție de dimensiunile bibliotecilor, cele mai mici avînd o rezervă de circa 10 la sută din totalul fondului.

d) O bibliotecă de mărime mijlocie va trebui să asigure locuri de mese de lectură pentru cititori, calculîndu-se circa 4 locuri la mia de locuitori pentru întreaga bibliotecă. Pe secții, repartitia este: 1 loc la 1 000 de locuitori, în sala de împrumut pentru adulți (maximul de locuri într-o sală: 50); 2 locuri la 1 000 de locuitori, în sălile de lectură; 1,5 locuri la 1 000 de locuitori, în secția pentru copii (maximul de locuri într-o sală: 50). Și aici, acest coeficient trebuie mărit pentru bibliotecile mai mici și micșorat pentru cele mari.

e) Punctele de împrumut, care pot fi găzduite în localuri folosite în mod obișnuit pentru alte scopuri (de pildă, școli, cluburi, magazine etc.), vor fi stabilite acolo unde există cel puțin 100 de locuitori pe o rază de circa 3 km, care nu au posibilitatea de acces la bibliotecă mai mari sau la bibliobuze.

f) Bibliotecă filiale trebuie organizate: în localitățile rurale cu o populație de peste 500 de locuitori, care nu au la dispoziție, pe o rază de circa 3 km, o bibliotecă mai mare; în localitățile urbane, pentru minimum 5 000 de locuitori.

g) În toate bibliotecile centrale și filiale trebuie asigurate mese de lectură și scaune. Excepționînd bibliotecile mici, acest mobilier trebuie să fie diferit pentru adulți și pentru copii.

h) Filialele care deservesc în mod frecvent o populație între 500 și 1 000 de locuitori trebuie să fie amenajate în local propriu. În localitățile unității administrative, cu o populație de minimum 4 000 de locuitori sînt necesare biblioteci cu orar permanent. Sînt exceptate localitățile urbane, unde filiale cu orar permanent sînt nerentabile și ineficiente la o populație sub 15 000—20 000 de locuitori.

2.233 Revizuirea normelor FIAB pentru bibliotecile publice

Dezvoltarea bibliotecilor publice în ultimul deceniu a făcut ca normele recomandate de FIAB prin aceste două normative să fie tratat depășite și să apară necesitatea revizuirii acestora. Astfel, în 1966, problema normării pentru bibliotecile publice a reapărut pe agenda sesiunii Consiliului general al FIAB, pentru ca, după studierea atentă a normelor, la nivel național, în diferite țări (Danemarca, Belgia, Olanda, R.F. a Germaniei), în 1969, în cadrul sesiunii de la Copenhaga, să se ajungă la concluzia necesității revizuirii complete a vechilor normative. Principalele argumente pentru revizuire au fost următoarele: normele au fost extrem de utile numai pentru unele țări; din 1955, cînd a început elaborarea normelor, în societate — și implicit în viața bibliotecilor — s-au produs importante schimbări, iar aplicarea aceluiași norme astăzi ar face să trăim ca acum 15 ani.

La sesiunea de la Moscova, din august-septembrie 1970, a Consiliului general al FIAB, în cadrul secției pentru bibliotecile publice, a fost prezentat un raport cu privire la revizuirea normelor pentru bibliotecile publice. În prima parte a documentului, raportorul — Jos. Torfs (Belgia) — a prezentat pe scurt acțiunile întreprinse de FIAB de la sesiunea de la Copenhaga în direcția revizuirii acestor norme. Anume, pînă în primăvara anului 1970, a fost trimisă asociațiilor membre ale FIAB o circulară prin care erau solicitate sugestii și propuneri de revizuire. În urma acesteia, un număr însemnat de asociații membre au trimis observațiile lor pe baza cărora Secția pentru bibliotecile publice a FIAB a întocmit o schiță a unui proiect

de revizuire a normelor. În partea a doua a documentului prezentat de Jos. Torfs, sînt cuprinse aceste propuneri de revizuire, din care le amintim și noi pe cele mai importante.

Pentru fondul de cărți, care rămîne în continuare elementul cel mai important, condiția *sine qua non* a bibliotecii, sînt prevăzute cele mai multe recomandări de revizuire a normelor. Astfel: e necesar să se insiste mai mult asupra existenței *bibliotecii principale*, caracterizată în primul rînd prin fond bogat și de valoare; calcularea fondului de publicații pentru bibliotecă va trebui să ia în considerație nu numai cărțile, ci și toate celelalte materiale moderne (discuri, benzi de magnetofon, microfilme, foto-copii etc.) solicitate de cititori în biblioteca publică; tendința de lărgire a ariei de cuprindere a unei biblioteci face ca în noile norme sfera cea mai largă de acțiune a unei biblioteci publice să ajungă la 500 000 de locuitori, în loc de 100 000, cît se prevedea în vechiul normativ; dimensiunile fondului de publicații al bibliotecii pot să devină mult mai mari, calculîndu-se 3 cărți/cap de locuitor, pentru bibliotecile mici și filiale, și 1 carte/cap de locuitor, pentru bibliotecile principale mari (cu un fond de 100 000—150 000 de volume); în noile norme, fondul lucrărilor de referință va trebui să fie tratat într-un capitol special, care să recomande ca bază a unui bun serviciu de bibliotecă constituirea unui fond satisfăcător de lucrări de referință; în sfîrșit, noile norme vor trebui să prevadă sporirea alocațiilor pentru procurarea de perioadice.

În privința personalului bibliotecar, așa cum este firesc, federația asociațiilor profesionale recomandă ca și în viitor problemele profesiei să rămîn în atenție, mergîndu-se pe linia dezvoltării și a consolidării acesteia.

Referitor la accesibilitatea bibliotecii, se subliniază că noile norme vor trebui să nu se mai limiteze la fixarea unui număr minim de ore de funcționare a diferitelor tipuri de biblioteci publice, ci vor trebui să cuprindă recomandări privind necesitatea adecvării programului la timpul pe care locuitorii îl consacră bibliotecii și lecturii. Se propune apoi, referitor la capitolul *Inlesniri și confort*, ca necesitatea extinderii folosirii accesului liber la raft să fie consemnată și subliniată și în noile normative. În sfîrșit, se amintește că problema revizuirii normelor privind localurile pentru bibliotecile publice este în curs de rezolvare printr-un program comun al Comisiei pentru construcții de biblioteci și al Secției pentru biblioteci publice din cadrul FIAB. De altfel, ca o constatare generală, normele de spații stabilite în vechiul normativ

s-au dovedit a fi foarte repede depășite în practica construcțiilor de biblioteci din ultimii ani, în special în privința bibliotecilor mari.

2.24 Normarea serviciilor de bibliotecă în biblioteconomia românească

Din toate cele expuse pînă acum²⁾ se conturează tot mai evident importanța deosebită a normării serviciilor de bibliotecă în cadrul procesului ascendent de dezvoltare a activității bibliotecare.

Biblioteconomia românească actuală, ancorată puternic în realitate și fundamentată pe experiența practicii bibliotecare curente din țara noastră, nu este străină nici ea de preocupări în această direcție. Sînt cunoscute în acest sens o seamă de încercări de stabilire a unor norme de activitate bibliotecară, experimentate în diferite categorii de biblioteci de la noi, dar rămase deocamdată în faza unei aplicări fără caracter general și lipsite de omologarea lor la nivel național. Mai puține însă au fost preocupările — și implicit rezultatele — în privința stabilirii unor *norme ale serviciilor de bibliotecă*, în sensul celor prezentate de noi cu privire la acest subiect. Lipsa aceasta, a unui normativ realist cu aplicabilitate obligatorie pentru întregul sistem de bibliotecă din țara noastră, constituie la o analiză mai atentă principala cauză a multiplexelor deosebirii înregistrate la nivel local în dezvoltarea serviciilor de bibliotecă. Și aceasta, cu atît mai pregnant cu cît, pe întregul teritoriu, o mai judicioasă folosire a resurselor locale ar fi asigurat un standard minim al nivelului serviciilor locale de bibliotecă. Aceeași lipsă a normativului a făcut ca, de multe ori, anumite situații să nu poată fi apreciate corect, datorită inexistenței unui etalon de raportare, și astfel multiple neajunsuri să treacă chiar neobservate o vreme.

Din puținele normative elaborate pînă acum, să ne referim la cele mai cunoscute: un normativ pentru proiectarea bibliotecilor (material documentar), elaborat de I.S.C.A.S. în 1957³⁾; un normativ pentru proiectarea bibliotecilor, elaborat în iunie 1967 de I.P.C.T. și avînd ca beneficiar Comitetul de Stat pentru Construcții, Arhitectură și Sistemizare⁴⁾; recomandări ale Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă privind alocațiile bugetare pentru achizițiile de cărți în bibliotecile publice. Ca o constatare generală: aceste normative nu au avut caracter obligatoriu sau, cel puțin, așa cum se observă în practică, nu au fost aplicate în mod obligatoriu. De pildă, stabilirea alocațiilor bugetare a rămas la dispoziția organelor locale. Dovada — deosebirile sensibile la acest capitol cunoscute și în

prezent de la un județ la altul (fără ca acestea să urmărească, pe baza situației de până acum, o uniformizare, o asigurare a unui minim necesar, pe categorii de biblioteci). De asemenea, normativul din 1957 pentru construcții de biblioteci a rămas, așa cum indica și subtitlul — „material documentar“, fără nici o urmă de aplicare a lui. Nu avem cunoștința ca localul vreunei biblioteci să fi urmat o normă din acest document. Normele cuprinse aici, mai mult sub formă de exemple de biblioteci din alte țări, nu au fost aplicate nici la amenajările de biblioteci în localuri destinate inițial altor scopuri, nici la construirea, din 1957 înainte, a căminelor culturale sau a caselor de cultură în care au fost amenajate biblioteci comunale sau orașenești. Cît privește însă cel de-al doilea normativ pentru proiectarea bibliotecilor, din 1967, el a rămas deocamdată în fază de proiect. Acest document, referitor în întregime la bibliotecile publice, ar putea reprezenta o premisă utilă în activitatea noastră de normare a serviciilor de bibliotecă.

Orientarea fermă promovată de Partidul Comunist Român spre perfecționarea continuă a conducerii, organizării și planificării, atît în sfera producției materiale, cît și în alte domenii ale vieții sociale din țara noastră, a avut ca implicație și o activitate intensă pentru elaborarea și legiferarea unor reglementări cu caracter normativ în mai toate sferele de activitate. Nu ne îndoim că în cadrul planului de dezvoltare pentru perioada anilor 1971—1975 și programul de dezvoltare a bibliotecilor se va desfășura pe baza unor reglementări normative care, înlocuind diferitele instrucțiuni, indicații sau recomandări de pînă acum, vor stabili jalioanele dezvoltării în conformitate cu cerințele societății noastre socialiste și cu posibilitățile materiale pe care societatea va putea să le acorde acestui sector.

George VLĂDESCU

1) *Standards of Public Library Service*. [Norme ale serviciului de bibliotecă publică]. In : *Libri*, vol. 8 (1958), p. 189-199. (IFLA — Communications — FIAB).

2) *IFLA Public Libraries Section. Standards of Public Library Service — Library Premises*. [Norme ale serviciului de bibliotecă publică — Localuri pentru bibliotecă]. In : *Libri*, vol. 9 (1959), p. 165-168. (IFLA — Communications FIAB).

*) Vezi și părțile I și II ale articolului. *În centrul preocupărilor actuale ale biblioteconomiei mondiale : Planificarea și normarea activității bibliotecarilor*, publicate în numerele 11-12/1970 și 1/1971 ale revistei noastre.

3) *Normativ pentru proiectarea bibliotecilor*. (Material documentar). Proiect nr. 4325. Buc., C.S.C.A.S., 1957. 1 + 22 f. heliografiate. (I.S.C.A.S. — Institutul central de studii, cercetări științifice și proiectare în construcții, arhitectură și sistematizare).

4) *Normativ pentru proiectarea bibliotecilor*. Proiect nr. 4325, iunie 1967. Buc., C.S.C.A.S., 1967. 6 + 39 f. heliografiate (I.P.C.T. — Institutul de proiectare a construcțiilor tip).

Articolul pe care îl supun atenției bibliotecarilor își propune să aibă, de la bun început, un caracter concret. Pornind de la premisa că sarcinile bibliotecilor și ale tuturor celor care lucrează în acest domeniu sînt îndeobște cunoscute, voi trece peste partea teoretică referitoare la rolul bibliotecii ca focar de cultură și voi intra direct „în subiect“.

Despre ce este vorba ?

Sub auspiciile Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, Consiliul pentru difuzarea culturii și științei a editat, în anii din urmă, un ciclu de seturi de diapozi-tive avînd ca temă generală *Momente din istoria literaturii române*. Dau mai jos lista completă a temelor care alcătuiesc acest ciclu :

V. Cîndea — *Primele manuscrise și începuturile tiparului în limba română* ; A. Piru — *Renașterea și iluminismul în istoria literaturii române* ; O. Păun — *Literatura română în prima jumătate a secolului al XIX-lea* ; O. Păun — *Scriptori și poeți fruntași ai revoluției de la 1848* ; P. Cornea — *Vasile Alecsandri* ; A. Z. N. Popp — *Mihai Eminescu* ; M. Ștefănescu — *Ion Creangă* ; M. Ștefănescu — *G. Coș-buc* ; P. Cornea — *I. L. Caragiale* ; D. Micu — *Literatura română la începutul secolului al XIX-lea* (părțile I—II) ; C. Ciopraga — *Mihail Sadoveanu* ; A. Z. N. Popp — *Liviu Rebreanu* ; Ion Caraion — *Literatura română între cele două războaie mondiale* (părțile I—II).

Cuprinzînd momentele principale din istoria literaturii române, acest ciclu de diapozi-tive constituie de fapt o istorie ilustrată a literaturii române.

Fiecare temă are 36 de imagini însoțite de comentarii instructive pe marginea lor. 15 teme a cîte 36 de diapozi-tive, deci în total 540 de ilustrații. Ce fond valoros pentru organizarea unor manifestări culturale în cadrul bibliotecilor !

DIAPOZITIVELE

mijloc de propagandă a cărții

În privința organizării unor asemenea manifestări culturale ar fi absurd să se dea o rețetă unică. Ideal ar fi să se organizeze prezentarea întregului ciclu de diapozitive sub forma unor manifestări periodice, lunare sau bilunare. Tot atât de bine însă materialul ilustrativ conținut de aceste diapozitive poate ilustra diferite manifestări disparate, prilejuite de aniversarea sau comemorarea marilor figuri ale literaturii române.

S-ar putea obiecta că biografia marilor noștri scriitori este, în linii mari, cunoscută și că, așa stînd lucrurile, o expunere pe tema *Ion Creangă* de exemplu, riscă să nu trezească interesul cititorilor bibliotecii. Nu trebuie pierdut din vedere că nu ne referim la conferințe propriu-zise, ci la prezentări de imagini. Prin fața privitorilor se derulează, ca într-un film, imagini de epocă, file de manuscrise, coperti ale edițiilor princeps, adică documente în general puțin cunoscute de publicul larg. În aceasta constă și caracterul instructiv al unor astfel de manifestări. Un vechi proverb spune că este mai bine să vezi o dată, decît să auzi de o sută de ori. Se știe că imaginea vizuală se fixează mai tîmbe în memorie. Completată cu explicațiile necesare, imaginea vizuală capătă un plus de forță, devenind și mai sugestivă.

Iată, de exemplu, imaginea cu nr. 33 din setul de diapozitive *Ion Creangă* reprezentînd coperta volumului I — *Povești*, care a văzut lumina tiparului postum, în anul 1890. Aparent, imaginea n-ar avea decît o valoare pur documentară și comentariul o prezintă ca atare. Urmează însă imaginea nr. 34, care înfățișează în facsimil un document mai puțin cunoscut de publicul larg — prefața scrisă de Creangă însuși, intitulată *Prefața la poveștile mele*. Sint numai cîteva rînduri, dar de o savoare rar întîlnită. Iată-le : „*Iubite cititoriu, scrie Creangă, multe prostii ei fi citit de cînd ești. Cetește rogu-te și ceste și unde-i (dacă-i) vide că nu-ți vin la socoteală, ie pana-n mîină și dă și tu altceva*

mai bun la iveală. Căci eu atîta m-am pri-ceput și atîta am făcut”.

Aș vrea să mai rețin atenția cititorilor cu încă un exemplu care ar putea constitui baza unor expuneri instructive. Mă refer la cele două teme intitulate *Literatura română la începutul secolului al XX-lea* (partea I și a II-a) și *Literatura română între cele două războaie mondiale* (partea I și a II-a). Ambele perioade constituie pentru istoria literaturii române etape de frămîntări, de confruntări ideologice, de experiențe și căutări, în care și-au găsit expresia tendințele devenirii sociale. Nu este nici un secret că printre cititorii nefamiliarizați cu studiile și cercetările de istorie literară contemporană mai stăruie confuzii privitoare la istoria literaturii române din perioadele respective. Cele două teme, pe care le-am amintit cîteva rînduri mai sus, oferă o sinteză clară, deja trecută prin sita valorificării critice, a fenomenului literar românesc din această primă jumătate a secolului nostru. Prezentarea acestor seturi de diapozitive va fixa în memoria cititorilor realizările durabile pe tărîmul literaturii, al criticii și al istoriei literare, rolul jucat de marile personalități culturale românești, a căror operă stă mărturie a vitalității și puterii de creație a poporului nostru.

Sub auspiciile Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă au fost elaborate și alte seturi de diapozitive care ar putea sta la baza organizării altor cicluri de expuneri, avînd drept tematică *Momente din istoria poporului român, Pagini din istoria artei românești, România socialistă* ș.a. Seturile de diapozitive la care ne-am referit au fost editate în cîte 300 de exemplare fiecare. Ele se găsesc în mod sigur la comisiile județene pentru difuzarea culturii și științei, care posedă de bună seamă și aparate de proiecție. De ce ar mai fi nevoie? De nimic altceva decît de înțelegere și inițiativă.

Vladimir BLOK

PE MARGINEA UNOR ARTICOLE DESPRE ACTIVITATEA DE POPULARIZARE A CĂRȚII

sau

DESPRE O NOUĂ ACCEPȚIUNE A AJUTORULUI CE TREBUIE ACORDAT BIBLIOTECILOR DE LA SATE

Abordarea în revista de specialitate a bibliotecarilor a problemelor generate de titlul de mai sus, accentul căzînd *nu* pe propaganda cărții și a bibliotecii în sine — așa cum s-a mai făcut — ci pe *concepția bibliotecarilor*, a celor comunali, despre aceasta, ca factor care determină în ultimă instanță modul de abordare și tratare a diferitelor modalități de propagandă în cadrul celor mai numeroase biblioteci, ne apare — considerăm necesar să arătăm încă de la început — ca o importanță în cercare de a restabili, prin analiza făcută și mai ales prin concluziile trase, rolul și locul pe care propaganda cărții și a bibliotecii trebuie în mod imperios să-l ocupe în activitatea de bibliotecă.

Incercăm, prin prezentul material, să aducem și modesta noastră contribuție la tratarea acestei teme, bazîndu-ne pe cunoașterea realităților din județul Argeș în această direcție, fără însă a face o analiză specială în genul celei întreprinse de către revistă.

Problema propagandei cărții și a bibliotecii și mai ales a concepției bibliotecari-

lor despre aceasta ni se pare că nu poate fi abordată printr-o tratare directă, ci pornindu-se de la o altă problemă, care după noi este *determinantă* pentru concepția la care ne referim, și anume de la *problema pregătirii profesionale a bibliotecarilor*, după noi prea succint enunțată în materialul din revistă. Poate că materialul nu insistă asupra acestei probleme datorită faptului că din cei 33 de bibliotecari ale căror răspunsuri au stat la baza lui, 25 au o vechime de peste 5 ani în munca de bibliotecă și numai 8 sînt sub 5 ani, iar din aceștia doar 4 sub 1 an, ceea ce a condus la concluzia, după a noastră părere cam pripit trasă, că — cităm — „...teoretic bibliotecarii știu foarte multe lucruri, posedînd o cultură profesională formată“, concluzie reală, după noi, numai pentru cazul bibliotecarilor cu o vechime mai mare în această activitate, care nu constituie însă majoritatea, dacă analizăm situația nu a celor 33 care au răspuns, ci în general.

În realitate, situația se prezintă astfel: bibliotecarul, de cele mai multe ori un absolvent de liceu, cu o pregătire generală relativă, dacă ne gîndim la faptul că a devenit bibliotecar nu din vocație, ci din cauză că n-a putut promova examenul de admitere într-un institut de învățămînt superior, este „instruit“ în problemele de specialitate, în *toate* problemele de specialitate, timp de... două săptămîni la o bibliotecă municipală sau orășenească și, după ce susține un examen în care trebuie să probeze un *minim* de cunoștințe profesionale, se prezintă la locul de muncă — bibliotecă comunală. Aci, într-o comună pe care cîte o dată n-o cunoaște sau o cunoaște prea puțin, noul bibliotecar se trezește în fața a două elemente: *fondul de carte* al bibliotecii cu toată gama de cunoștințe cuprinse în el, fond cu care a luat contact prima dată la luarea în primire a bibliotecii de la vechiul bibliotecar, și *locuitorii comunei*, cu diversitatea preocupărilor și gusturilor lor de lectură. Aceste două elemente, el, bibliotecarul, are obligația să le facă să se întâlnească într-o măsură din ce în ce mai

mare, înțelegînd prin această „întîlnire“ tot ceea ce se leagă de atragerea populației la lectură, frecvența cititorilor, difuzarea cărții și implicit indicele de lectură. Este adevărat că despre modul în care trebuie să acționeze pentru a înlesni această întîlnire noul nostru bibliotecar a învățat teoretic în cele două săptămîni de inițiere dar, subliniem, *teoretic* și, adăugăm, *insuficient consolidat*, dacă ținem seama de durata inițierii, astfel încît de multe ori se întîmplă ca acest nou bibliotecar să ajungă la concluzia că aplicarea minimumului de cunoștințe căpătate nu se face de la sine, că în practică lucrurile se rezolvă cu mult mai greu, că ceea ce știe este prea puțin și insuficient consolidat și aprofundat — la aceasta adăugîndu-se și altele, despre care vom vorbi mai jos —, toate sfîrșind de multe ori prin a-l dezarma. De aici la confuziile asupra a ceea ce trebuie să realizeze ca bibliotecar și la apariția formalismului în activitate e foarte puțin.

Spuneam că mai sînt și „altele“, e drept, nelegate de calificarea bibliotecarului, și aceste „altele“ sînt multiplele sarcini care se transmit bibliotecarului de la forul tutelar din comună, consiliul popular comunal, și care îmbracă o întreagă gamă între „telefonist“ și „curier“. Toate acestea duc la falsa concluzie că nu munca de bibliotecă ar fi sarcina principală a bibliotecarului, concluzie care se grefează pe greutățile inerente începutului, pe insuficiența cunoaștere a minimumului de cunoștințe profesionale necesare, adîncind confuziile și determinînd creșterea numărului de rezolvări formale ale sarcinilor bibliotecare.

În acest context, ne apare firească — din punctul lor de vedere — solicitarea de materiale, de texte de acțiuni gata fabricate, pe care le prezintă numai cu „cîrjele“ la care se referea articolul și, cite o dată, — de ce n-am spune-o — chiar fără să se mai întrebă dacă au în colecțiile bibliotecii cartea sau cărțile pe care materialul, primit de la o altă bibliotecă le popularizează, pentru a le putea pune la dispoziția cititorilor interesați. Practica de a se lega munca de propagandă a cărții de spectacolele căminului, de filme — determină și obișnuința de a organiza acțiuni numai cu număr mare de spectatori (intenționat „spectatori“ și nu participanți), deci fără adresă, și, în ultimă instanță, generale, festive, spectaculoase...

Tendința spre spectaculos este o altă problemă ridicată de munca de propagandă a cărții și a bibliotecii, de acțiunile „de

masă“ organizate de biblioteci. În această direcție, părerea noastră este că o bună parte din vină nu este a bibliotecarului ci a altora dintre care să ne oprim numai la noi, comitetele pentru cultură și artă ale județelor, deși în realitate s-ar putea merge și mai sus. A se vedea locul neînsemnat pe care munca bibliotecilor îl ocupă în planurile noastre de muncă, decurgînd din concepția că acțiunile bibliotecilor sînt prea mărunte pentru a fi incluse în planul întocmit la un atare nivel! Cum înseși planurile comitetelor includ numai acțiuni spectaculoase, bibliotecarii înțeleg că ceea ce nu este spectaculos, ceea ce nu este „întîlnire cu scriitor“ la care să participe toată comuna, dacă se poate, ceea ce nu este „consfătuire cu cititorii“ sau alte asemenea acțiuni — a căror importanță nu intenționăm s-o negăm — intră în zona muncii de „șoarece de bibliotecă“ și deci este neinteresant, minor... deși poate ar fi timpul ca în primul rînd inspectorii cu problemele bibliotecilor și fără îndoială conducerea comitetelor pentru cultură și artă să înțeleagă că tocmai acest „minor“ contribuie mai mult la propagandă cărții și a bibliotecii, că tocmai săgeata cu inscripția „spre bibliotecă“, sau liste de recomandare, sau îndrumarea lecturii cititorului prin discuția ce se face cu el ori de cite ori intră în bibliotecă, toate, la timpul și locul potrivit, măresc indicele de atragere a populației la lectură, indicele de lectură, indicele de circulație a cărții cu mult mai mult decît spectaculoasele acțiuni la care ne-am referit mai sus și a căror importanță — repetăm — nu intenționăm a o nega, dar care contribuie mai puțin la tot ceea ce justifică în ultimă instanță existența bibliotecii.

Încercînd să definim succint noțiunea de propagandă a cărții și a bibliotecii — mai normal ni se pare invers — deci a bibliotecii întîi și apoi a cărții (deși se fac în paralel) — considerăm că aceasta cuprinde tot ceea ce face sau ar trebui să facă bibliotecarul pentru a populariza în localitatea respectivă existența bibliotecii, serviciile pe care aceasta le poate aduce fiecăruia și tuturor prin intermediul fondului de carte pe care îl posedă, atît în pregătirea profesională, de specialitate, cît și în pregătirea generală, în creșterea volumului și calității culturii generale, pentru a face cunoscut acest fond de carte în continua lui creștere.

Fără a încerca să epuizăm tema propusă, considerăm că s-a conturat de pe acum unul din elementele esențiale care ar putea duce la o concepție mai cores-

punzătoare decât cea din prezent a bibliotecarilor comunalii în legătură cu propaganda bibliotecii și a cărții. Acest element ar fi după noi organizarea învățământului de specialitate. Înființarea Școlii postliceale de biblioteconomie ni se pare un pas important însă prea timid, dacă ne gândim la numărul mic de bibliotecari pe care-l pregătește și la durată, care ni se pare insuficientă. Apoi, existența acestei școli nu rezolvă problema bibliotecarilor prezenți în rețea, unii cu vechime mare, însă cu o fundamentare teoretică a cunoștințelor de specialitate incompletă. Am propune în această direcție fie cursuri fără frecvență — poate ceva în sensul cursurilor externe ale școlii populare de artă —, fie stabilirea, într-un număr de ani, a obligativității de susținere a unor examene de atestare, dar aceasta ar implica tipărirea și difuzarea mai multor materiale de specialitate bibliotecărească, ceea ce avem la ora actuală fiind prea puțin. Credem că un asemenea mod de abordare a problemei calificării bibliotecarilor ar rezolva implicit și multe din problemele ridicate de propaganda cărții și a bibliotecii, de cunoașterea surselor de informare pentru bibliotecar și de creare a surselor de informare pentru cititori.

Se resimte și lipsa unei concepții mai juste a forurilor superioare bibliotecilor în legătură cu munca acestora și asigurarea folosirii timpului de muncă al bibliotecarului efectiv în bibliotecă și pentru bibliotecă, în care direcție o mai precisă normare legiferată a sarcinilor bibliotecarului, comunal în primul rând, ni s-ar părea de o mare importanță.

Categoric, pe tema enunțată în titlu s-ar mai putea spune multe, însă considerăm că în unele direcții am spus poate chiar mai mult decât trebuia. Așteptăm ca prin intermediul revistei — și sperăm că nu numai prin al revistei — să vedem soluționată problema, de data aceasta nu numai a concepției bibliotecarului despre propaganda cărții și a bibliotecii, nu numai a acestei laturi a muncii de bibliotecă, ci însăși a locului bibliotecii, mai judicios și mai practic stabilit, în ansamblul realității social-culturale de la noi și acesta luat nu la un moment dat, ci în perspectiva continuei sale schimbări.

M. A. RADU

*Inspector cu problemele
bibliotecilor în cadrul Comitetului județean pentru
cultură și artă-Argeș*

PROPAGANDA CĂRȚII ȘI A BIBLIOTECII ÎN CONCEPȚIA BIBLIOTECARILOR

Articolul semnat de Ioana Tăutu, în numerele 7 și 8/1970 ale *Revistei bibliotecilor*, în legătură cu modalitățile de propagandă a cărții și a bibliotecii, are meritul de a aduce în discuție o problemă de mare actualitate — formele și conținutul uneia din importanțele laturi ale activității bibliotecilor din mediul rural și de a pune punctul pe i în multe din aspectele esențiale ale problemei aduse în dezbateră.

Subscriind în mare măsură la concluziile autoarei, ne permitem să insistăm asupra unui singur aspect care ni se pare de mare importanță în îmbunătățirea actualei stări de lucru, care în unele locuri trebuie să dea de gândit forurilor interesate.

Considerăm că scăderile care se constată în organizarea manifestărilor cu cartea în bibliotecă se datoresc situații acestora cu un pas în urma dezvoltării altor instituții: din comună (școală, cămin cultural), care folosesc tot mai mult mijloace moderne de culturalizare și care modernizează și formele muncii de propagandă.

Este evident pentru oricine că astăzi modernizarea activității bibliotecilor se impune cu necesitate; păstrarea și folosirea unor mijloace eficiente acum 10—15 ani de zile putând compromite însăși instituția ca atare, după cum pot conduce la îndepărtarea cititorilor de bibliotecă pentru multă vreme.

Această stare de lucruri, ca de altfel și multe alte neajunsuri din activitatea bibliotecilor comunale au la bază înțelegerea unilaterală de către organele județene și chiar centrale a specificului ajutorului care trebuie acordat bibliotecilor comunale. După opinia noastră, care nu contrazice doleanțele bibliotecarilor sesizate de autoarea articolului, acest ajutor ar trebui configurat pe următoarele arii:

Fiind o activitate cu doi parteneri — bibliotecă și publicul ei — munca de propagandă a cărții ar trebui supusă cercetării sociologice, pentru a se stabili adevăratele coordonate în care trebuie să se desfășoare serviciile întreprinse de bibliotecă. Publicate în *Revista bibliotecilor* (lucru care într-o oarecare măsură s-a făcut și pînă în prezent) sau înmănușate în volume mai ample, cu tematică interesantă, asemenea studii ar constitui

importante instrumente de lucru în mîna fiecărui bibliotecar.

Plecînd de aici, trebuie să precizăm că este momentul să reconsiderăm întreg sistemul activității de sprijinire a bibliotecarilor, sistem care trebuie să excludă tutela măruntă și lucrul fără orizont. Aceasta se poate realiza numai dacă bibliotecile și organismele centrale și județene interesate vor ține seama pe de o parte de cuceririle biblioteconomiei contemporane, pe de alta de realitățile muncii cu cartea la sate: bibliotecarii comunali care nu întotdeauna au un nivel cultural corespunzător, nu au studii de specialitate, nu au vechime în munca de bibliotecă, dar nu au nici instrumente de lucru, ghiduri și îndrumare în activitate. Pentru toate aceste motive ar trebui ca sistemul de ajutorare al bibliotecilor să cuprindă în primă urgență întocmirea și editarea unor materiale de metodică a muncii. Nu vom încerca să arătăm importanța acestora dar trebuie să ne gândim la eficiența unor materiale asemănătoare editate pentru alte sectoare ale muncii culturale, de învățămînt etc. Este de neînțeles cum pentru bibliotecile școlare se pot edita asemenea materiale (vom cita un singur exemplu: Vodă, Elena și Vodă, Claudiu. *Manifestări culturale-artistice ale tineretului*, 1968. 152 p.), iar pentru bibliotecile publice de stat nu se găsește un organism care să întocmească și să editeze, la 2-3 ani, astfel de materiale de metodică a muncii.

Aceste materiale ar trebui să fie de două categorii: unele care să îmbrățișeze întreaga sferă a muncii de propagandă a cărții, iar altele să analizeze doar diferite laturi de felul: propaganda cărții beletristice românești, propaganda celor mai bune opere ale literaturii universale, poezia și cititorii de la sate ș.a., analize întreprinse în termeni moderni, oferind soluții eficiente pentru toate bibliotecile din țara noastră. Credem că este inutil să mai adăugăm că este timpul să fie părăsite vechile clișee, toată această activitate trebuind să îmbrace forme cu adevărat științifice.

Un al doilea canal pe care se poate influența activitatea de propagandă a bibliotecilor îl constituie editarea unor lucrări bibliografice de diferite tipuri. De un real folos pot fi prezentările bibliografice care constituie mijloace operative de informare a bibliotecarilor (și cititorilor) asupra literaturii apărute pe o temă de mare interes. Prezentările bibliografice pot constitui puncte de plecare pentru multe activități ale bibliotecii: expoziții, prezentări și recenzii de cărți, seri literare. În aceeași ordine de idei credem că editarea unor îndrumare bibliografice pentru bibliotecarii comunali ar fi deosebit de utilă prin posibilitățile mari pe care le-ar da la întocmirea unor panouri, seri literare, ex-

poziții. Aceste lucrări ar câștiga în conținut dacă ar fi întocmite de oameni de cultură, critici literari recunoscuți, istorici de seamă, cadre universitare. De un real folos ar fi în prezent, de exemplu, un material ce s-ar referi la oglindirea în literatură a drumului glorios străbătut de partid în cei 50 de ani de la înființare. Concepute în cadrul unor cicluri de materiale, îndrumările bibliografice vor trebui editate într-o formă modernă, cu un bogat aparat de informare. Ar trebui astfel extinsă inițiativa Bibliotecii Centrale de Stat care tipărește anual o lucrare bibliografică referitoare la aniversările culturale. După modelul acestor *Aniversări culturale* nu lipsit de actualitate ar fi un calendar al principalelor evenimente sociale, politice, culturale, științifice, care, într-o formă adecvată, ar furniza bibliotecarilor sugestii și soluții pentru variate manifestări de propagandă a cărții. Pe alte planuri, asemenea lucrări ar putea fi editate în cadrul fiecărui județ și ar contribui din plin la îmbunătățirea activității de cunoaștere a literaturii locale.

Sperăm că cele câteva notații făcute pe marginea materialului publicat de Ioana Tăutu vor reuși să atragă atenția celor interesați asupra unor lucruri care trebuie clarificate și încadrate într-un sistem bine definit de sprijinire a bibliotecarilor din comune. Toate acestea, evident, pe linia unui salt calitativ în muncă.

Liviu MOSCOVICI

Biblioteca municipală
„Gheorghe Asachi” din Iași

Cicerone MEDELEANU
Comitetul județean pentru
cultură și artă Iași

GRUPA 80 LINGVISTICĂ. FILOLOGIE

În urma publicării articolului *Noi puncte de vedere în dezvoltarea c.z.u.* în numerele 10 și 11—12/1970 ale revistei noastre, numeroși cititori — lucrători în clasificarea publicațiilor — ne-au adresat întrebarea: cum a fost organizată grupa 80 *Lingvistică. Filologie* în cadrul clasei 8. *Lingvistică. Filologie. Literatură*. Le satisfacem cererea, publicînd — în tradu-

cere în parte abreviată — tabelele grupei 80 *Lingvistică. Filologie* după *Classification décimale universelle*. Édition moyenne internationale. Tome 1. Tables systématiques. Ouvrage publié avec l'appui de l'Unesco. Bruxelles. Mundaneum, 1967. 444 p. (FID No. 413), completat cu P 987 din 31 decembrie 1969, autorizat din 30 iunie 1970.

8 Lingvistică. Filologie. Literatură

80 Lingvistică. Filologie

800 Probleme generale cu privire la limbi

- .1 Filozofia, originea, dezvoltarea limbajului. Gramatică generală
- .2 Forme primitive și faze de dezvoltare a limbajului (vechi, mijlocii, moderne)
- .6 Corectitudinea și puritatea limbajului
- .7 Învățarea și studiul limbilor
Limbă maternă, polilingvism
→ 372.6
- .8 Diferite grupuri de limbi, clasificarea generală și repartitia limbilor
- .81 Limbi primitive. Limbi ale popoarelor primitive
- .82 Limbi fără monumente literare
- .83 Limbi moderne. Limbi vii
- .84 Limbi moarte
→ 807
- .85 Limbi cu monumente literare
- .87 Dialecte, limbi proprii unei regiuni, limbi locale. Dialectologie
- .88 Limbi mixte, hibride (convenționale), limbi proprii unei țări și jargoane de contact între două limbi, de exemplu Pidgin-english, papiamento, lingua-franca
- .89 Limbi artificiale, limbi auxiliare internaționale, interlimbi
- .891 Volapük (Schleyer)
- .892 Esperanto (Zamenhof)
- .91 Limbaj prin semne, comunicarea gândirii prin semnale optice și acustice, diferite de cuvintele scrise sau vorbite
- .93 Limbi, idiomuri sau vorbiri speciale ale grupurilor sociale și ale claselor sociale: slang, jargoane etc.
- : 34 limbaj juridic
- .931 Niveluri generale create în limbă de situația socială etc.
- .1 Niveluri superioare: limbaj cultivat
- .2 Niveluri inferioare: limbaj comun, popular, familiar
- .4 Limbi sau argouri vulgare, necultivate

- 800.931.5 Limbajul sugarilor și al copiilor
- .933 Limbaje și jargoane secrete. Argoul răufăcătorilor etc.
- .934 Argouri proprii unor ocupații sau situații
: 355.11 Argoul soldaților
: 656.6—05 Argoul marinarilor
- .935 Jargoane profesionale și tehnice
: 62 Jargon tehnic
- .95 Mimiă convențională și limbaj al gesturilor
Vezi și 8.085.3 Retorică

801 Lingvistică și filologie generală

Sub acest indice se clasifică cercetările generale care nu privesc o limbă anumită. Pentru a lega aceste probleme de o limbă sau un grup determinat de limbi sau pentru a le clasifica împreună cu această limbă sau cu acest grup de limbi, indicii derivați de la 801 se pun în relație cu 802/809 sau în cadrul lui 802/809 se aplică indicii analitici —1/—9

- 801.1 Ortografie
- .11 Alfabet
- .12 Vocale și diftongi
- .13 Consoane
- .14 Sisteme ortografice. Ortografie fonetică. Reforma ortografiei
- .15 Pronunție
- .18 Abrevieri
→ 003.083 ; 651.932
- .19 Punctuație
- 801.2 Părți de cuvint
- .21 Articol hotărît și nehotărît
- .22 Nume sau substantive
- .23 Adjective
- .24 Pronume
- .25 Verbe și forme verbale
- .26 Numerele: cardinale, ordinale etc.
- .27 Adverbe
- .28 Conjuncții, prepoziții și particule (în general)
- .29 Clase de cuvinte în limbi neflexionare
- 801.3 Lexicologie, cercetări asupra vocabularului, cuvintelor și numerelor. Lexicografie. Dicționare
- .31 Gruparea cuvintelor după semnificație și întrebuintare
- .311 Denumiri de locuri (țări, orașe, regiuni, străzi etc.)
- .312 Denumiri de obiecte naturale (plante, animale, topografie, stele)
- .313 Nume de persoane, de grupări, de popoare
- .314 Cuvinte înrudite prin formă, sens sau rădăcină

806.90	Portugheza	809.27	Araba
.99	Galiciana	.28	Limbi semitice etiopiene (ti-grigna, amhara)
807 Limbi clasice		809.3	Limbi hamitice
.1	Latina, latina clasică	.31	Egipteana (veche)
.31	Latina veche		→ 003.322
.33	Latina medievială	.32	Copta
.34	Latina modernă	.33	Berbera
.35	Neolatina (din epoca apariției sistemisticii lui Linné și până în zilele noastre)	.35	Limbi hamitice etiopiene
.5	Greaca, greaca clasică	809.4/.9 Limbi izolante și aglutinante	
.73	Greaca medievială (bizantina)	809.41/.45 Limbi ura'o-altaice (turaniene)	
.74	Greaca modernă	.41	Limbile manciuriană și tungusă
808 Limbi slave și baltice		.42	Limbi mongole (buriată, cal-mucă etc.)
.1	Limbi slave	.43	Limbi turco-tătare
.101	Slavona veche bisericească, paleoslava	.434	Grupul occidental (kirghiza, cazaha etc.)
.2	Rusa	.435	Turca
.26	Bielorusa	.436	Alte limbi ale grupului meridional : turcmeană, azerbaidjană,
.3	Ucraineana	.45	Limbi ugriene, fino-ugrice
.4	Poloneza	.451	Grupul ugrian : ungara, vogula, ostiaka
.50	Ceha	.451.1	Maghiara
.54	Slovaca	.452	Grupul finez de pe Volga
.61	Sirba	.454	Grupul ugrian : ungara, vogula,
.62	Croata	.454.1	Fineza
.63	Slovena	.454.5	Estoniana
.66	Macedoneana	.455	Laponia
.67	Bulgara	.46	Limbi din Caucaz
.7	Alte limbi slave	.475	Limba eschimosă
.8	Limbi baltice	.48	Limbi dravidiene
.82	Lituaniana	809.5 Limbi asiatice (altele dect cele incluse în grupele precedente)	
.83	Letona, lette, livoniana	.51	Chineza
809 Limbi orientale, africane și alte limbi		.523	Limbi thai
.1	Limbi indo-europene, în afara celor clasificate sub 803/808	.524	Siameza
.11	Limbi indiene	.54	Limbi tibetane
.12	Indiana veche, sanscrita, limba vedică	.56	Japoneza
.13	Indiana mijlocie : prākṛit, pāli	.57	Coreeana
.14	Limbi indiene moderne : sindhi; punjabi; hindi; urdu; bengali; oriya; marathī; gujaratī; singhaleza	.58	Ramura birmană și cochinchineză
.15	Limbi iraniene. Persana	.59	Alte limbi asiatice
.155	Persana modernă	809.6 Limbi africane : ale negrilor etc.	
.157	Kurda	(73) Limbi ale negrilor din Statele Unite	
.158	Pushtu sau pachto (Afganistan)	.61	Hotentota
.16	Limbi celtice	.62	Boșimana
.162	Gaelica irlandeză	.63	Limbi bantu
.163	Gaelica scoțiană	.66	Limbi din Sudan
.165	Galeza și cornica	809.7 Limbi americane nordice și centrale (afară de engleză, spaniolă, franceză)	
.198.1	Armeana	809.8 Limbi americane meridionale (afară de spaniolă, franceză și portugheză)	
.3	Albaneza	809.9 Limbi australlene, malayo-polineziene și din Australia	
.6	Toharica	.92	Limbi malayo-polineziene și indoneziene
.7	Hităta	.923	Limbi oceanice și polineziene
809.2	Limbi semitice	.95	Limbi australliene și papuase
.211	Babiloniana. Sumeriana	.991	Limbi din regiunile antarctice
.212	Asiriana		
.221	Arameeana		
.22	Palestiniana. Palestiniana vorbită de evrei		
.23	Siriana, arameeana orientală		
.24	Ebraica (și cananeeana)		
.26	Feniciana, punica		

CRONICA

DIN ACTIVITATEA ASOCIAȚIEI BIBLIOTECARILOR

Ploiești

După scurta întrerupere din timpul verii, Cercul de comunicări și referate al bibliotecarilor din județul Prahova și-a reluat activitatea lunară.

Consfătuirea din 5 octombrie 1970 a fost axată pe tema *Probleme privind lectura copiilor și tineretului* și s-a bucurat de o participare masivă atât din partea bibliotecarilor din unitățile publice, cât și din partea bibliotecarilor școlari. Au fost prezentate cinci referate: *Lectura elevilor la Liceul „I. L. Caragiale” din Ploiești* — referentă Paula Petrescu, bibliotecară șefă; *Observații privind lectura cititorilor copii la Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești* — referentă Doina Puiu, bibliotecară la secția de copii; *Ce citesc tinerii muncitori de la Uzina „1 Mai” din Ploiești* — referentă Miara Tudorache, șefa bibliotecii; *Interesul pentru lectură în rîndul tineretului din mediul rural (comuna Puchenli-Mari)* — referent Constantin Popovici, bibliograf principal la Biblioteca „N. Iorga” din Ploiești; *Lectura copiilor și a tineretului — orientarea anchetelor sociologice* — referent prof. dr. Ilie Stanciu. La consfătuire au participat și numeroși oaspeți din București, specialiști în munca cu cartea în rîndul copiilor și tineretului.

Discuțiile, deosebit de animate, au fost urmate de vizitarea expoziției „Județul Prahova în documente, tipărituri și publicații”, expoziție de mare amploare, organizată în cadrul „Lunii culturii prahovene” de către Biblioteca municipală „N. Iorga”, în colaborare cu Muzeul de istorie și Arhivele Statului din Ploiești.

A doua consfătuire a avut loc la 30 noiembrie 1970 și a avut ca temă *Completerea colecțiilor diferitelor tipuri de biblioteci*; subiectul atacă interesind un cerc foarte larg de bibliotecari, ședința s-a bucurat de o numeroasă asistență. Au fost prezentate cinci referate: *Rolul enciclopediilor în procesul informării și documentării* — referent Alexandru Chiriacescu, redactor principal la Editura enciclopedică română; *Rolul cărții tehnice de specialitate în procesul de instruire și perfecționare a unor categorii de cititori. Raportul Editurii tehnico-bibliotecii* — referent ing. Finta Blăniceanu, redactor principal la Redacția petrol și gaze de la Editura tehnică; *Locul cărții social-politice în fondurile bibliotecii* — referent Oancea Georgeta, redactor șef la Editura politică; *Raportul dintre profilul fondurilor de publicații și specificul bibliotecii a tehnice* — referenți ing. D. Ticulescu, șeful Grupului județean de documentare petrolchimică, și Mariana Alexandru, bibliotecară la biblioteca tehnică a Rafinării nr. 1 din Ploiești.

b) *Școlare* — referent A. Iacomy, bibliotecar șef la Liceul nr. 2 din Ploiești; *Probleme, criterii și modalități de completare a colecțiilor de publicații la Biblioteca municipală „N. Iorga” din*

Ploiești — referent A. Petcu, șeful Serviciului de completare al Bibliotecii „N. Iorga” din Ploiești.

Consfătuirea asupra completării colecțiilor a prilejuit un interesant schimb de opinii între reprezentanții diferitelor edituri, ca producătoare de carte, și beneficiarii procesului de editare, bibliotecile.

București

Vineri 27 noiembrie 1970 a avut loc în Aula Bibliotecii centrale universitare din București ședința Cercului de referate și comunicări al bibliotecarilor și documentariștilor din Capitală. Cele două comunicări prezentate au abordat probleme de actualitate ale mișcării documentare din țara noastră.

Referindu-se la *Informatica documentară ca obiect de învățămînt*, Georgeta Lăzărescu a subliniat caracterul interdisciplinar al domeniului, insuficiența cercetărilor teoretice în această specialitate și a propus introducerea diferențiată a informaticii documentare în învățămîntul superior atât pentru formarea specialiștilor, cât și pentru pregătirea beneficiarilor.

În comunicarea intitulată *Stabilirea eficienței economice a unui sistem informațional modern* Al. Berca a insistat asupra unității sistemului informațional, ca o condiție a operativității în circulația informațiilor, accentuînd în mod deosebit problema eficienței sistemului.

Au participat la discuții: P. Caravia (nivelul ridicat al comunicărilor; conceptul de informatică documentară ar trebui adîncit și scos de sub tutela tehnologismului), I. Stoica (dificultățile organizatorice ale învățămîntului superior de specialitate; necesitatea disocierilor în stabilirea eficienței activității de informare), Al. Grosman (actualitatea temelor abordate; dezvoltarea teoriei domeniului va fi favorizată de cadrul organizatoric stabil pe care-l oferă învățămîntul superior).

Lucrările ședinței la care au participat 45 de bibliotecari și documentariști au fost conduse de Al. Grosman, directorul Bibliotecii Institutului de educație fizică și sport.

Expoziția FRIEDRICH ENGELS

Printre manifestările cu care a fost sărbătorită aniversarea a 150 de ani de la nașterea marelui gînditor și conducător revoluționar s-a numărat și deschiderea unei expoziții la „Muzeul de istorie a Partidului comunist, a mișcării revoluționare și democratice din România”.

Documentele din prima parte a expoziției, aranjate în ordine cronologică, au evocat etapele vieții lui Engels și activitatea lui depusă în slujba proletariatului internațional. În vitrine au fost expuse fragmente din manuscrisele sale în facsimil precum și edițiile princeps ale unor lucrări scrise de el. Tot în facsimil au fost prezentate și citeva scrisori și pasaje din scrisori adresate de Engels lui Marx sau altor persoane. În continuare, expoziția a urmărit propagarea operei lui Engels în România. Scrisori în facsimil au amintit de corespondența dintre tovarășul de muncă al lui Karl Marx și socialistul român. Publicului i-au fost înfățișate scrieri ale marelui teoretician, traduse și tipărite în limba română, mai întii în diverse ziare și reviste și apoi în volum. Au fost aduse sub ochii vizitatorilor și edițiile în limba germană sau în alte limbi ale acestor cărți care au circulat la noi în țară.

O dată cu crearea P.C.R., operele lui Engels au cunoscut o și mai largă răspîndire. Tăieturile din ziare, documentele politice, rapoartele politice și fotografiile localurilor unde la întruniri se dezbăteau ideal marxiste au oferit o imagine convingătoare despre pătrunderea în rîndurile proletariatului a învățăturii celui care a scris *Anti-Dühring*. S-au prezentat de asemenea și fotografiile ale bibliotecilor și ale librăriilor organizate din inițiativa mișcării comuniste și

democrate, care au constituit centre importante de răspândire a literaturii marxiste. Expoziția a mai cuprins și operele unor gânditori români în care se fac referiri la lucrările lui Engels și exemplare ale scrierilor elaborate de acesta și care au aparținut unor fruntași ai mișcării muncitorești din România. După ce proletariatul român a cucerit puterea politică, operele clasicii marxismului au devenit un bun al întregului popor. O preocupare susținută a P.C.R. a fost difuzarea în masele largi a teoriilor revoluționare marxiste. Ca urmare, 103 titluri din operele lui Marx și Engels s-au tradus și publicat într-un tiraj de 2.994.000 de exemplare. Mai multe ediții ale scrierilor lui Engels tipărite după 23 August 1944 au figurat și în vitrinele expoziției.

Schimb de experiență la Tirgu-Mureș

Din inițiativa Ministerului Învățământului, douăzeci și unu de bibliotecari de la Institutele pedagogice de trei ani din țară s-au întrunit la Tirgu-Mureș în zilele de 26-27-28 noiembrie 1970 pentru un schimb de experiență cu Biblioteca Institutului pedagogic de trei ani din localitate. Au participat: Mihai Petrescu, din partea Ministerului Învățământului, și prorector Petru Nișteanu, din partea Consiliului științific al Institutului.

După o scurtă prezentare a istoricului și a organizării bibliotecii făcută de directoroarea ei, Veronica Filimon, participanții au trecut la vizitarea serviciilor și la studierea metodelor de lucru folosite de instituția gazdă. Un deosebit interes au manifestat oaspeții pentru serviciul de cataloage, pentru indexarea coordonată aplicată în domeniul fizicii și începută și în acela al filologiei, dar și pentru organizarea întregului sistem de muncă al colectivului mureșean. De altfel, delegatul Ministerului Învățământului a subliniat că schimbul de experiență a fost organizat la Tirgu-Mureș datorită faptului că biblioteca Institutului prezintă cele mai multe din calitățile pe care trebuie să le aibă o bibliotecă bună de institut pedagogic (o bună funcționalitate, instrumente de informare pentru toți beneficiarii, un colectiv bine pregătit profesional) și poate servi drept model instituțiilor similare.

La încheierea schimbului de experiență, participanții au discutat asupra unor probleme comune, printre care: prelucrarea unor categorii de materiale (periodice, discursuri, note, diafilme etc.), recuperarea cărților împrumutate, necesitatea creării pe plan național a unui centru de reproducere și microfilmare a cărților, aprovizionarea cu publicații, schimbul interbibliotecar și, mai ales, despre rolul și atribuțiile consiliilor științifice ale bibliotecilor.

Cu ocazia schimbului de experiență a fost supus discuției bibliotecarilor prezenți și proiectul regulamentului de organizare și funcționare a bibliotecilor din învățământul superior.

Biblioteca comunală din Neandă, județul Sălaj, a întocmit, în cinstea aniversării partidului, un plan amănunțit de manifestări. Expoziția de carte dedicată împlinirii a 50 de ani de la înființarea P.C.R., a fost alcătuită pe baza tematicii apărute în *Revista bibliotecilor* și este continuu completată cu materialele nou apărute. În colaborare cu cadrele didactice din localitate, se vor organiza două montaje literare pe teme „Te slăvim pământ românesc” și „Istoria de vrel să o cunoști”, montaje care vor fi prezentate atât în comuna de centru, cât și în satele aparținătoare. De asemenea, se confecționează grafice care să oglindescă realizările obținute și să popularizeze noul plan de producție al cooperativei agricole de producție din comună.

Consfătuirea pe țară a directorilor bibliotecilor municipale și orașenești

În zilele de 18 și 19 decembrie 1970 s-au desfășurat la București lucrările Consfătuirii pe țară a directorilor bibliotecilor municipale și orașenești, organizată de Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, Direcția așezămintelor culturale.

La consfătuire au participat directori și personal de conducere din cele peste 200 de unități publice de stat existente în municipii și orașe, lucrători din biblioteci ale sindicatelor, inspectori din comitete județene de cultură și artă: au luat parte, de asemenea, reprezentanți ai Unimii Generale a Sindicatelor din România, ai Uniunii Scriitorilor, ai Ministerului Învățământului, precum și lucrători de specialitate din Biblioteca Centrală de Stat, Centrala Cărții, Oficiul de aprovizionare și servicii pentru biblioteci.

Consfătuirea a fost deschisă de I.D. Bălan, vicepreședinte al Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, care a salutat participanții în numele conducerii comitetului.

La primul punct al ordinei de zi, Ion Ciotloș, director adjunct în Direcția așezămintelor culturale din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, a prezentat referatul *Probleme actuale ale activității bibliotecilor municipale și orașenești*.

După ce a subliniat rolul important pe care îl ocupă bibliotecile publice în viața culturală a colectivității urbane românești contemporane, referatul a stabilit parametrii dezvoltării unităților municipale și orașenești după reorganizarea administrativ-teritorială din anul 1968, urmărind în special eforturile spre prospectarea cerințelor de lectură ale populației urbane și pentru modernizarea serviciilor oferite, ca și realizările obținute pe linie organizatorică. S-a remarcat faptul că se evoluează prea încet de la biblioteca-depозit, având ca principală funcție conservarea colecțiilor, spre conturarea unei biblioteci deschise, care-și pune la dispoziția cititorilor colecțiile, apropiind cartea și celelalte materiale purtătoare de informații, pe toate căile posibile, de cei cărora le sînt destinate.

Referatul a analizat diferitele modalități de propagandă a bibliotecii și a cărții, ajungînd la concluzia că și în acest domeniu trebuie să se reflecte mai pregnant actualitatea, problemele vieții social-politice a colectivităților.

În munca de informare — în continuă dezvoltare — se impune o orientare mai precisă a activității spre teme din actualitatea social-economică, politică și culturală și o preocupare mai intensă pentru asigurarea în condiții corespunzătoare a informării curente a instituțiilor, întreprinderilor, a specialiștilor și cadrelor didactice din raza de influență a bibliotecii. S-a relevat, în continuare, necesitatea realizării unui plan de coordonare a cercetărilor bibliografice.

În ceea ce privește componența fondurilor, raportul a criticat tendința multor biblioteci — mai ales orășenești — de a achiziționa cu precădere carte beletristică, în detrimentul domeniilor tehnică, știință, lucrări de referință, ca și interesul exagerat arătat de unele biblioteci municipale achiziționării de publicații prin anticariat, fără a se urmări un plan ferm, în contrast cu situația altor unități care posedă carte veche, dar nu o valorifică prin prelucrare.

S-a insistat, în continuare, asupra necesității constituirii într-un timp cât mai scurt a unui sistem complex de dezvoltare a colecțiilor în fiecare unitate municipală și orășenească în care principalele cataloage nu au devenit încă reprezentative.

Referatul a constatat că nici pînă astăzi nu s-au clarificat, atît în concepția lucrătorilor din biblioteci cît și în cea a comitetelor județene de cultură și artă, conținutul și metodologia muncii de asistență de specialitate. După reorganizarea administrativ-teritorială, munca de îndrumare dusă de unitățile din centrele de județ a scăzut simțitor, fie dintr-o înțelegere greșită a indicațiilor date, fie datorită tergiversării elaborării noului regulament de organizare și funcționare a bibliotecilor municipale și orășenești.

Privind învățămîntul de specialitate, referatul subliniază începutul promițător făcut prin înființarea Școlii postliceale de biblioteconomie și prin aprobarea funcționării unei secții de bibliologie în cadrul Universității București, începînd cu anul școlar 1971/1972.

S-au relevat, în continuare, problemele ridicate de unele biblioteci cu privire la asigurarea spațiului necesar și a unei dotări corespunzătoare.

În încheiere, sinteza prezentată consfătuirii de Direcția așezămintelor culturale asupra principalelor probleme de actualitate ale bibliotecilor municipale și orășenești a trasat liniile directoare de acțiune în diferitele domenii analizate.

Prezentarea referatului a fost urmată de ample discuții, în cadrul cărora au luat cuvîntul directori de biblioteci municipale și orășenești, inspecitori de resort din cadrul comitetelor județene de cultură și artă, specialiști din diferitele instituții reprezentate la consfătuire.

Consfătuirii i-au fost supuse spre discuție patru proiecte: *Regulamentul pentru organizarea și funcționarea bibliotecii comunale*, *Regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecii municipale (orășenești)*, *Norme minime de activitate pentru bibliotecile comunale*, *Norme minime de activitate pentru bibliotecarii din bibliotecile municipale și orășenești*.

Deoarece timpul scurt nu a permis participanților să studieze temeinic proiectele prezentate, numeroși vorbitori și-au exprimat dorința de a prezenta în scris observațiile lor.

Concluziile consfătuirii au fost expuse de Emil Iordăchescu, director al Direcției așezămintelor culturale din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

(Cuvîntul de salut al vicepreședintelui I.D. Bălan, raportul, discuțiile și concluziile consfătuirii vor fi publicate în rezumat în nr. 3 martie 1971 al revistei noastre.)

În pauze, participanții au putut consulta lucrările metodico-bibliografice expuse în holul Casei Scintei, elaborate de bibliotecile municipale și orășenești.

De asemenea, a fost vizitată Biblioteca municipală „M. Sadoveanu” din Capitală și a fost ascultată o expunere asupra lucrărilor Sesiunii Consiliului F.I.A.B., Moscova 1970, făcută de Angela Popescu-Brădiceni, directoarea Bibliotecii Centrale de Stat, și Ștefan Gruia, redactor șef al *Revistei bibliotecilor*.

Prin problematica majoră ridicată de referat și competența cu care au fost puse în discuție diferitele aspecte actuale ale activității bibliotecare, ca și prin fermitatea concluziilor trase, consfătuirea a prilejuit un schimb deosebit de eficient de păreri și experiențe, un contact util între cadrele de conducere din rețeaua de biblioteci publice din mediul urban și forurile de specialitate din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă.

Lucrările consfătuirii au demonstrat, de asemenea, maturitatea profesională a corpului nostru de bibliotecari, stringența cu care unele probleme specifice se cer rezolvate.

istoria cărții
și a
bibliotecilor

O încercare de identificare a unei tipărituri coresiene

НРЕКЖТЬ ВПНА ДА ВЪЗВЕЛНЧНТСАГѢ •
ЛЮБШЕНСПЕНІЕ БОЕ • АЗЖЕННЩЬЕСМЕ
НОУБОРГГѢ ПРІАУМН ПОМОШНВЪМОН
НЗ • ННТЕЛЪМОН ЕСНТЪ БЕМОН НЕЗ
КЪСНН • СЛА ВЪКННЦУ УАШ ДВАД •
 АЖЕНЪ ДАЗОМТВ •
ННЩА НОУБОРА • ВЪДНЪ ЛЮ
ТЬ НЗБАВНТЬ НГѢ • ГѢ СЪ
ХРАНИТЬ ННЖЕНТЬ ІЕ НОУ
ВЛАЖНТЬ Н НАЗЕМЛН • ІЕНЕ
ПТДАСТЬ ЕГО ВЪРЖЦѢ ВР
ГШ ЕГО • ГѢ ПОМЪЖЕТЬ ЕМУ НА ОДРѢ
ЛЪЗНН ГО • ВЪСЕ ЛЖЕ ЕГО ШВАТНАК
ЕСН ВЪНЕДЖСЪ ЕГО • АЗЪРѢ ГН ПОМІА
НМА • НСОЦАНДШЖ МОВЪАКО СЪГРТЫ
ТН • ВРАШНН ОНРТШЖ ЗААМНѢ • КО
ГДА ОУМРЕТ • АПОГЫЕНЕТЬ НМА ЕГО • Н
ВЪХОЖДАШЕ ЧДТН • ВЪСЪЕГЛА • ЦЕ
І

Cu prilejul cercetării legatului istoricului local brașovean, Friedrich Wilhelm Seraphin (1861—1909), atenția noastră a fost reținută de cîteva file tipărite cu litere chirilice, folosite odinioară ca maculatură într-o legătură de carte.

O examinare mai atentă a lor cu ajutorul tabelului tipăriturilor chirilice din secolul al XVI-lea, publicat de F. Harvay¹⁾, ne-a permis constatarea că patru fragmente provenite din două file de format in-folio, tipărite cu litere de tipul III după Hervay, aparțin *Sbornicului slavonesc* al lui Coresi (BRV*—I,15), tipărit între 12 iulie și 6 decembrie 1569. Verificarea cu ajutorul exemplarului din Muzeul culturii românești de pe lângă biserica Sf. Nicolae din Scheii Brașovului a arătat că este vorba de coala din mijlocul caietului al optulea din această carte.

Alte patru file aparțin unei tipărituri de format in-quarto, avînd oglinda zațului de 15,1—11 cm, cu 18 rînduri

Ultima pagină a caietului 10 cu inițiala B din *Psaltirea slavonă* a diaconului Coresi (circa 1568)

pe pagină. Dintre cele opt pagini păstrate, una are 19 rânduri și oglinda zațului de 15,7 × 11 cm. Tiparul este în două culori, inițialele și titlurile cu roșu, textul în întregime cu negru. Două din file poartă numerotarea slavonească a caietului „I“ [=10], corespunzătoare paginilor 73 și 80. După conținutul lor, filele provin dintr-o psaltire slavonească. Literele sînt de tipul I după Hervay, folosit de Coresi și de fiul său Șerban între anii 1560 și 1588.

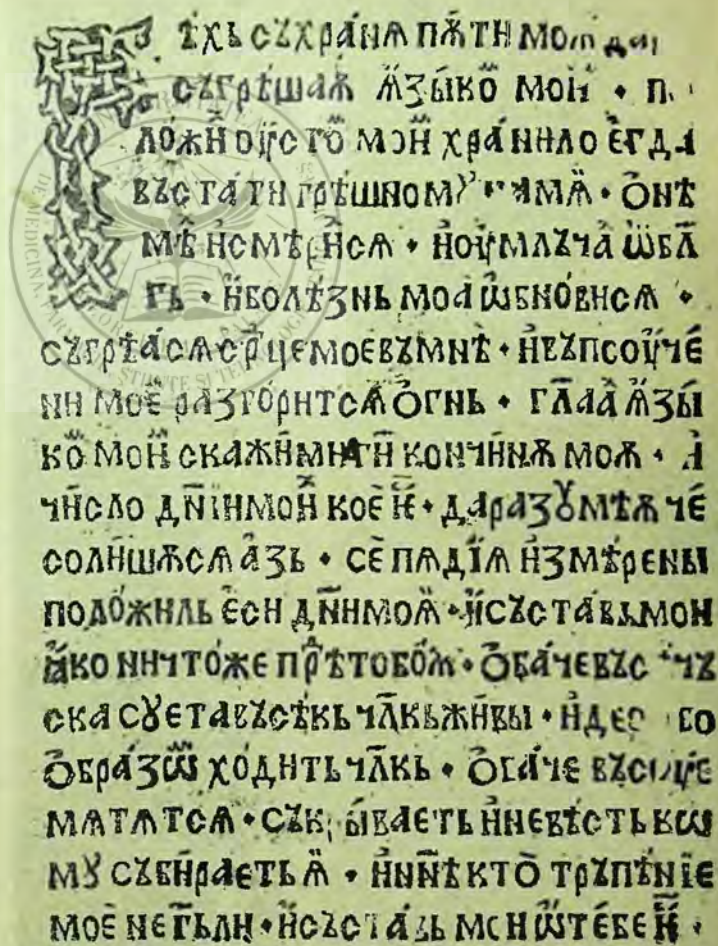
Cele patru file sînt, din păcate, foarte deteriorate, așa încît nu se poate citi filigranul lor, ci numai caracteristicile sitei, cu ajutorul căreia a fost preparată hirtia. Distanța între călușurile verticale este între 28 și 30 mm, iar pe 20 mm de căluș se pot număra 22 de vîrgături⁹). Cu ajutorul repertoriului filigranelor morii de hirtie din Brașov în secolul al XVI-lea, alcătuit de regretatul nostru prieten Gebhard Blücher (1934—1968)¹⁰), se poate constata că hirtia cu caracteristicile descrise este produsă la Brașov, de unde Coresi se aprovizionă cu hirtie pentru majoritatea tipăriturilor sale, și a fost folosită între anii 1566 și 1570.

Caracteristicile tipografice ale celor patru file se potrivesc cu cele ale *Psaltirii slavonești* (BRV I,34) din care pînă în prezent era cunoscut numai un exemplar incomplet păstrat la Moscova. Din descrierea făcută în BRV reiese că „pe pagina întâi se află un ornament cu crucea și cu literele *Boj*“. Un asemenea ornament este reproduș în BRV I, p. 102, fig. 93, după exemplarul de la Biblioteca Academiei din București a unui *Liturghier slavonesc* (BRV I,33), tipărit, de asemenea, în formatul in-quarto, cu litere de tipul I după Hervay, avînd 17 rânduri pe pagină.

Autorii BRV au apreciat că ambele tipărituri sînt aproxi-

mativ contemporane și se pot data „cam pe la anul 1588“. În anul 1967, Gebhard Blücher afirmă că „*Liturghierul slavonesc* (BRV I,35, 1588 ?) filigranologic, se vedește a fi din jurul anului 1569 și trebuie atribuit lui Coresi datorită caracterului literelor folosite, cu toate că activitatea lui în acest timp este foarte încărcată“¹¹). În acest fel, datarea nesigură din BRV a putut fi precizată cu ajutorul filigranelor.

Căutînd să determinăm originea ornamentului cu monograma „Boj“, am putut constata că modelul lui se găsește în tipăriturile marelui tipograf sîrb din secolul al XVI-lea, Bojidar Vukovici care, între 1519 și 1538, a tipărit la Veneția mai multe cărți chirilice¹²). Un ornament foarte asemănător cu cel din *Liturghierul slavonesc* (BRV I, 33) se găsește într-un

Pagină cu inițiala G din *Psaltirea slavonă* a diaconului Coresi (circa 1568)

Liturghier (Slujebnic) tipărit în 1554 de către fiul său, Vicenzo Vukovici, tot cu monograma „Boj“⁵⁾. În *Psaltirea slavonească* tipărită în anul 1569 de către Ierolim Zagurovici, la Venetia, apare același ornament însă cu altă monogramă: „IA“⁶⁾. Putem presupune, prin unmare, că diaconul Coresi a folosit ca model pentru ornamentul său cu „Boj“ o tipăritură a lui Vukovici și nu cea din 1569 a lui Zagurovici.

Aceste constatări sprijină datarea filigranologică a lui Blücher. Dacă, în consecință, *Liturghierul* (BRV I, 33) datează din anii 1568—1569, atunci și *Psaltirea* (BRV I, 34) ar trebui să dateze din această perioadă, cu atât mai mult cu cât înșiși autorii BRV dataseră ambele tipărituri ca fiind din același timp. Ipoteza noastră își găsește, credem, un sprijin în paralela din anul 1570 cind diaconul Coresi tipărește mai întâi o *Psaltire* (BRV I, 16) și apoi un *Liturghier* (BRV IV, 9) în limba română, ambele de format in-quarto, cu literele de același tip I, ca la cele slave, și cu cite 18 rinduri pe pagină⁸⁾.

Incercînd o datare mai precisă a *Psaltirei* identificată de noi, vom analiza tipăriturile diaconului Coresi dintre anii 1566 și 1570, perioadă în care a fost folosită aceeași hirtie, tipărituri dintre care numai două sînt dateate precis: *Sbornicul slavonesc* (BRV I, 15), tipărit între 12 iulie și 6 decembrie 1569, și *Psaltirea românească* (BRV I, 16), între 6 februarie și 27 mai 1570. În continuare, înainte de 31 august 1570, a fost tipărit și *Liturghierul românesc* (BRV IV, 9)⁹⁾.

Prin lucrările lui Gebhard Blücher, apoi ale dr. Arnold Huttman și Pavel Ein-

der, ca și prin cele ale lui Alexandru Mares, au fost dateate pe cale filigranologică alte două tipărituri coresiene: *Apostolul* (BRV I, 12) din 1566—1567 și *Tilcul Evangheliilor* (BRV I, 13) din 1567—1568¹⁰⁾. Ambele sînt tipărite în limba română, ultima fiind comandată de Forré Miclăuș.

Căutînd să cuprîndem într-un tabel tipăriturile coresiene din această perioadă, ajungem la următorul rezultat:

BRV I, 12	<i>Apostolul</i>	(1566—1567)
BRV I, 13	<i>Tilcul Evangheliilor</i>	(1567—1568)
BRV I, 34	<i>Psaltire slavonă</i>	(1568)
BRV I, 33	<i>Liturghier slavonesc</i>	(1568—1569)
BRV I, 15	<i>Sbornic slavonesc</i>	12.VII— 6.XII 1569
BRV I, 16	<i>Psaltire românească</i>	16.II—27.V 1570
BRV IV, 9	<i>Liturghier românesc</i>	— 31. VIII. 1570

După părerea noastră, *Psaltirea slavonească* identificată de noi trebuie să-i fie atribuită diaconului Coresi în a cărui activitate se poate încadra organic în perioada dintre tipărirea *Tilcului Evangheliilor* și a *Liturghierului slavonesc*, respectiv în anul 1568. Datarea acestei tipărituri coresiene se va putea face mai precis numai după analiza filigranologică a exemplarului de la Moscova care poate oferi elemente în plus față de cele expuse mai sus.

Considerăm că, prin identificarea celor patru file ale *Psaltirei slavonești* și prin încercarea de încadrare cronologică a ei, am contribuit la o mai bună cunoaștere a activității marelui tipograf român din secolul al XVI-lea.

Gernot NUSSBÄCHER

¹⁾ Hervay Ferenc. *L'imprimerie cyrilique de Transylvanie au XVI-e siècle*. In: *Magyar Könyvszemle*, 1965, nr. 3, p. 210—211.

* BRV = *Bibliografia românească veche*, vol. I de Ioan Bianu și Nerva Hodoș, București, 1903 și vol. IV de Ioan Bianu și Dan Simonescu, București, 1944.

²⁾ Cf. Bacăru, Livia. *Valoarea documentară a filigranelor cu privire specială asupra cărților românești tipărite în secolul al XVI-lea*. In: *Studii și cercetări de documentare și bibliologie*, 1965, nr. 3, p. 279.

³⁾ Cf. Binder, Pavel. *Gebhard Blücher, 15 ian. 1934 — 5 oct. 1968*. In: *Revista bibliotecilor*, 21, nr. 12, dec. 1968, p. 767.

⁴⁾ Blücher, Gebhard. *Filigranele brașovene și tipăriturile chirilice din secolul al XVI-lea*. In: *Revista bibliotecilor*, 20, nr. 7, iul. 1967, p. 424; Idem, *Kronstädter Drucke und Papier des 16. Jahrhunderts*. In: *Gutenberg-Jahrbuch*, 1969, p. 13.

⁵⁾ Medakovicl, Dejan. *Grafika srpskih štampanih knjiga XV—XVII veka*. [Grafica cărților sîrbești tipărite în secolele XV—XVII]. Belgrad, 1958, p. 274.

⁶⁾ Idem, *ibidem*, planșa LXXXIII

⁷⁾ Idem, *ibidem*, planșa LXXXVI/2

⁸⁾ Hervay Ferenc, *op. cit.*

⁹⁾ Mares Al. *Liturghierul lui Coresi*. Text stabilit, studiu introductiv și indice. București, 1969, p. 24.

¹⁰⁾ Binder, Pavel și Huttman, Arnold. *Cu privire la datarea și geneza Cazanel I, tipărită de diaconul Coresi*. In: *Limba română*, 16, 1967, nr. 2, p. 109—117; Mares, Alexandru. *Cind și unde s-au tipărit Tilcul Evangheliilor și Molitvenicul românesc?* In: *Limba română*, 16, 1967, nr. 2, p. 119—130; Blücher, Gebhard, *Op. cit.* In: *Gutenberg-Jahrbuch* 1969, p. 13.

DE PESTE HOTARE

În a doua decadă a lunii octombrie, anul trecut, a avut loc la Berlin

...Conferința internațională a centrelor științifico-metodice de biblioteconomie. Reuniunea a fost organizată de Institutul central și de Centrul metodic pentru bibliotecile științifice de pe lângă Ministerul Învățământului Superior și Profesional al R.D. Germane. La conferință au luat parte delegați din Bulgaria, Cehoslovacia, Iugoslavia, Polonia, România, Ungaria, U.R.S.S. și R. D. Germană.

Lucrările reuniunii au fost deschise de Bruno Haid, adjunct al ministrului culturii al țării gazdă, care a salutat pe cei prezenți și a făcut urări pentru reușita întâlnirii.

Ordinea de zi a conferinței a cuprins referate, informări și dezbateri consacrate temelor: — dezvoltarea unui sistem al activității științifico-metodice în munca de bibliotecă; — colaborarea centrelor științifico-metodice ale bibliotecilor din țările socialiste; — informarea și documentarea în domeniul activității bibliotecilor.

Referatele prezentate au relatat asupra experienței țărilor participante în conducerea și îndrumarea diferitelor rețele de biblioteci, scoțind în relief atât latura comună a problematicii activității metodice, cât și aspecte particulare, formule organizatorice și metodologice proprii în realizarea îndrumării bibliotecilor.

Delegații țării noastre, W. Auerbach, inspector principal în Direcția așezămintelor culturale din Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă, și A. Lupu, șeful serviciului metodic al Bibliotecii Centrale de Stat, au prezentat referatul Tendințe actuale în activitatea de îndru-

mare a bibliotecilor din R. S. România și au luat cuvântul în cadrul discuțiilor.

Reuniunea a prilejuit un util schimb de experiență și de informații, cu atât mai mult cu cât gazdele — care s-au dovedit buni organizatori — au dat posibilitatea oaspeților să viziteze Biblioteca de Stat Germană, Biblioteca orașului Berlin și Biblioteca districtului Oranienburg. S-a stabilit că viitoarea conferință să aibă loc în anul 1972 la Sofia.

În U.R.S.S., cu prilejul sărbătoririi, în 1970, a două milenii și jumătate de existență a orașului Samarkand.

... Biblioteca regională „A.S. Pușkin” din capitala R.S.S. Uzbeca a fost înzestrată cu un nou local, de construcție modernă. Capacitatea noii clădiri, privind fondul de publicații care poate fi adăpostit, este de 500 000 de volume. Proiectată la parametri superiori ce asigură un spațiu adecvat serviciilor unei biblioteci publice moderne, noua clădire este dotată cu echipament și cu instalații moderne, între care se remarcă instalația de aer condiționat. În vechiul local al bibliotecii regionale a fost amenajată biblioteca regională pentru copii. (*Bibliotekar* [Moscova], 48, nr. 11, nov 1970).

În cadrul unei reuniuni consultative care a avut loc la sediul UNESCO din Paris, între 21 și 22 mai 1970.

... cei 8 experți care au participat au prezentat o seamă de recomandări asupra programului UNESCO de stimulare a cercetării în domeniul documentării. Bibliotecilor și

arhivelor. Aceste recomandări sînt următoarele:

1) Statele membre ale UNESCO și organizațiile internaționale vor trebui să fie invitate a trimite cu regularitate la UNESCO sub formă standardizată: a) liste adnotate ale proiectelor de cercetare în curs de efectuare și ale proiectelor pentru viitor; b) liste de rezumate asupra cercetărilor publicate sau inedite; c) cite un exemplar din fiecare rezumat al cercetărilor, pentru a fi comunicate la cerere statelor membre;

2) Fiecare stat membru va trebui să desemneze una sau mai multe instituții care vor fi însărcinate cu aceste activități și vor putea să răspundă cererilor de informare asupra activităților de cercetare din țara lor;

3) UNESCO va trebui să stabilească, în cooperare cu FID:

a) un repertoriu internațional al proiectelor de cercetare;

b) un repertoriu internațional al rezumatelor cercetărilor;

c) o listă a rezumatelor cercetărilor disponibile la unitatea însărcinată cu această atribuție.

Aceste activități vor trebui să fie organizate în cadrul Serviciului de documentare automatizată al UNESCO;

4) Statele membre vor trebui să fie încurajate în aplicarea dispozițiilor Convenției privind schimburile internaționale de publicații și ale Convenției privind schimburile de publicații oficiale și de documente guvernamentale, pentru a fi înlesnit accesul la rezumatele cercetărilor;

5) În interesul cercetării de lungă durată, UNESCO va trebui să încurajeze normarea, în colaborare cu organizațiile internaționale competente, prin studii periodice asupra normelor existente (naționale și internaționale) pentru diversele lucrări de documentare;

6) UNESCO va trebui să se îngrijească de elaborarea unei terminologii adecvate în materie de bibliotecă și de documentare, în strînsă colaborare cu FIAB și cu FID, ca și de publicarea de dicționare multilingve corespunzătoare;

7) UNESCO va trebui să stimuleze cercetarea în domeniul documentării și al bibliotecilor, care va trebui să vizeze în special: a) prelucrarea materialului documentar nou, cum sînt materialele audio-vizuale și informațiile stocate în „bancă de date”; b) normarea metodelor și a procedurilor de bibliotecare, de pildă, a sistemelor de indexare și de clasificare; c) realizările comune în materie de organizare a bibliotecilor și a rețelelor de biblioteci — politică comună în materie de achiziții, sistem de control al împrumutului, organizare a imnagazinării informațiilor, depistare etc. (*Bibliographie, Documentation, Terminologie*, 10, nr. 5, sep 1970).

Reunirea grupului de lucru ad-hoc al UNISIST pentru formatele comunicării

...a avut loc la Maison de l'Unesco, la Paris, între 16 și 17 iunie 1970. Principala temă a discuțiilor a fost necesitatea unui acord asupra unui format internațional al comunicării informațiilor bibliografice lizibile pentru mașină. Formatul de comunicare ar putea fi definit ca un format de bandă magnetică prevăzută pentru înregistrarea lucrărilor care conțin material susceptibil de descriere bibliografică și a altor documente asemănătoare, cum sînt listele de vedete de autori utilizate și vedetele uniforme. Formatul în cauză trebuie în principal să permită comunicarea între sisteme. Reunirea de la Paris a permis aprofundarea naturii și a obiectului unui format de comunicare între sisteme. A fost confirmată necesitatea unui astfel de format. Mai mult, participanții la reuniune au examinat activitatea Grupului de lucru ISO TC/46, însărcinat cu elaborarea unei recomandări relative la stabilirea unei norme internaționale cu privire la formatul comunicării.

Al IX-lea Congres internațional al bibliotecilor-muzee ale artelor spectacolului

...s-a ținut între 5 și 10 aprilie 1970, la Genova (Italia), sub egida Secției bibliotecii-muzee ale artelor spectacolului din cadrul FIAB. Ședințele de lucru s-au desfășurat în clădirea renumitului Teatru Stabile di Genova. În timpul lucrărilor, la care au participat reprezentanții din 18 țări, au fost tratate trei teme principale: documentele tehnice ale artelor spectacolului; învățămîntul de specialitate și documentarea în domeniul teatrului; sistemele de catalogare interesind artele spectacolului și diferitele științe umanistice. Mai multe ședințe de lucru au fost consacrate comisiilor speciale pentru: bibliografia teatrală de bază; crearea de centre de documentare în apropierea centrelor naționale ale Institutului internațional de teatru; repertoriul documentelor iconografice referitoare la operă; crearea de asociații sau de comitete naționale pentru bibliotecile și muzeele de arte ale spectacolului. (*Bibliographie. Documentation. Terminologie*, 10, nr. 5, sep. 1970).

Rubrică redactată

de George VLĂDESCU

lucrări de specialitate

Moldoveanu, Valeriu, Popescu, Gheorghe și Tomescu, Mircea. **GHIDUL BIBLIOTECILOR DIN ROMÂNIA**. Buc., Editura enciclopedică română, 1970. 476 p. + 12 f. pl. + 1 tabel.

Editarea unui ghid al bibliotecilor este o acțiune cu o utilitate multiplă, reprezintă un moment de bilanț în evoluția domeniului. Nu de puține ori, dificultatea cea mai mare pentru un solicitator este provocată nu atît de absența surselor de documentare, cît de necunoașterea existenței și distribuției lor, a serviciilor pe care le oferă și a modului în care pot deveni accesibile. Ghidul bibliotecilor ilustrează repartizarea teritorială a depozitelor de surse și a specializării acestora, conturează o schemă imaginară a traseelor optime pentru circulația documentelor, reflectă stadiul organizării relațiilor dintre biblioteci și beneficiarii lor. Consemnînd o anumită etapă de dezvoltare, un ghid bine întocmit rezumă posibilitățile sistemului național de bibliotecii, oferind cititorului din țară un necesar instrument de orientare, iar străinătății o prezentare unitară și exactă a realității biblioteconomice românești. Atît în interior cît și peste hotare, ghidul favorizează dezvoltarea legăturilor și a cooperării între toate categoriile de biblioteci. *Ghidul bibliotecilor din România*, recent apărut la Editura enciclopedică română (în sfîrșit, există o editură pentru care bibliologia nu mai este cenușăreasă), conține mai amplu și în condiții grafice superioare acțiunea din 1958 a lui Mircea Tomescu, autorul ediției pe a cărei structură s-a realizat lucrarea de acum. Organizînd o informație bogată, adunată cu toată truda pe care o presupune absența unor evidențe centrale cuprinzătoare, autorii s-au străduit să dea unitate unor referințe destul de diverse și inegale. Nu e de

loc ușor (și uneori te întrebi chiar dacă trebuie) să așezi alături o bibliotecă științifică importantă de colecțiile banale și fără continuitate ale unor biblioteci neînsemnate și să lași deoparte unele biblioteci comunale cu tradiție îndelungată și cu fonduri de 10-15 mii de volume. (Poate că, punând în discuție finalitatea lucrării, s-ar fi putut analiza structura ei încă înaintea elaborării. În cazul unor materiale de referință reprezentative la nivel național aceasta e o practică încetățenită. — Vezi *Tratatul de istoria României* etc.). Dificultățile create de bogăția datelor și diversitatea unităților s-au repercutat și în munca autorilor, motivând unele scăderi pe care le semnalăm pentru folosul unei viitoare ediții.

În privința cuprinderii, respectând structura propusă de autori, s-ar putea obiecta absența unor importante biblioteci liceale (din Călărași, Roman, Sibiu, Satu-Mare, Miercurea-Ciuc, Sf. Gheorghe, Brașov, Turnu-Severin), a Bibliotecii documentare de la Zalău, filială a Bibliotecii centrale universitare din Cluj etc., ori prezența înaintea realității a viitoarei biblioteci a Institutului Național de Informare și Documentare (INID) în locul actualei biblioteci a Institutului Central de Documentare Tehnică (I.C.D.T.). Înregistrarea numărului de volume pentru fiecare bibliotecă menționată ni se pare a fi obligatorie. Este un element esențial în aprecierea potențialului unei biblioteci. Pentru categorii întregi de unități autorii au omis acest reper (bibliotecile unor unități medicale, întreprinderi, muzee, institute academice). Numărul de volume nu este precizat nici pentru o bibliotecă cum este aceea a Universității din Craiova, de pildă. Înregistrarea colecțiilor de perioadice lipsește pentru majoritatea bibliotecilor mari, unde există evidențe ținute la zi. O astfel de consemnare apare însă întâmplător la unele biblioteci mai mici. Stabilirea tipului de bibliotecă este uneori inutilă. Pentru a nu renunța la unitatea de prezentare, autorii au menționat însă peste tot unele formule. Despre Biblioteca liceului „George Bacovia” din Bacău, de pildă, ni se spune că este *bibliotecă școlară*. Bibliotecile institutelor pedagogice de 3 ani sînt *biblioteci de învățămînt superior*, iar Biblioteca centrală universitară din Craiova este *bibliotecă universitară*. Există variații nejustificate în modul de înregistrare. Pentru bibliotecile de învățămînt care au mai multe filiale s-a mers uneori pînă la nivelul bibliotecilor de facultate, în timp ce în alte cazuri (la I.M.F.—București, mai ales) s-au consemnat și bibliotecile de catedre și de laboratoare. O prezentare neunitară s-a realizat chiar pentru Biblioteca centrală universitară din București, unde s-a părăsit pe parcurs criteriul administrativ inițial,

de consemnare a bibliotecilor de facultate, procedîndu-se la înregistrarea unor biblioteci de secții (germanistică, slavistică) și omiterea unor biblioteci de facultate. Nu este inclusă în cadrul unității bucureștene, fiind omisă complet din ghid, nici Biblioteca Institutului pedagogic de 3 ani, de mulți ani filială a Bibliotecii centrale universitare din București. Unele mențiuni de servicii sînt distribuite formal. Se precizează din cînd în cînd: „Informații orale la cerere, privind conținutul colecțiilor bibliotecii”. Toate bibliotecile oferă servicii de acest fel. A face această mențiune pentru Biblioteca orașenească Adjud și a nu o face pentru Biblioteca orașenească Abrud înseamnă a consemna inexact situația serviciilor oferite. Unele caracterizări ar putea fi corectate. Biblioteca Academiei R. S. România, de exemplu, este „cea mai mare bibliotecă științifică-publică (s.n.) a țării”, în timp ce Biblioteca Centrală de Stat este „cea mai mare bibliotecă publică (s.n.) a țării”. Se știe că Biblioteca Centrală de Stat este în egală măsură o bibliotecă științifică. Poate ținînd seama că ghidul preia modelul ediției anterioare din 1958, ordinea autorilor acestei lucrări putea fi alta, iar apariția ei în 1970 obliga la cuvenitul chenar pentru numele celui care a fost Mircea Tomescu. În sfîrșit, e regretabil că bibliografia de referință comunicată nu are la bază nici un criteriu, fiind stabilită la întîmplare și numai pentru unele biblioteci. Chiar monografiile importante, lucrări de sinteză asupra bibliotecilor noastre, publicate în ultimii ani, nu sînt menționate. Consemnarea celor câteva scăderi nu ne desparte însă de obligația de a aprecia efortul important al autorilor și utilitatea lucrării pentru întreaga mișcare bibliologică și documentară din România.

Ion STOICA

Filip, Mircea. **CARTEA ROMĂNEASCĂ VECHĂ ÎN BIBLIOTECA „G.T. KIRILEANU” PIATRA-NEAMȚ. Bibliografie adnotată.** Bacău, 1970. 197 p. (Biblioteca municipală Bacău).

Bibliografia adnotată a cărții românești vechi din Biblioteca „G.T. Kirileanu” din Piatra-Neamț este a doua, în ordinea apariției, din șirul lucrărilor de acest fel, publicate după tipărirea ultimului volum al *Bibliografiei românești vechi*. Începutul l-a făcut lucrarea lui G. Hîncu *Cartea românească veche*. Bibliografie. Biblioteca regională „V.A. Urechia” Galați, 1965, în care sînt descrise titluri din colecția gălățeană.

Concepută ca o simplă bibliografie, această a doua lucrare și-a lărgit cadrul inițial

datorită mulțimei de adnotări manuscrise găsite în materialul prelucrat a căror publicare s-a hotărât ulterior, depășindu-se însuși caracterul de bibliografie adnotată, cum, modest, o intitulează autorul, prin informațiile largi aduse asupra celor 173 de tipărituri românești vechi moștenite de la G.T. Kirileanu. În afara datelor bibliografice s-au menționat, astfel, instituțiile de cultură sau colecțiile particulare în care se mai găsesc exemplare ale acestor cărți și s-au reproduș însemnările manuscrise, adevărate izvoare pentru istoria fiecărui volum în parte ori a ediției, în general. Ele conțin date asupra circulației, a prețului, a vechilor posesori și aprecieri asupra calității și conținutului cărții. Demne de remarcat sînt, sub acest raport, mai ales cărțile care poartă însemnările autografe ale lui I. Creangă sau ale autorilor înșiși ca, de exemplu, versiunea românească, datorată lui Naum Petrovici, din *Pedagogia și metodică* lui Villaurie tipărită la Buda în 1818 sau *Istoria României* a lui Daniil Philippide apărută în limba greacă la Leipzig, în anul 1916, în care se găsește o scrisoare originală a autorului către geograful francez Jean-Denis Barbié du Bocage, prietenul și colaboratorul său.

Studiul introductiv îmbogățește informațiile despre cărți prin scurta incursiune în biografia colecționarului, prin urmărirea condițiilor în care s-a născut colecția și a drumului făcut de tipărituri pînă la stabilirea lor în biblioteca kirileană și prin analiza unor însemnări mai importante, cu caracter folcloric, din paginile lor. Fără a spori numărul titlurilor descrise în *Bibliografia românească veche*, lucrarea le aduce, totuși, cîteva corecturi și adăugiri. Poate, la o mai amănunțită cercetare, unele exemplare din colecție să se dovedească a fi ediții încă necunoscute, cum este acel *Catavasier* descris la nr. 59, care se deosebește de edițiile apropiate ca dată, atît prin numărul de pagini cit și prin dispunerea textului.

Publicarea bibliografiei este o contribuție de valoare la cunoașterea tezaurului național și în același timp ajută la aprecierea valorii colecției, căci parcurgînd-o putem face, fără alt adaos, o comparație concludentă: două din tipăriturile descrise, și anume *Molebnic*, Chișinău, 1815 și *Catibisis*, Buda, 1816, lipsesc din colecția Bibliotecii Academiei, iar din alte șapte titluri (*Calendar* și *Gromovnic*, București, 1795, *Calendariu*, Buda, 1817, Barac, Ion, *Arghir* și *Elena*, Sibiu, 1830 etc.), în aceeași colecție se găsește doar cite un singur exemplar.

Lucrarea include 33 de facsimile ale unor pagini de titlu, ilustrații, însemnări autografe și se încheie printr-un *Indice alfabetic al lucrărilor bibliografiate* și un *In-*

dice de nume și locuri deosebit de utile în consultarea ei.

În elaborarea lucrării autorul a desfășurat operațiuni cu aspecte multiple: descrierea bibliografică foarte concentrată, descifrarea și transcrierea numeroaselor însemnări manuscrise, interpretarea și corelarea acestora, culegerea de informații asupra prezenței tipăriturilor în alte biblioteci, selecționarea paginilor pentru reproducere, redactarea aparatului științific, toate relevă o muncă de amănunt și de calitate.

Coperta executată de Val. Blaniu în stilul epocii, cu motive inspirate din tipăriturile vechi, întregeste reușit conținutul cărții.

Antonia BĂLAN

CALISTRAT HOGAȘ, Bibliografie. Piatra Neamț, Biblioteca municipală, 1970. 27 f.

Inițiativa Bibliotecii municipale din Piatra-Neamț de a edita cîteva ghiduri bibliografice nu poate fi decît salutată cu bucurie, pentru că marchează o etapă evolutivă în activitatea unei întregi categorii de instituții, prea multă vreme rămase în stadiul unui îngust funcționarism provincial. Bibliografia *Calistrat Hogas*, întocmită de Eugen Drăgan (litografiată, din păcate, în condiții nesatisfăcătoare), reprezintă nu numai dovedea unor posibilități care trebuie încurajate pe plan local, ci și un util instrument de lucru pentru orice cercetător în domeniul istoriei literare. Ideea căre ar trebui să tindem ar fi ca astfel de bibliografii pentru fiecare scriitor, cataloage de fonduri manuscrise, indici de reviste etc., să fie publicate de fiecare bibliotecă de importanță județeană, potrivit posibilităților proprii și după o planificare centralizată, așa încît — într-un număr nu prea mare de ani — să putem oferi cititorilor, și în primul rînd celor de specialitate, niște ghiduri utile în activitatea lor profesională; în acest fel, biblioteca și bibliotecarul n-ar mai reprezenta, împreună, un simplu colportor de carte (cum nici nu este, de fapt, în unele cazuri), ci ar deveni un colaborator indispensabil oricărei activități intelectuale, indiferent de domeniu, mai îngust sau mai larg, în care aceasta se concretizează.

Cuprinzătoare și bine organizată, în două secțiuni (*Opera* și *Lucrări despre scriitor și opera sa*), bibliografia ca atare are, inevitabil, unele lipsuri. Răsfoind la întîmplare cîteva pagini, nu găsim menționată, de pildă, recenzia lui S. Mehedintzi la volumul *Pe drumuri de munte*, apărută în *Convorbiri literare* din 1921. lucru nu lipsit de importanță, nu atît pentru textul în sine, ci pentru că dovedește neexcmptarea unei

reviste importante; la articolul lui Pompiliu Constantinescu despre Hogaș din *Ure-mea*, din 1942, se menționează numai că este reprodus în volumul *Scieri alese* al criticului, din 1957, nu și în volumul al III-lea de *Scieri*, apărut în 1969. Există apoi în text numeroase inadvertoențe, printre care supărătoare este intervertirea, în ultimile pagini, a ordinii alfabeticе adoptate în prezentare, sau alterarea modului de prezentare a recenziilor la monografiile despre Hogaș (o dată la autorul volumului recenzat, în altă parte la autorul recenziei — cf. de pildă p. 22 și 26) etc. Trebuie să adăugăm numeroasele scăpări și greșeli de dactilografare, inconsecvențe în normele de redactare a fișelor (uncori nu apare localitatea, alteori editura — la volume, iar la reviste nu apar întotdeauna datele calendaristice, titlurile nu sînt subliniate cu consecvență etc.). Mai surprinzătoare este însă lipsa din bibliografie a unei plachete apărute recent chiar la Piatra-Neamț și consacrată în întregime semicentenarului morții lui Hogaș; este vorba de broșura *Calistrat Hogaș*, editată de filiala Piatra-Neamț a Societății de științe filologice în 1968, sub îngrijirea prof. Al. Iftimic, cu colaborări notabile (Const. Ciopraga, G. G. Ursu, I. Micu etc.).

Creдем că această bibliografie, care — în ciuda reproșurilor expuse mai sus — este o lucrare serioasă și documentată, ar trebui revăzută de autor, despuind mai mult presa timpului și mai puțin bibliografiile (pe care le indică la p. 27), și apoi tipărită și difuzată mai larg, cu concursul forurilor locale ale căror realizări culturale pe alte planuri denotă inițiativă și înțelegere. În acest fel, ea ar putea circula și deveni ceea ce-și propune de fapt să fie: un auxiliar prețios al profesorilor, al bibliotecarilor, al cercetătorilor în general.

Mircea ANGHELESCU

ANUARUL STATISTIC UNESCO 1969

Apărut de curind la Paris, Anuarul relevă, în ceea ce privește nivelul cultural, o situație în același timp încurajantă și nejustă.

Încurajantă, căci se poate observa un progres cultural considerabil — numărul cărților, al posturilor de radio și al studenților este în creștere continuă, iar consumul „hîrtiei culturale” s-a triplat aproape față de anii '50.

Nejustă, pentru că numai o mică parte din cei aproape trei miliarde și jumătate de oameni existenți pe planetă pot beneficia de acest progres.

Producția editorială a cunoscut un salt spectaculos: în 1968 s-au tipărit în lume 187 000 de titluri, ceea ce denotă o creștere de 70 la sută față de 1955. Europa, care reprezintă doar 13 la sută din totalul popu-

lației, publică mai mult de 44 la sută din titluri; în același timp, producția editorială a Africii este doar de 1,6 la sută, iar a Asiei de 20,5 la sută, în timp ce populația acestor două continente este de 10 la sută și respectiv 55,9 la sută din totalul locuitorilor globului. America a realizat în 1968 un procent de 14,4 la sută din producția mondială, de carte, iar U.R.S.S. un procent de 15,6 la sută.

Cifre semnificative găsim și la capitolul rezervat lecturii ziarelor: suedezii citesc cel mai mult — procentul de exemplare tipărite este de 518 pentru 1 000 de locuitori. Japonezii realizează 492 de exemplare la mia de locuitori, în timp ce în Marea Britanie numărul cotidienele imprimate s-a diminuat de la 573 în 1954, la 463 în 1968. În cele două state germane indicele este de 328 de exemplare la mia de locuitori; în Norvegia, Țările de Jos, Noua Zeelandă și U.R.S.S. tirajul depășește 300 la mia de locuitori, iar pentru o bună parte din țările europene el se situează între 200 și 300 de exemplare. În alte continente însă se observă o descreștere catastrofală: în Pakistan nu există decît 6 ziare la 1 000 de locuitori, în Ceylon 44, în Malaezia 75. În Africa se constată într-adevăr o cifră de 96 în Insulele Mauritius și teritoriile dependente, dar Dahomey-ul nu are decît un exemplar la 2 000 de locuitori, iar în Mali procentul este de 0,6 la mia de locuitori. O statistică anterioară constatare că 44 de țări nu aveau nici un fel de ziar; prezenta statistică relevă crearea unui cotidian în Botswana.

Cifrele relative la situația școlară sînt mult mai promițătoare. În 1967, numărul total de elevi înscrși la cele trei nivele de învățămînt crescuse cu 15 milioane, cifra globală atîngînd aproape 450 de milioane, cu următoarea repartizare: 320 de milioane în școala primară, mai mult de 100 de milioane în școala secundară și 21—22 de milioane în școli de nivel superior. Cele nici 200 de milioane de elevi înscrise nu reprezintă de departe jumătate din numărul total al înscrierilor școlare, o inegalitate accentuată fiind constatată în țările în curs de dezvoltare. În cele două Americi, la un total de 108 milioane de școlari, nu revin decît 52 de milioane de fete; în Asia se constată numai 62 de milioane de fete la 164 de milioane de elevi, iar în Africa, procentul de fete — în continuă creștere, e drept — nu este decît de 38 la sută, adică asemănător cu cel constatat în Asia.

Anuarul statistic UNESCO 1969 relevă, de asemenea, date semnificative în ceea ce privește frecventarea spectacolelor, numărul de posturi de radio și televiziune, producția de filme, cheltuielile culturale, munca de cercetare etc.

A. C.

FIȘIER

FRIEDRICH ENGELS ÎN PUBLICISTICA ROMÂNĂ. Buc., Editura politică, 1970. 538 p. + 31 pl. facs.

Apariția lucrării a fost prilejuită de aniversarea a 150 de ani de la nașterea eminentului teoretician și conducător al proletariatului.

Îngrijit de Ion Popescu-Puțuri și Augustin Deac volumul omagial strânge laolaltă articole, studii, comentarii ale unor militanți ai mișcării socialiste, comuniste și democratice care atestă interesul profund trezit în România de personalitatea și operele lui Engels, corespondență, precum și o bibliografie a scrierilor lui Engels apărute în limba română.

Importante lucrări ale lui Engels au fost traduse și tipărite de timpuriu în România, unele însoțite cu prefețe scrise de personalități marcante ale mișcării muncitorești din România, ca Ioan Nădejde, Panait Mușoiu, dr. C. Racovski, P. Constantinescu-Iași. Din scrisorile adresate unor militanți de frunte ai mișcării muncitorești din România, publicate în volum, se desprinde interesul manifestat de Engels față de pătrunderea marxismului pe aceste meleaguri, ajutorul pe care l-a acordat mișcării socialiste din țara noastră pentru a depăși momentele critice ivite în procesul de clarificare ideologică.

Parcurgând bibliografia scrierilor lui Fr. Engels apărute în limba română, cititorul este fapat de răspindirea pe care a cunoscut-o opera sa la noi în țară. Începând din 1885 aproape an de an, cu excepția anilor celui de al doilea război mondial, au fost traduse și tipărite scrieri ale lui Engels.

O reală propagare în masele largi cunoaște opera lui Engels după 1944. Prefața lucrării ne informează că publicarea operelor lui Marx-Engels a ajuns la volumul al 32-lea.

Dedicat memoriei lui Engels, volumul are și marele merit de a întregi cunoștințele cititorului privind închegarea și dezvoltarea mișcării socialiste în România, maturizarea sa ideologică care a culminat cu crearea Partidului Comunist Român, preocuparea Partidului pentru studierea și aplicarea învățăturii marxist-leniniste la condițiile țării noastre.

Aurora ROȘCA

Kosidowski, Zenon. POVESTIRI BIBLICE. Buc., Editura științifică, 1970. 484 p.

Autorul, cunoscut savant polonez, pornește de la adevărul incontestabil că Biblia care, în decursul veacurilor, a exercitat o puternică înruiere asupra culturii și imaginației umane continuă și azi — deși nici un om rațional nu mai crede în conținutul ei supranatural — să ridice o serie de întrebări, să nască o neliniște intelectuală. Zenon Kosidowski și-a propus să răspundă la aceste întrebări ținând seama de cele mai noi date ale științei, de roadele căutărilor și ale descoperirilor efectuate de istorici, filologi, etnologi și mai ales arheologi. El demonstrează că în spatele evenimentelor istorisite în Biblie și prezentate drept minuni (cum ar fi „minunea manei”, a „trecerii Mării Roșii”, a „dărîmării zidurilor Ierihonului” etc.), se ascund fenomene cit se poate de naturale, că personajele descrise sînt personaje istorice.

Considerată vreme îndelungată o carte sfîntă, inspirată de Dumnezeu și un domeniu rezervat doar teologilor, sub influența ultimelor descoperiri, Biblia trebuie privită astăzi cu alți ochi. Ea reprezintă una din cele mai mari capodopere ale literaturii universale, operă de un realism deosebit, în care freamătă o viață autentică. Tema Bibliei o constituie istoria seculară a triburilor ebraice, colorată cu timpul, de diferite povestiri populare și legende neobișnuite.

În această culegere de povestiri, basme, psalmi, lirică și proorocii inspirate poporul israelit și-a dezvăluit înțelepciunea sa, a pătruns în cele mai tainice adîncuri ale naturii umane, și-a pus cu curaj întrebări care se referă la sensul vieții. Dar poporul israelit nu a trăit în izolare. Viața lui s-a încrucișat cu viața altor popoare. Despre aceste popoare, pînă la începutul secolului al XIX-lea însă, se cunoșteau foarte puține date. Ceața a început să se împrăstie abia cu marile descoperiri arheologice de la jumătatea secolului trecut. De sub nisipur pustiurilor au fost scoase la iveală monumente minunate ale culturilor trecute, temple, morminte ale faraonilor, palate regale, o cantitate uriașă de documente scrise, biblioteci și arhive, înglobînd corespondență diplomatică, tratate, rugăciuni, monumente ale literaturii, mituri.

Prin metodă comparativă s-a reușit, pe baza acestor descoperiri, să se reconstituie cronologia biblică, să se completeze sau să se stabilească anumite episoade pe care Biblia fie că le trece sub tăcere, fie că le tratează incomplet sau unilateral. Ca rezultat al acestor descoperiri, multe pete albe din istoria poporului evreu au putut fi înlăturate, inscripțiile și documentele egiptene, asiriene, caldeene și persane înlesnind să se stabilească că multe fapte consemnate în Biblie „nu sînt legendă sau fantezie, că în narațiunea ei sînt înfipite ca niște stilpi de kilometraj fapte istorice, reale“.

Lucrarea lui Zenon Kosidowski, accesibilă unei largi categorii de cititori, oferă o cale de pătrundere în tainele unei capodopere a literaturii universale.

T. M.

TINERETUL RURAL '68. Ancheta sociologică condusă de Ovidiu Bădina, Dumitru Dumitriu, Octavian Neamțu. [Autori:] Ovidiu Bădina, Alexandru I. Bejan, Doina Buruiană... Buc., Editura Academiei R.S.R. 1970. 264 p. (Centrul de cercetări pentru problemele tineretului. Institutul de cercetări pentru economia agrară. Tineretul și lumea de mine. Seria A. Sociologia tineretului. I).

Investigarea, ale cărei rezultate sînt publicate în volumul de față, constituie — împreună cu ancheta *Tineretul industrial 1968* — prima acțiune de mare amploare întreprinsă de Centrul de cercetări pentru problemele tineretului în cei doi ani de la înființare. În volum sînt cuprinse constatări, concluzii și sugestii rezultate din cunoașterea opiniilor a aproape 15 000 de tineri din 622 de localități rurale, reprezentînd toate județele țării.

Din multitudinea datelor oferite de anchetă, ne vom opri în special la cele referitoare la lectură, în raport cu alte activități de loisir.

Componența lotului anchetat — după nivele de pregătire profesională — este: din 14 709 subiecți. 34,4 la sută sînt muncitori fără o calificare specială, 24,9 la sută muncitori cu calificare, 0,7 la sută maștrii, 1,1 la sută șefi de brigadă, 8,2 la sută tehnicieni, 1,2 la sută ingineri, 20,9 la sută cadre didactice, medici, funcționari administrativi și 1,1 la sută personal de serviciu. Din totalul celor investigați, 28,9 la sută sînt navetiști. După preferințele manifestate față de diferitele activități culturale existente la nivel rural, populația anchetată se divide în: 75,7 la sută înclină spre manifestări distractive

ca filmul, muzica ușoară, dansul etc.; numai 5,9 la sută își arată preferința spre petrecerea timpului în biblioteci pentru lectură și doar 3 la sută discută pe diverse teme în orele libere.

În lotul anchetat se constată un procent de 43,2 la sută cazuri de cititori; dar raportarea la totalul tinerilor anchetați ne relevă și un procent de 55,5 la sută de cazuri care își consacră timpul liber de duminică și din alte zile treburilor gospodărești, fapt care duce la concluzia că cititul, în mai mare măsură decît radioul și televiziunea, este puternic amenințat în posibilitatea de a se realiza efectiv. De altfel, în corelație cu situația familială și cu sexul, repartizarea timpului liber pe activități este diferită, constatîndu-se o scădere netă atît la bărbații cît mai ales la femeile cu viață familială complexă, în ceea ce privește timpul liber dedicat lecturii: dacă la bărbații necăsătoriți se constată un procent de 34,6 la sută, cifra scade la căsătoriți pînă la 33 la sută și la căsătoriți cu copii la 31 la sută; dacă la femeile necăsătorite lectura reprezintă un procent de 52,5 la sută din timpul liber, la femeile căsătorite cifra scade la 44 la sută, iar la căsătorite cu copii la 41,5 la sută. În ansamblul activității culturale prestate efectiv, lectura ocupă doar un procent de 14,7 la sută din loisir. Raportat la numărul intelectualilor din mediul rural anchetați, procentul se ridică la 19,4 la sută din timpul liber al subiecților.

De altfel, 13,2 la sută dintre tinerii bărbați anchetați (dintre care: 43,8 la sută n-au o pregătire de 4 clase primare; 29,0 la sută au doar 4 clase elementare; 16,9 la sută au terminat școala generală de 8 ani; 8,6 la sută sînt absolvenți ai unei școli profesionale) declară că nu le place să citească. Raportat la numărul de țărani cooperatori, procentul celor care afirmă că nu iubesc cititul este de 22,2 la sută, iar 1 la sută dintre intelectualii anchetați declară că nu citesc de loc. Preferințele de lectură ale subiecților investigați se îndreaptă către beletristică în proporție de 21 la sută la bărbați și 36,7 la sută la femei. Pentru literatura științifico-fantastică optează 8,9 la sută dintre bărbați și 6,3 la sută dintre femei. Literatura de aventuri e urmărită de 33,8 la sută dintre bărbați și 30,9 la sută dintre femei, cea istorică de 9,5 la sută, știința popularizată de 5,0 la sută, descrierile geografice de 3,9 la sută. Literatura de specialitate este urmărită de 14,9 la sută din tinerii ocupați în agricultură. Declară că nu citesc literatură agrozootehnică: bărbați — 27,7 la sută din membrii C.A.P., 30,1 la sută din salariații I.A.S., 20,4 la sută din salariații I.M.A.; femei — 30,5 la sută din membrele C.A.P., 26,9 la sută din salaria-

tele I.A.S. și 43,8 la sută din salariaatele I.M.A. Dar 34,2 la sută dintre bărbații ocupați în agricultură și 26,7 la sută dintre fetele cu aceeași ocupație, care citesc literatură agrozootehnică de popularizare, declară că aceste lecturi i-au ajutat în producție.

Pe ansamblu, 90,3 la sută dintre persoanele anchetate declară că citesc presa. Nu fac lectura ziarelor 6,8 la sută dintre bărbați și 12,4 la sută dintre femei. Dintre problemele reflectate în periodice, faptul divers este urmărit de 31,1 la sută dintre bărbați și 43,2 la sută dintre femei, știrile culturale interesează 4,7 la sută dintre bărbați și 13,8 la sută dintre femei, sportul preocupă pe 29,9 la sută dintre bărbați și 5,2 la sută dintre femei.

Și alte câteva procente care ne interesează îndeaproape: 8,1 la sută dintre cei investigați sînt intelectuali — tehnicieni, ingineri, funcționari administrativi, cadre didactice, medici; dintre aceștia, 5,05 la sută denotă preocupări pentru învățămîntul superior și postuniversitar, 21,9 la sută frecventează forme de pregătire pentru schimbarea nivelului profesional, dar mai sînt 67 la sută care nu urmează nici o formă de învățămînt pentru ridicarea calificării.

Am urmărit în rîndurile de mai sus reliefarea citorva cifre semnificative cu privire la nivelul cultural și pătrunderea lecturii în masa populației rurale. Fiecare cifră denotă o realitate, fiecare procent relevă o concluzie. Și un îndemn la muncă culturală intensă, de durată, cu forme diferențiale, corespunzătoare pregătirii și preferințelor. Și aceasta, în primul rînd din partea bibliotecarilor, considerînd lectura ca factorul cel mai adînc și mai stabil de culturalizare.

Ancheta *Tineretul rural '68* trebuie studiată afit pentru concluziile propriu-zise la care ajung autorii, cit și pentru metoda aplicată de laboriosul colectiv de cercetare.

N. C.

Theodoru, Radu. S.O.S. PUHOAIELE !... Buc., Editura Albatros, 1970. 81 p. + 6 f. ilustr.

ceste zile, aceste nopți pline de tragism și eroism. Știu că ele ar trebui să fie în același timp patetice și incandescente, dramatice și răscolitoare și-mi dau seama de neputința mea de a le trece în conștiința semenilor, altfel decît sînt scrise aici, așa cum au venit din amintirile atît de proaspete, pline de mîl, de ape vuitoare, de case ruinate, de arbori dezrădăcinați, de oameni rămași fără adăposturi, de copii orfani, de mame fără copii..."

Notînd „prologul” și „epilogul” cărții lui Radu Theodoru, credem că am reușit să notăm esențialul despre tema și despre stilul ei.

Carte-mărturie, carte-document, S.O.S. *Puhoiile* este de fapt „jurnalul” autorului, participant la evenimente, mai întîi din afară, ca observator direct al dezastrului produs de revărsarea apelor (Alba Iulia, Oarda, Mediaș, Sighișoara, Hoghiz...), apoi, din mijlocul lor, în calitate de conducător-voluntar al unei echipe de salvare, pe o ambarcațiune proprie, în orașul Făgăraș. Poate principalul merit al acestei cărți rezidă tocmai în faptul că autorul nu a intenționat nici o clipă să literaturizeze, nici măcar în limitele genului-reportaj: „N-am fost nicicînd un reporter” — mărturisește acesta. „Astăzi sînt mai puțin decît oricînd un reporter. Aparatele foto îmi atîrnă de gît jalnice și ridicole. Carnetul devine un obiect de tortură”.

Cartea însumează doar 80 de pagini — 6 zile și 6 nopți. Tensiunea momentelor semnate determină însă o densitate extremă a textului. Notațiile se fac pe ore, pe crîmpele de oră, pe minute...

Autorul observă, trăiește, notează: instantanee din lumea de coșmar a sinistru-lui și portrete. Mai ales portrete. Psihologii individuale și colective. Cele mai multe sînt schițate din mers, cu procedee indirecte — înregistrarea unor comportamente, a unor frînturi de dialog. Individualități multiple, o singură dominantă: *certitudinea lui mîine*.

De aici și tonul cărții lui Radu Theodoru care ar fi putut fi un tipăt de spaimă sau de bocet pe ruinele unui cataclism, dar nu e nimic din toate acestea, ci o *cîntare Omului*: „Simt cum viața țării bulversată de puhoie se-ncheagă într-o superbă victorie a forței organizate, inteligente, profund umane care este această viață cotidiană a patriei socialiste, ridicată brusc la o putere superlativă. Puterea solidarității. Puterea patriotismului înflăcărat. Puterea mijloacelor materiale. Puterea organizării. Sîntem un complex organism organizat minuțios pentru luptă. Poporul nostru condus cu clarviziune de partid este pe baricade. Puternic, viguros, fără poticniri...”

Flavia BUCOV

Ultima carte a lui Alexandru Ivasiuc este nu numai o carte fundamentală pentru literatura română contemporană ci și, după părerea noastră, înfiia carte apărută după război în care epoca actuală, cu oamenii și idealurile lor, este zugrăvită, cum remarca criticul Nicolae Manolescu, în prezentarea romanului, „la toate nivelurile: biologic, social, filozofic, ideologic, la nivelul indivizilor și la nivelul sistemului”. *Păsările* este mai întâi o carte politică. O carte politică în care autorul și eroii sint angajați direct într-o realitate imediată, concretă, cunoscută. Pentru că, în fond, toate elementele vieții sociale duc la sau se manifestă prin politic și a încerca să devii purtătorul unei idei sau cel puțin a încerca să fii actual înseamnă, în mod firesc, să apelezi la politic. În al doilea rînd *Păsările* e un roman social excelent în care se infruntă sau se confruntă mai curînd vieți umane cărora istoria le-a dat un curs imposibil de schimbat, destinul luînd chipul istoriei. Romanul descrie drumul paralel a doi eroi — unul, închis imediat după 1950 pentru o vină imaginară și care nu mai reușește să-și refacă viața; celălalt, un director de întreprindere, capabil, autoritar, dar pe care vremurile îl depășesc în cei cincisprezece ani în care conduce uzina. Acești eroi nu se întîlnesc niciodată dar formează un cuplu prin răspunsul indirect dat aceleiași întrebări, în fond abstracte: care e raportul dintre necesitate și libertate. Liviu Dunca refuză autoritatea, este incapabil de adaptare și își afirmă orgolios libertatea: „Să fii liber înseamnă să știi să riști”. Celălalt, Dumitru Vinea — identificat cu autoritatea, nu pune întrebări și acționează conform unor reguli pe care nu vrea să le modifice potrivit situațiilor. Paradoxal, ambii eroi eșuează. Cei care triumfă sint Victorîța și Mateescu, deoarece ei nu vor încerca niciodată să-și proclame libertatea. Poate că nu am greși cu nimic dacă am spune că romanul e centrat în jurul acestor fraze: „Nu ai dreptul să devii un executant orb, justificat de ideea abstractă a unei necesități istorice, a unui destin. Și dacă totuși acest destin există, această necesitate își pretinde victimele, pentru moment, pînă vei rezolva cu adevărat situația? (...) Dar n-ai nici dreptul să spui, o dată ce ai admis premisa fundamentală a unei violente răsturnări, a forțării rîmului istoriei: eu mă retrag, eu nu pot să fac asta. S-o fac alții în locul meu, eu mă voi ocupa doar de treaba mea, cu mîinile curate, în afara oricărei răspunderi, pentru că dacă ai admis premisa fun-

damentală, răspunzi și tu, dacă o profezi. Și totuși nu poți admite necesitatea oarbă, care să te conducă de undeva, de dincolo”. (p. 279).

Stelian ȚURLEA

Papadat-Bengescu, Hortensia. LO-GODNICUL. Buc., Editura Minerva, 1970, 237 p. (Romane de ieri și de azi).

Impresia pe care o lasă începutul acestui insolit roman al Hortensiei Papadat-Bengescu e, trebuie s-o spunem, foarte dezagreabilă. Pentru o scriitoare care cunoaște bine legătura dintre fapt literar și semnificație, cufundarea în descrierea acestei lumi de o înfiorătoare murdărie morală, fără nici o deschidere spre valorile umanității, pare în cel mai bun caz bizară. Călinescu îi reproșă autoarei incompetența în „studiul vieții de mahala”. Dar nu poate fi vorba de mahala în cazul unui tînar funcționar care frecventează casa unui foarte bogat negustor (vicepreședinte al Sfatului negustoresc). Mahalaua e mai întîi o realitate spirituală și numai apoi una socială. Dacă privea în acest sens lucrurile, criticul avea fără îndoială dreptate. Fiîndcă o cumplită „mahala” morală sălășluiește în paginile de început ale acestei cărți, cu atît mai respingătoare cu cît e nemotivată și fără semnificație literară sau umană. Și e desigur greu de înțeles de ce eroul (Costel) se statornicește în hotărîrea de a se căsători cu Nina, pe care de fapt n-o iubește, chiar atunci cînd află tot adevărul despre ea și surorile ei, despre întreaga familie Dragu. E un fals în logica romanului care îi anulează premisele. Psihologic e perfect acceptabilă transformarea, sau mai bine-zis revelarea adevăratei Nina: în locul fetei discrete și mai mult decît decente (masca, evident !), studentă la Conservator, apare vulgara mahalagioaică cu limbajul trivial și comportamentul insuportabil. Psihologic, fenomenul e acceptabil dar literar e gratuit. Nimic nu-l provoacă și nimic nu-l motivează. Însăși mizeria morală a familiei Dragu rămîne fără suport intrucît nu declanșează o atitudine, indiferent din partea cui. Nina și surorile ei, Lucica și Ana, sint întreținute de Dragu, un unchi bogat și totodată tutore. În realitate, acesta e o bestie care a abuzat de fete și trăiește acum cu toate trei, avînd chiar aprobarea mamei lor, pentru a nu fi aruncate în stradă de satir. Cumplit e că nimeni aici, nici surorile, nici eroul nu iau, nu-și exprimă o atitudine. Faptul însuși e acceptat ca atare și devine astfel o premisă, o stare de la care se pornește. Or lucrul acesta e inadmisibil în orice altă estetică în afară de cea a naturalismului. E acesta un fapt capital în evoluția romanului la Hortensia Papadat-Bengescu

și care nu scuză *Logodnicul*, ci doar îl explică dintr-un unghi teoretic.

Ceea ce urmează în drama romanului, plecarea Ninei, conviețuirea lui Costel cu Ana, boala ei îndelungată și moartea, dezvoltă o temă proprie scriitoarei (vezi boala lui Maxențiu din *Concert din muzică de Bach* și a Lenorei din *Drumul ascuns*), temă al cărui rol în structura literaturii Hortensiei Papadat-Bengescu ar merita un studiu anume.

Interesantă ni s-a părut în final redefinirea bovarismului eroului, în sensul unei aspirații peste care cataclismele vieții trec fără să lase urme. Pentru erou importă doar existența, restul nu e luat în considerare, așa cum în *Drumul ascuns* doctorul Walter se căsătorește cu Coca Aimee, singura moștenitoare a unei virtuți pe care nici bătrina Salema, nici delicata Lenora nu o mai au: viața. Mă de a transfera asupra biologiei date care aparțin exclusiv eticului. E aici o cheie care, dezlegată, ne-ar spune mai mult despre scriitoare și operă.

Scriș în 1935, *Logodnicul* surprinde printr-o neașteptată tehnică literară, un stil sacadat, telegrafic, bazat pe propoziția eliptică, nominală (ca sinteză) și pe stilul, pe abuzul de stil indirect liber (ca manieră), ceea ce îi dă, peste penuria sufletească a personajelor, un neplăcut aer de facilitate.

Este adevărat că episodul lungii boli a Anei modifică dimensiunile literare ale romanului, scriitoarea fiind aici într-un domeniu predilect, iar rezultatul fiind, ca și în celelalte cazuri, de virtuozitate, dar nu-i schimbă și dimensiunile morale. Cumplita periferie umană din paginile *Logodnicului* nu se justifică nici prin intențiile și nici prin performanțele literare. În orice caz, reeditarea romanului nu ni s-a părut necesară.

Adrian PÎRVULESCU

TREI CĂRȚI PENTRU COPII *

Marin Sorescu este un poet iubit nu numai de către cititorii maturi din țara noastră. Datorită a două cărți destinate copiilor, el a fost îndrăgit și de cei mici. *O aripă și-un picior* (Despre cum era să zbor) este, ca și cartea precedentă, *Unde fugim de-acasă*, o încercare de refugiere într-un univers mai blind, lipsit de primejdii, unde stăpînesc candoarea și veselia. Lirica lui Sorescu o populează meditațiile grave asupra destinului omenesc. Viziunile sale sînt deseori sumbre, pline

1) Sorescu, Marin. *O aripă și-un picior*. Buc., Editura „Albatros”, 1970. 144 p.

2) Melinescu, Gabriela. *Bobinocarii*. Buc., Editura pentru literatură, 1969. 272 p.

3) Mrozek, Sławomir. *Fuga în sud*. Buc., Editura „Albatros”, 1970. 200 p.

de tragism. Dar iată, uneori poetul simte nevoia să le repudieze și să se retragă într-o oază ospitalieră, pentru a-și potoli neliniștile. El vrea să se apere, să nu mai știe de scurgerea timpului și se „copilărește”, adică își recapătă ingenuitatea, exuberanța, redescoperind totodată și limbajul uitat care îl pune în legătură cu orice ființă sau lucru. Și în primul rînd redobîndește însușirea de a inventa jocuri, la care caută neobosit parteneri: „Puricele și o streche/ Aveau vată în ureche/ Și cînd eu băteam în tobă/ Nu săreau de după sobă// Azi așa, miine așa/ Asta mă cam enerva/ Uf, erau într-o ureche/ Puricele și o streche. «Eu cu voi nu mai rămîn/ Că mă duc să cînt în fin»/ Și de-atunci noi sîntem bașca/ Gata, noi spărsăram gașca“// (Orchestra).

Poetul contemplă ca pe un miracol furnicile, flacăra unei lămpi, fumul ieșit din hornul casei. Interpretările pe care le dă unor lucruri și fenomene sînt amuzante prin naivitatea lor: „Pămîntul, oarecum/ E și el tot un fum/ Ca aerul, mai des/ Ori eu n-am înțeles/ Ce scrie la ceaslov/ Pe coaja de morcov“// (Nedumerire).

Pisicile, cîinii, viermii, vrăbiile, muștele se mișcă ascultătorii sub oblăduirea discretă a poetului. Suveran al unei lumi unde trebuie să domnească o atmosferă cordială, el urmărește cu satisfacție pedepsirea răzvrătiților: „O spargere aseară/ Un vierme într-o pară/ Voia să intre, dracul/ Și folosea șperaclul// Dar vrăbia, dormind/ Aude scrișind/ Ia pe borfaș în gheară/ Și îl predă la gară“// (Hoțul prins).

Poetul a cîștigat favoarea de a redeveni pentru o vreme copil. Dar desprinderea de maturitate nu s-a îndeplinit pe deplin. La un anume ceas luciditatea l-a readus pe tărîmul prezentului. Cartea sa, de o jovialitate molipsitoare, a fost doar o părărire vinovată a obsesiilor lui dintotdeauna printre care revine cu umilință.

În *Bobinocarii* Gabriela Melinescu tulbură ordinea firească a universului și apoi o reface după alte legi, potrivit fanteziei sale capricioase. Tot ceea ce pentru spectatorul din afară apare insolit, pentru locuitorii acestei noi lumi înseamnă rigoare. Făpturi monstruoase ca libeloghinda, cîinele cu elice, rahaturcul, crocobeștele, se plimbă nestingherite. Pisici electrice traversează leneșe strada, albinele vorbesc cu iepurii. Lucrurile se însuflețesc, capătă grai, pe cînd unele ființe încremenesc pentru totdeauna trecînd printre obiecte. *Bobinocarii*, gumanticii, bubahtierii care populează ținuturile imaginate de Gabriela Melinescu, nu cunosc regretul oamenilor că sînt limitații biologici. Ei se metamorfozează după dorință, își schimbă dimensiunile, zboară sau trăiesc sub apă. Nici o

amenințare nu-i urmărește implacabilă. Teritoriul pe care îl ocupă este ocolit de suferință. Conflictelor nu înspăimintă pe nimeni și se sting fără dezastru. Iată de pildă un incident între albină și iepurele Herbu-Conolerbu-Lerbu. Iepurele îi fură albinei o masă. Albina, pentru a-l pedepsi, îl fixează într-un ierbar. Dar nici hoțul și nici păgubașul nu-și iau în serios disputa. Combatanții își fac complice cu ochiul căutând totodată să se mențină gravi, pentru a nu viola regulile jocului pe care l-au născocit. De fapt, totul devine aici o joacă. Însăși existența apare ca o succesiune de gumbușlucuri. Jocul nu este un viciu nepedepsit al bobinocariilor, ci singura obligație a vieții lor. Ei inventează jocuri cu care se amuză o vreme, apoi le abandonează în favoarea altora, mai ispititoare. De aceea o hărțămie veselă, o învălmășeală neîntreruptă domnește în ținuturile lor. Joaca pătrunde și în limbaj. Cu o voluptate nemaîntinută bobinocarii stălesc cuvintele, le combină în chip neașteptat, creează altele noi. Ei înșiși au nume curioase, degradări ale numerelor inițiale sau porecle. Eroi, robind cuvinte noi pentru lucrurile și ființele altfel familiare, au credința că stăpinesc realitatea și o modifică după voie.

Lipsa de gravitate, provenită din absența morții, face din meleagurile locuite de gugumantici, bobinocari și bubahtieri un imperiu vrăjit al păcii și al fericirii perpetue.

Bobinocarii se adresează în primul rând copiilor. Multele sale pasaje de un comic absurd captivează însă și pe cititorul matur. Numai pentru o vreme, pentru că verva autoarei se consumă repede. De fapt, întreg volumul reia o singură povestire, cu datele ușor schimbate, cu personajele altfel numite, însă cu același comportament. Spre sfârșitul cărții se aude tăcânitul supărător al mecanismului după care se desfășoară povestirile. Dimensiunile volumului sînt prea mari. Urmuz, care tutelează din umbră pe Gabriela Melinescu, nu a lăsat decît cîteva pagini.

Dacă *Bobinocarii* și *O aripă și-un picior* pot fi citite cu plăcere și de adulți, o carte exclusiv pentru copii scrie Slawomir Mrozek, cunoscutul scriitor polonez. *Fuga în sud* istorisește peripețiile pline de neprevăzut ale unei maimuțe și ale prietenilor ei. Fram, ursul lui Cezar Petrescu, rivnea să atingă din nou ținuturile înghețate unde se născuse. Maimuța din cartea lui Mrozek dorește să ajungă în Sumatra cea cu climă dogoritoare și vegetație luxuriantă, de unde aventurierul Kowalski o smulsese. Ajutată de trei copii — Grasul, Mijlociul și Slabul — ea scapă de sub supravegherea stăpînului. Eroi trec prin nenumărate aventuri palpitate ce țin cu răsuflarea

lăiată pe micii cititori. Pînă la urmă, Kowalski, care nu renunțase nici o clipă să-și revendice dreptul de proprietate asupra maimuței, își primește pedeapsa meritată. Iar cei patru eroi își sărbătoresc triumful.

George MAREȘ

Gide, André. JURNAL. Buc., Editura Univers, 1970. 800 p.

Jurnalul lui André Gide are o existență aparte nu numai în opera acestui uriaș și profund scriitor al secolului dar chiar și în ansamblul lucrărilor aparținînd genului din oricare literatură a lumii. Pentru că paginile în care Gide notează și comentează întîmplările ce i-au umplut mai mult sau mai puțin zilele sînt și nu sînt, în același timp, o operă memorialistică. Deoarece jurnalul acesta a fost scris special pentru a fi tipărit; deoarece multe evenimente importante lipsesc cu buna știință a autorului. Jurnalul lui Gide este mai mult jurnalul unui om de literă, al unui scriitor care îl construiește ca pe oricare altă operă a sa, prea puțin interesat să se dezvăluie printr-o spovedanie sinceră.

Paginile de jurnal ale lui Gide, cuprinzînd o altă de întînsă perioadă (din adolescență pînă în decenul cinci al acestui secol) sînt implicit și o lucrare de reflectare a relațiilor și stărilor sociale ale vremii, în special ale lumii estetice. Jurnalul este alcătuit din confesiuni, din explicitări ale ideilor filozofice și estetice care l-au obsedat întreaga viață. Incomplete însă, pentru că se întîmplă ca Tezeu de pildă să spună mai mult despre credințele lui Gide decît aceste voite sincere pagini, care totuși, în ciuda tuturor obiectivelor ce se pot ridica, rămîn esențiale pentru oricine studiază atît viața autorului cît și frămîntele vremuri în care a trăit.

Cine a fost, de fapt, André Gide? S-a născut la Paris în 1869 și a murit în 1951, la patru ani după ce obținuse premiul Nobel. A scris mult începînd din 1891: *Caietele lui André Walter*, *Tratatul despre Narcis*, *Fructele pămîntului* (1897), *Prometeu rău înlăntuit* (1897), *Imoralistul* (1902), *Pivnițele Vaticanului* (1914), *Simfonia pastorală* (1919), *Falsificatorii de bani* (1926), *Tezeu* (1946) sînt cîteva titluri din opera acestui mare scriitor. Un merit de seamă al lui Gide a fost fundarea, în 1909, a *Noii Reviste Franceze* (*Nouvelle Revue Française*) — care avea să joace un rol de prim ordin în literatură franceză. Desigur, rîndurile de prezentare ale lui Gide ar fi insuficiente fără a aminti rolul pe care l-a avut în apariția noii concepții despre roman în acest secol.

S. T.

Pomnind de la ideea că arta este în primul rând ecou al realului, al dinamicii sociale, al unei atmosfere spirituale, istoricul și criticul de artă G. C. Argan își îndreaptă atenția asupra fenomenului estetic contemporan, depășind faza judecății pur formale a operei de artă, caracteristică lui Wölfflin sau Berenson, spre înțelegerea istoriei artei ca știință.

În secolul XX, când arta a trecut prin numeroase prefaceri, modul de reprezentare obișnuit, favorabil contemplației, este înlocuit cu participarea activ-intelectuală a privitorului, impunându-i acestuia o educație culturală complexă. Iar critica de artă își întărește în primul rând funcția de decantare a valorilor, spre o „teorie pură” a lor, prin anularea unor norme perimate de judecată estetică. Cu alte cuvinte arta ajută la realizarea unei estetici și nu depinde de o „estică preconstruită”.

Delimitarea conceptului de realitate în cadrul artei actuale, reprezentarea spațiului prin intermediul culorii, raportul între știință și artizanat, rolul formativ al educației culturale sînt cîteva dintre problemele discutate de Argan, corelate de nume ca Braque, Miro, Mondrian, H. Moore, Rothko, Calder, Vedova, Capogrossi etc. Dar întrebarea fundamentală a cărții rămîne cea provocată de impactul dintre artă și tehnică. Specifică civilizației occidentale, această stare avertizează despre pericolul ce amenință să distrugă valorile estetice, sau, eventual să le dizolve în una din componentele acestei civilizații: tehnica. De aceea, viitorul artei, „salvarea” ei, se află în „absorbirea și dominarea tehnologiei”.

Smaranda ROȘU

Cosma, Viorel. MUZICIENI ROMĂNI. COMPOZITORI ȘI MUZICOLOGI. LEXICON. Buc., Editura muzicală, 1970, 437 p.

Termenul „lexicon” din subtitlul lucrării nu este destul de cuprinzător pentru a indica adevăratul conținut al lucrării, care este un bun instrument de lucru, o adevărată lucrare de referință pentru bibliotecari, bibliografi pentru toți cei care se ocupă de muzică în principal sau în subsidiar, iar pe linia valorificării tezaurului muzical al țării noastre, care se

afirmă ou prestigiu în lume, constituie o valoroasă contribuție.

În anul 1965 Viorel Cosma a tipărit lucrarea: *Compozitori și muzicologi români. Mic lexicon*. Acum, după cinci ani, ne pune la dispoziție o lucrare amplă care — fiind alcătuită după ultimele principii ale lexicologiei muzicale mondiale și după ce cercetările privind trecutul, etapa modernă și contemporană de dezvoltare a muzicii românești au îmbogățit considerabil orizontul de cunoaștere a valorilor aducînd elemente noi, indispensabile aprecierii lor — constituie o adevărată istorie a muzicii românești în date biografice și bibliografice.

Prezentul lexicon cuprinde bibliografiile a 500 muzicieni — compozitori și muzicologi — sub tipar aflându-se și un lexicon al interpretelor. Cele 500 de medalioane sînt orînduite alfabetic, prezentînd la început date biografice amănunțite, însoțite de date asupra studiilor făcute și activității desfășurate, după care urmează bibliografia lucrărilor.

Aria de investigare a acestui lexicon este întinsă pe patru secole (Eustație Protopsaltul, sec. XVI, pînă la cei mai tineri creatori actuali). Autorul menționează în legătură cu muzicienii prezentați, 7 200 de nume de persoane și cca 10 000 de titluri de lucrări, precum și numeroase date inedite, rezultatul unei cercetări susținute și migăloase, care va contribui la rectificarea unor erori de informație ale trecutului și la îmbogățirea istoriografiei muzicale.

Materialul bibliografic este prezentat sistematic pe categorii și genuri muzicale și înfățișează activitatea creatoare a muzicianului respectiv sub toate aspectele de formă și de prezentare (tipar, discografie, filmografie) lucrării proprii și de referire.

Acest instrument de informare și-ar fi văzut mărită utilitatea, dacă ar fi fost însoțit de indexuri de nume și de titluri, care ar fi facilitat aflarea, de exemplu: a unei lucrări poetice pusă pe muzică de un compozitor; o ilustrare muzicală a unui spectacol (teatru, film); formația muzicală și dirijorul care au dat viață unei lucrări.

Totuși, *Lexiconul...* rămîne un valoros instrument de documentare și de propagandă, întocmit la nivelul lucrărilor de prestigiu al genului.

M. CURCĂNEANU

Model de afiș prin care se atrage atenția cititorilor să nu deterioreze publicațiile bibliotecii. →

CARTEA APARTINE TUTUROR !

DESPRE ÎMPRUMUTARE ȘI PLATĂ

Cine bate la poarta altuia, o să bată și altul la poarta lui.
Și
Cine cumpără în dator plătește de două ori.
Deși unii zic:
Scrie pe luminare pentru neuitare.
Sau
Scrie pe gheață pînă dimineată:
Ș-apoi
În loc de plată, spatele-ți arată.
Ai carte? ai parte; n-ai carte? n-ai parte.
Nici usturoi am mîncat, nici gura-mi
Sau:
Nici n-am mîncat miere, nici la inimă am durere.
Că
Dai, n-ai.
Și
Lesne e a da ș-anevoie a lua.
Că
Cînd îi dai, îi fată iapa, și cînd îi ceri, îi moare mînzul.
Și
Tu umbli după el cu mila
Și el după tine cu pîla.
Și
Fă bine, să găsești rău.
Povestea ăluia:
Ai dat un cazan mare ș-ai luat o căldare.
Sau:
Dedeși și luași, din secure-toporaș.
Însă
O dată vede nașul buricul finului.

Библиотеки встречают 50-летие партии. (Подборка статей о деятельности библиотек и инициативах и о принятых ими мерах в честь 50-летия со дня основания Румынской коммунистической партии)	65	свой городской библиотеки им. Николая Йорге отразились на оптимизации способа удовлетворения запросов на книги	90
Ливия БАКЫРУ: Традиционный фонд муниципальной библиотеки города Тиргу-Муреш		Джордже ВЛАДЕСКУ: В центре внимания мирового библиотекосведения: Планирование и нормирование работы библиотек (III)	95
Антоанета КОРВАТЕСКУ-ТОФАН: В детском отделении Плоешть	87	Г. НУССБАХЕР: Попытка опознания одного произведения Кореси	114

EXTRAIT DU SOMMAIRE

Les bibliothèques marquent l'anniversaire du parti (groupage d'articles ayant trait à l'activité des bibliothèques, des maisons d'édition, aux actions entreprises par elles en l'honneur de l'accomplissement d'un demi-siècle depuis la création du Parti Communiste Roumain)	65
Livia BACĂRU: Le fond traditionnel de la Bibliothèque municipale de Tirgu-Mures	87
Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN: À la section d'enfants de la Bibliothèque municipale „N. Iorga” de Ploiesti: Tendances vers la satisfaction optimale des demandes de livres	87
George VLĂDESCU: Au centre des préoccupations actuelles de la bibliothéconomie mondiale: La planification et la normalisation de l'activité des bibliothèques (III)	95
Gernot NUSSBĂCHER: Un essai d'identification d'une impression corésienne	114

SUMMARY EXCERPTS

Libraries Meet the Party's Anniversary (articles on the activity of the Romanian Communist Party's 50th anniversary)	65
Livia BACĂRU: The Traditional Publication Stock of the Tirgu-Mures Municipal Library	87
Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN: At the Children Section of the Ploesti „Nicolae Iorga” Municipal Library: Endeavours Towards a Better Response to Book Requests	90
George VLĂDESCU: World Librarianship Focusing on Planning and Rate Setting in the Libraries' Activity (III)	95
Gernot NUSSBĂCHER: An Attempt to Identify a Work Printed by Coresi	114

REDACȚIA :

Str. Biserica Amzel, nr. 5-7, sectorul 1,
București. Oficial poștal 22. Telefon 13.94.04

COLEGIUL DE REDACȚIE

George BAICULESCU, Dumitru BALĂEȘ, Virgil CÂNDEA, Ion CIOTLOȘ, Antoaneta CORVĂTESCU-TOFAN (redactor șef rubrică), Ștefan GRUIA (redactor șef), Alexandru IONAȘCU, Atanase LUPU, Gheorghe MAXIN, MĂSZĂROS Jozsef, Anne-Marie MIHIȚ (secretar de redacție), Constanța NEGULESCU, Gernot NUSSBĂCHER, Nicolae ONIGA, Mihai PETRESCU, Angela POPESCU-BRĂDICENI, Dan SIMONESCU